

RAPPORT

2020

SYSTEMATISK KARTLEGGINGSOVERSIKT

Barn og unges medvirkning i barnevernet

Utgitt av	Folkehelseinstituttet Område for helsetjenester
Tittel	Barn og unges medvirkning i barnevernet: en systematisk kartleggingsoversikt
English title	Children and youths' involvement in child welfare services: a systematic mapping review
Ansvarlig	Camilla Stoltenberg, direktør
Forfattere	Sari Susanna Ormstad, prosjektleder, <i>seniorrådgiver, Folkehelseinstituttet</i> Christine Hillestad Hestevik, <i>seniorrådgiver, Folkehelseinstituttet</i> Heather Menzies Munthe-Kaas, <i>forsker, Folkehelseinstituttet</i> Nora Blaasvær, <i>forsker, Folkehelseinstituttet</i> Ashley Elizabeth Muller, <i>forsker, Folkehelseinstituttet</i> Rigmor C Berg, <i>avdelingsdirektør, Folkehelseinstituttet</i>
ISBN	978-82-8406-116-0
Publikasjonstype	Systematisk kartleggingsoversikt
Antall sider	52 (162 inklusiv vedlegg)
Oppdragsgiver	Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir)
Emneord(MeSH)	Adolescent; Child; Young Adult; Child Protective Services; Child Welfare; Custodial Care; Foster Home Care; Social Work; Belgium; Ireland; Netherlands; Scandinavian and Nordic Countries; United Kingdom; Empowerment; Review
Sitering	Ormstad SS, Hestevik CH, Munthe-Kaas HM, Blaasvær N, Muller AE, Berg RC. Barn og unges medvirkning i barnevernet: en systematisk kartleggingsoversikt . [Children and youths' involvement in child welfare services: a systematic mapping review] Rapport -2020. Oslo: Folkehelseinstituttet, 2020.

Innhold

INNHold	3
HOVEDBUDSKAP	5
SAMMENDRAG	6
KEY MESSAGES	9
EXECUTIVE SUMMARY (ENGLISH)	10
FORORD	13
INNLEDNING	14
Organisering av barnevern i Norge	14
Brukermedvirkning generelt	14
Brukermedvirkning når barn og unge er brukere	15
Brukermedvirkning innen norsk barneverntjeneste	16
Hvorfor utarbeidet vi denne kunnskapsoppsummeringen?	16
Forskningsspørsmål	17
METODE	18
Inklusjonskriterier	18
Litteratursøk	20
Artikkelutvelging	21
Dataekstraksjon	21
Kvalitetsvurdering	22
Sortering og oppsummering av data	23
RESULTATER	24
Resultater av litteratursøket og studieseleksjonen	24
Beskrivelse av inkluderte studier	25
Kvalitetsvurdering av inkluderte studier	27
Spørsmål 1: Hvordan barn og unge involveres i barnevernet	28
Spørsmål 2: Barn og unges opplevelser og preferanser med hensyn til medvirkning	32
Spørsmål 3: Dilemmaer, barrierer, tilretteleggere og vektning mot andre hensyn	34
Spørsmål 4: Effekt av medvirkning	38
DISKUSJON	41
Hovedfunn	41
Styrker og svakheter ved kartleggingsoversikten	43
Relevans for norske forhold: hvor generaliserbare er studiene?	44

Overensstemmelse med andre oversikter	44
Kunnskapshull	45
KONKLUSJON	46
REFERANSER	47
VEDLEGG	53
Vedlegg 1: Søkestrategi	53
Vedlegg 2: Ekskluderte publikasjoner	62
Vedlegg 3: Grovsorterte publikasjoner	105
Vedlegg 4: Liste over inkluderte publikasjoner	106
Vedlegg 5: Oversikt over inkluderte studier per forskningsspørsmål	111
Vedlegg 6: Kvalitetsvurdering av inkluderte studier	113
Vedlegg 7: Data uthentet fra de inkluderte studiene	122
Vedlegg 8: Identifiserte retningslinjer og veiledninger	161

Hovedbudskap

Barn har rett til å medvirke i alle saker som vedrører dem. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) ønsket en oversikt over forskning som har undersøkt barn og unges medvirkning i barnevernet: 1) hvordan barn og unge involveres i barnevernet, 2) barn og unges opplevelser med og preferanser for medvirkning, 3) dilemmaer knyttet til medvirkning, og 4) effektene av medvirkning.

Metode

Vi utførte en systematisk kartleggingsoversikt, dvs. en presentasjon av studiene sortert etter forskningsspørsmål. Vi inkluderte studier publisert i 2000-2020, utført i de nordiske land, Irland, Storbritannia, Nederland eller Belgia.

Resultater

Vi inkluderte 77 studier. De fleste av studiene var utført i Storbritannia eller Norge og var kvalitative studier. De fleste av studiene hadde høy (41 %) eller middels (46 %) metodisk kvalitet. Mange av studiene besvarte to eller flere av forskningsspørsmålene. Resultatene var i korte trekk:

- Involvering: 52 studier beskrev spesifikke tiltak for å fremme barn og unges medvirkning, samt situasjoner/settinger hvor barn og unge blir involvert
- Erfaringer: 55 studier undersøkte barn og unges opplevelser med og preferanser for medvirkning
- Dilemmaer: 22 studier undersøkte barrierer, dilemmaer og tilretteleggere knyttet til barn og unges medvirkning
- Effekt: én studie undersøkte effekt av barn og unges medvirkning

Tittel:

Barn og unges medvirkning i barnevernet: en systematisk kartleggingsoversikt

Publikasjonstype:

Systematisk kartleggingsoversikt

En kartleggingsoversikt kartlegger og kategoriserer eksisterende forskning på et tematisk område og identifiserer forskningshull som kan lede til videre forskning.

Svarer ikke på alt:

Vi har trukket ut data fra inkluderte studier, sammenstilt og presentert disse. Vi har ikke syntetisert resultatene eller vurdert vår tillit til dokumentasjonen.

Hvem står bak denne publikasjonen?

Folkehelseinstituttet har gjennomført oppdraget etter forespørsel fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir).

Når ble litteratursøket utført?

Søk etter studier ble avsluttet April 2020.

Sammendrag

Innledning

Ifølge barnevernloven § 1-6 har alle barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter rett til å medvirke i alle forhold som vedrører dem selv. Barnet skal få tilstrekkelig og tilpasset informasjon, har rett til fritt å gi uttrykk for sine synspunkter og skal bli lyttet til. Barnets synspunkter skal vektlegges i samsvar med barnets alder og modenhet.

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) leder Barne-, ungdoms- og familieetatens virksomhet (det statlige barnevernet), og er i tillegg et fagorgan for både statlig og kommunalt barnevern. Bufdir skal utarbeide faglige anbefalinger om barn og unges medvirkning i tiltak i barnevernet, og ønsket derfor en oversikt over kunnskapsgrunnlaget på brukermedvirkning i barnevernet. De ba Folkehelseinstituttet om å kartlegge studier som har undersøkt 1) hvordan barn og unge involveres i barnevernet, 2) barn og unges opplevelser med medvirkning og preferanser for medvirkning, 3) dilemmaer som opptrer eller kan opptre knyttet til barn og unges medvirkning, og 4) effektene av medvirkning. I tillegg avtalte vi med Bufdir, at hvis angitt i de inkluderte studiene, henter vi ut data om hvordan barnets synspunkter vektles opp mot andre hensyn.

Metode

Vi utførte en systematisk kartleggingsoversikt i henhold til internasjonale standarder. Vi benyttet det metodiske rammeverket beskrevet av Arksey og O'Malley (2005). Vi inkluderte både kunnskapsoppsummeringer (systematiske og ikke-systematiske oversikter) og empiriske primærstudier publisert i perioden 2000-2020 som var utført enten i et av de nordiske landene, Irland, Storbritannia, Nederland, eller Belgia. Vi utførte et systematisk søk etter relevante studier i utvalgte, relevante databaser og kilder. Referanser som to forskere uavhengig av hverandre vurderte til å treffe inklusjonskriteriene, ble innhentet i fulltekst. Én forsker vurderte hver fulltekstpublikasjon i henhold til inklusjonskriteriene. Dersom vedkommende var usikker på om studien skulle inkluderes eller ikke, ble en annen forsker konferert for å komme til en beslutning.

På grunn av den store mengden inkluderte studier, grovsorterte vi ut noen av studiene. Disse mindre relevante studiene listet vi i et vedlegg. Fra alle de andre relevante studiene hentet vi ut data. Dataauthenting og vurdering av studienes metodiske kvalitet ble utført av én forsker og kontrollert av en annen forsker. Vi kategoriserte og sammenfattet informasjon fra studiene.

Resultat

Vi identifiserte totalt 100 relevante publikasjoner. Vi hentet ut data fra 77 studier (83 publikasjoner), mens vi grovsorterte ut 17 publikasjoner (presentert i et vedlegg).

38 % av de 77 inkluderte studiene var fra Storbritannia, 21 % fra Norge og 14 % fra Sverige. Vi inkluderte også studier fra Belgia, Danmark, Finland, Irland, Island og Nederland. De fleste av disse studiene hadde et kvalitativt design (77 %). Vi inkluderte også én systematisk oversikt, tre ikke-systematiske oversikter, én kasus-kontrollstudie, 5 tverrsnittstudier, og 8 mixed-metode studier (inneholder både kvalitative og kvantitative data). Vi vurderte at de fleste av studiene hadde god metodisk kvalitet: 41 % hadde høy metodisk kvalitet, 46 % middels kvalitet, mens 13 % hadde lav kvalitet. Mange av studiene besvarte to eller flere av våre fire forskningsspørsmål.

Det var totalt ca. 4700 deltakere i primærstudiene (i tillegg kommer deltakere i de fire litteraturoversiktene). Studiedeltakerne var hovedsakelig barn og unge (ca. 3240 barn/unge), men det var også 24 studier, med ca. 1460 voksne, der fagpersoner deltok (bl.a. ansatte i barnevernet, barnerettighetsarbeidere, talspersoner, inspektører).

Forskningen om hvordan barn og unge involveres i barnevernet (spørsmål 1)

Under spørsmål 1 inkluderte vi 52 studier (56 publikasjoner). I 33 av disse omtales spesifikke tiltak eller intervensjoner for å fremme barns medvirkning. Disse var: vurderingsmøter, «advocacy services»/talspersoner, paneldeltakere, familieråd, spesifikke modeller/rammeverk (f.eks. «toolbox», brukerråd, Klemetsrudmodellen), klageordninger og praksisutviklingsprosjekter. I 19 av studiene beskrives ulike situasjoner/settinger tilknyttet barnevernet eller barnevernssaken, og hvordan barn involveres i disse situasjonene/settingene. Disse inkluderte fosterhjem, barnevernsinstitusjoner, rettsmøter/rettsforhandlinger, omsorgsplasseringer, ettervern og samvær/kontaktsaker. En studie undersøkte dokumentasjonen mht. barns deltakelse i barnevernsrapporter.

Barn og unges opplevelse og erfaring med medvirkning (spørsmål 2)

Under spørsmål 2 inkluderte vi 55 studier (58 publikasjoner). Fem av disse studiene undersøkte barn og unges erfaringer med bruk av talspersoner i møter mellom barn og barnevernstjenester. Studieforfatterne rapporterte om deltakernes varierende erfaringer med, synspunkter på og kunnskap om talspersoner. Seks studier så på barn og unges erfaringer med deltakelse i møter med barnevernstjenester. Studieforfatterne diskuterte struktur på møtene, hvilke roller ulike deltakere hadde i møtene, forhold mellom barn og unge og barnevernsansatte, og deres erfaringer med å delta i møter. Hele 39 studier så på barn og unges erfaringer med brukermedvirkning i ulike stadier av barnevernssaker og/eller ulike barnevernstjenester. Forfatterne presenterte funn knyttet til barn og unges opplevelse av å delta og å bli hørt, hvordan møtene opplevdes og forhold mellom barn- og unge og de voksne. Fire studier undersøkte barn og unges erfaringer med familieråd, en studie barn og unges erfaringer med brukerråd, og en annen studie så på barn og unges erfaringer med BBIC-modellen (Barns behov i sentrum). Disse studiene rapporterte om barn og unges erfaringer med de ulike tiltakene. Noen av studiene undersøkte barn og unges erfaringer med flere ulike tiltak.

Dilemmaer knyttet til barn og unges medvirkning (spørsmål 3)

For spørsmål 3 inkluderte vi 22 studier (25 publikasjoner). 18 av disse tematiserte det vi har kalt *barrierer* for barns medvirkning. Mange av disse studiene diskuterer ulike former for organisatoriske barrierer for å få til medvirkning, slik som organisasjonsstruktur, høyt arbeidspress og mangelfull opplæring av ansatte. Andre studier som vi valgte å plassere i kategorien barrierer for medvirkning, diskuterer hvordan barns forutsetninger og behov og/eller ansattes vurderinger av barns forutsetninger og behov kan stå i veien for barns medvirkning – slik som barnets alder, modenhet eller sakens alvorlighet. I ni av studiene presenteres data som vi har kategorisert som *dilemmaer* med barns medvirkning. Her fremkommer det i flere studier at ansatte er bekymret for at medvirkning kan føre til negative konsekvenser for barn, og at behovet for å skjerme barn kan gjøre medvirkning vanskelig. To studier som omhandler mulige *tilretteleggere* – forhold som muligens kan legge til rette for barns medvirkning – tematiserer på ulike måter det relasjonelle forholdet mellom barn og voksne. Den ene studien diskuterer bl.a. viktigheten av gode og trygge forhold mellom barn og ansatte i barnevernet når det gjelder barns mulighet til medvirkning. I flere tilfeller overlappet data for disse ulike temaene (barrierer, dilemmaer, tilretteleggere), samt 'vekting mot andre hensyn'.

Effekt av medvirkning (spørsmål 4)

Under spørsmål 4 inkluderte vi 5 studier (5 publikasjoner). Det var imidlertid kun én av studiene som hadde som eksplisitt mål å undersøke effekt av brukermedvirkning. Dette var en ikke-systematisk litteraturoversikt som undersøkte effekt av barn og unges medvirkning på helseutfall (påvirkning på psykisk og somatisk helse). Forfatterne identifiserte ingen studier som undersøkte effekten av medvirkning på helseutfall og valgte derfor å fokusere mer indirekte på forhold mellom deltakelse og helse. De fant at når deltakelsen var vellykket, så kunne den bidra til å øke barns sikkerhet, øke suksessen med omsorgsordninger og øke følelsen av trivsel hos involverte barn. Selv om de fire øvrige studiene ikke direkte omhandler effekt av brukermedvirkning, vurderte vi de som relevante da de omhandler hvorvidt barn får medvirke, og resultater av barnas medvirkning. I disse studiene indikerer resultatene at en del barn får mulighet til å delta og at deres deltakelse har påvirkning på beslutninger vedrørende eget liv. Samtidig er det mange barn som opplever at brukermedvirkningen ikke er reell da deres synspunkter ikke påvirker de beslutninger som tas.

Diskusjon og konklusjon

I denne kartleggingsoversikten fant og inkluderte vi svært mange studier fra land som bruker BBIC-modellen (Barns behov i sentrum) ved kartlegging og undersøkelse i barnevernssaker og som av den grunn er 'lett' å sammenligne med Norge. Videre var det 16 primærstudier fra Norge og 11 fra Sverige. Vi vurderer det derfor som sannsynlig at resultatene fra denne oversikten er overførbare til en norsk kontekst.

Det fins mye forskning om barn og unges opplevelse av egen brukermedvirkning i møte med barnevernstjenester, samt dilemmaer med og barrierer for brukermedvirkning. Fremtidig forskning burde undersøke effekt av brukermedvirkning på barnas helse og velferd.

Key messages

Children have the right to be involved in all matters affecting them. The Norwegian Directorate for Children, Youth and Family Affairs (Bufdir) commissioned the Norwegian Institute of Public Health to map out research that has examined children and young people's user involvement within the child welfare services: 1) how children and young people are involved, 2) children and young people's experiences of and preferences for involvement, 3) dilemmas related to their involvement, and 4) the effect of involvement.

Methods

We performed a systematic mapping review, i.e. a presentation of relevant studies sorted by the research questions. We included studies published in 2000–2020 that were conducted in the Nordic countries, Ireland, the United Kingdom, the Netherlands or Belgium.

Results

We included 77 studies. Most of the studies were conducted in the United Kingdom or Norway, and were qualitative studies. Most of the studies had high (41%) or medium (46%) methodological quality. Many of the studies answered two or more of the research questions. The results were in brief:

- **Involvement:** 52 studies described specific measures to promote the involvement of children and young people, as well as situations/settings where children and young people were involved
- **Experiences:** 55 studies examined children and young people's experiences of and preferences for involvement
- **Dilemmas:** 22 studies examined barriers, dilemmas and facilitators connected to children and young people's involvement
- **Effect:** One study examined the effect of children and young people's involvement

Title:

Children and youths' involvement in child welfare services: a systematic mapping review

-----

Type of publication:

Systematic mapping review

A systematic mapping review maps out and categorizes existing research on a topic, and identifies research gaps that can guide future research.

Doesn't answer everything:

We have extracted data from the included studies, summarized and presented them. We have not synthesized the results or assessed the certainty of the evidence.

Publisher:

Norwegian Institute of Public Health

Updated:

Last search for studies:
April 2020

Executive summary (English)

Background and objective

According to the Child Welfare Act § 1-6, all children who are able to form their own views have the right to be involved in all matters affecting them. The child shall receive adequate and adapted information, has the right to freely express his or her views and to be listened to. The child's views shall be given due weight in accordance with the child's age and maturity.

The Norwegian Directorate for Children, Youth and Family Affairs (Bufdir) leads the activities of the Office for Children, Youth and Family Affairs (the governmental child welfare services), and is also a professional body for both state and municipal child welfare services. The Directorate is working to prepare recommendations on children and young people's user involvement in measures within the child welfare services, and therefore wished to receive an overview of the current evidence on user involvement within this context. Bufdir commissioned the Norwegian Institute of Public Health to map out research that has examined 1) how children and young people are involved, 2) children and young people's experiences of and preferences for involvement, 3) dilemmas related to their involvement, and 4) the effect of involvement. In addition, we agreed with Bufdir, that if stated in the included studies, we would also extract data on how children's views are weighted against other considerations.

Method

We performed a systematic mapping review in accordance with international standards. We used the methodological framework described by Arksey and O'Malley (2005). We included evidence syntheses (systematic and non-systematic) and empirical primary studies published in 2000-2020, conducted in one of the Nordic countries, Ireland, the United Kingdom, the Netherlands, or Belgium. We performed a systematic search for studies in selected, relevant databases and sources. References that two researchers independently considered to meet the inclusion criteria, were obtained in full-text. Each full-text publication was evaluated by one researcher. Any uncertainties related to inclusion were resolved through discussion with another researcher. Due to the high number of included studies, we decided to separate out some of the studies. These less relevant studies were placed in an appendix. We extracted data from all other relevant studies. Data extraction and assessment of studies' methodological quality was performed by one researcher, and checked by another. We categorized and summarized information from the studies.

Results

We identified 100 relevant publications. We extracted data from 77 studies (83 publications). 17 publications were separated out and listed in an appendix. 38% of the 77 included studies were from the United Kingdom, 21% from Norway and 14% from Sweden. We also included studies from Belgium, Denmark, Finland, Ireland, Iceland and the Netherlands. Most of the studies were qualitative studies (77%). We also included one systematic review and three non-systematic reviews, one case-control study, five cross-sectional studies, and eight mixed-methods studies (included both qualitative and quantitative data). 41% of the studies were assessed to have high methodological quality, 46% medium quality, and 13% low quality. Many of the included studies answered two or more of our four research questions.

In total, approximately 4700 participants were included in the identified primary studies (in addition, there were many participants in the four literature reviews). The study participants were mainly children and young people (approximately 3240 children/young people), but there were also 24 studies, with approximately 1460 adults, in which professionals participated (including employees in the child welfare services, children's rights workers, advocates, inspectors).

How are children and young people involved in child welfare services (question 1)

For question 1, we included 52 studies (56 publications). In 33 of the 52 included studies, specific measures or interventions to promote children's participation were described. These were: review meetings, advocacy services/use of advocates, panelists, family group conferences, specific models/frameworks (e.g. toolbox, user councils, the Klemetsrud model), complaints schemes, and practice development projects. 19 studies described different situations/settings within the child welfare services or the child care cases where children were involved, and how they were involved. These included foster homes, child welfare institutions, court hearings/court proceedings, care placements, aftercare, and contact/visiting arrangements. One study examined the documentation of children's participation in child welfare reports.

Children and young people's experiences of involvement (question 2)

For question 2, we included 55 studies (58 publications). Five of the studies examined children and young people's experiences of using advocates in meetings between children and child welfare services. The study authors reported on participants' varying experiences, views and knowledge of advocates. Six studies looked at children and young people's experiences of participating in meetings with child welfare services. The authors discussed the structure of the meetings, the roles of the participants in the meetings, the relationship between children and young people and child welfare staff, and their experiences of participating in meetings. 39 studies looked at children and young people's experiences of user involvement in different stages of child welfare cases and/or different child welfare services. The authors presented findings related to their experiences with participating and being heard, how the meetings were experienced and the relationship between children and young people and the adults. Four studies examined children and young people's experiences of family group conferences, one study experiences of user councils, and another study experiences of the model

«Barns behov i sentrum (BBIC)» (Children's needs in focus). Some of the studies examined children and young people's experiences of several measures.

Dilemmas related to children and young people's involvement (question 3)

For question 3, we included 22 studies (25 publications). 18 of these addressed *barriers* to children's involvement. Many of these studies discussed various forms of organizational barriers, such as organizational structure, high work pressure, and inadequate training of employees. Other studies discussed how children's prerequisites and needs (e.g. child's age, maturity, or the seriousness of the case) and/or employees' assessments of these aspects can stand in the way of children's involvement. Nine studies presented data that we categorized as *dilemmas* with children's involvement. Several of these studies show that employees are worried about participation leading to negative consequences for children, and that the need to protect children can make involvement difficult. Two studies that dealt with factors that can *facilitate* children's involvement, thematized the relationship between children and adults in different ways. One study discussed the importance of good and safe relationships between children and employees in the child welfare services. In several cases, there was an overlap in data for these different topics (barriers, dilemmas, facilitators), as well as for 'weighting against other considerations'.

Effect of involvement (question 4)

For question 4, we included 5 studies (5 publications). However, only one of the studies had the explicit goal of investigating the effect of user involvement. This was a non-systematic review that examined the effect of children and young people's involvement on health outcomes (mental and somatic health). Because the authors did not identify any relevant studies, they chose to focus more indirectly on the relationship between involvement and health. They found that when involvement is successful, it can help increase children's safety, the success of care arrangements, and the sense of well-being of the children involved. Although the other four studies did not directly address the effect of user involvement, they were considered relevant as they dealt with whether children are allowed to participate, and results of children's involvement. The findings suggest that some children are given the opportunity to participate and their involvement has an impact on decisions made. At the same time, many children experience that user involvement is not genuine, as their views do not affect the decisions made.

Discussion and conclusion

In this mapping review, we included a great number of studies from countries that use the BBIC model for mapping and investigation in child welfare cases, and therefore are 'easy' to compare with Norway. There were 16 primary studies from Norway and 11 from Sweden. Thus, we consider it probable that the results from this review are transferable to a Norwegian context.

There is a lot of research concerning children and young people's experiences of user involvement in encounters with the child welfare services, as well as research regarding dilemmas and barriers to user involvement. Future research should investigate the effect of user involvement on children's health and welfare.

Forord

Fagmiljø for velferdstjenesteforskning i Område for helsetjenester, Folkehelseinstituttet (FHI), fikk i 2019 i oppdrag av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) å kartlegge og beskrive forskningen som har undersøkt barn og unges medvirkning i barnevernet.

Kunnskapsoppsummeringen er finansiert av Bufdir. Rapporten er oversendt oppdragsgiver seks uker før publisering ved Folkehelseinstituttet.

Bidragstere

Prosjektgruppen har bestått av:

- Prosjektleder: seniorrådgiver Sari Susanna Ormstad (SSO)
- Interne prosjektmedarbeidere ved FHI: seniorrådgiver Christine Hillestad Hestevik (CHH), forskerne Ashley Elizabeth Muller (AEM), Heather Menzies Munthe-Kaas (HMK) og Nora Blaasvær (NB), avdelingsdirektør Rigmor C Berg (RB) og seniorrådgiver/bibliotekar Elisabet Hafstad (EH).

En stor takk til bibliotekar Elisabet Hafstad fra Folkehelseinstituttet for utarbeidelse av søkestrategier og gjennomføring av systematiske litteratursøk for prosjektet.

Oppgitte interessekonflikter

Alle forfattere har fylt ut et skjema som kartlegger mulige interessekonflikter. Ingen oppgir interessekonflikter.

Folkehelseinstituttet tar det fulle ansvaret for synspunktene som er uttrykt i rapporten.

Kjetil G. Brurberg
Fung. fagdirektør

Rigmor C Berg
Avdelingsdirektør

Sari Susanna Ormstad
Prosjektleder

Innledning

Organisering av barnevern i Norge

Barneverntjenester i Norge er regulert av barnevernloven. Formålet med barnevernloven er å «sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid» (1). Videre skal loven «bidra til at barn og unge møtes med trygghet, kjærlighet og forståelse og at alle barn og unge får gode og trygge oppvekstvilkår» (1).

Det statlige barnevernet består av Barne- og familiedepartementet, Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat) og fylkesmennene. Barne- og familiedepartementet er øverste leder for Bufetat og har forvaltningsansvaret for barnevernloven. Alle kommuner skal ha en barneverntjeneste som utfører det daglige arbeidet etter barnevernloven, herunder har plikt til å undersøke barns omsorgssituasjon og fatte vedtak om tiltak når vilkårene i loven er oppfylt. Barneverntjenesten kan fatte vedtak om hjelpetiltak i hjemmet, eller om plassering av barnet utenfor hjemmet dersom tiltak i hjemmet ikke er tilstrekkelig for å ivareta barnets behov. Barneverntjenesten må forberede saker for behandling i fylkesnemnda når det er nødvendig å plassere barn utenfor hjemmet uten foreldrenes samtykke. Fylkesnemnda er et domstollignende forvaltningsorgan som har avgjørelsesmyndighet blant annet i saker om omsorgsovertakelse av barn og unge, og om tvangsinngrep ved alvorlige atferdsvansker hos ungdom. Bufetat skal bistå barneverntjenesten i kommunen med å finne egnet tiltak (institusjonsplass eller fosterhjem), ved plassering av barn utenfor hjemmet. Fylkesmannens oppgaver er å føre tilsyn med barnevernets virksomhet i kommunen, avgjøre klager på enkeltvedtak som barneverntjenesten har fattet etter barnevernloven, og å føre tilsyn med at barn på barneverninstitusjon får forsvarlig omsorg og behandling (2).

Brukermedvirkning generelt

Det er stadig mer fokus på brukermedvirkning i flere deler av samfunnet generelt, og i utvikling av tiltak og tjenester for sårbare grupper, som barn er en del av, spesielt. Overordnet er noe av rasjonale for brukermedvirkning at slik medvirkning skal føre til mer demokratiske tjenester med utgangspunkt i brukernes ønsker og behov. I Norge er brukermedvirkning en lovfestet rettighet. Brukere av offentlige tjenester har rett til å medvirke og tjenestene har plikt til å involvere brukerne (3).

Brukermedvirkning kan være av individuell eller kollektiv karakter. Ifølge Slettebø og kolleger (4) dreier individuell brukermedvirkning seg om hvordan den enkelte bruker har innflytelse i egen sak. Noen studier indikerer at dette kan hjelpe barn og unge til å føle seg knyttet til og forpliktet til avgjørelser i sakene deres, at det fører til økt selvtilit, og at det kan føre til mestringsfølelse (5-7). Kollektiv medvirkning derimot, har som formål å forandre tjenestetilbudet med virkning for alle i samme situasjon. Slik kollektiv medvirkning kan foregå lokalt eller overfor sentrale myndigheter for å påvirke lover og retningslinjer (4). Forskrift om internkontroll etter barnevernloven, jfr. § 4e spesifiserer om kollektiv brukermedvirkning at virksomheten skal «gjøre bruk av erfaringer fra barn og foreldre til forbedring av barneverntjenesten» (8). Kollektiv brukermedvirkning kan også påvirke på systemnivå, når brukerne inngår i et likeverdig samarbeid med tjenesteapparatet og er aktivt deltakende i planleggings- og beslutningsprosesser (9).

Brukermedvirkning når barn og unge er brukere

Barns rett til å gi uttrykk for sine synspunkter og til å bli hørt er rettighetsfestet i barnekonvensjonen art. 12 (10) og Grunnloven § 104 (11). Barnets selvstendige rett til å medvirke følger også av barnevernloven § 1-6: «Alle barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter, har rett til å medvirke i alle forhold som vedrører barnet etter denne loven. Barnet skal få tilstrekkelig og tilpasset informasjon og har rett til fritt å gi uttrykk for sine synspunkter. Barnet skal bli lyttet til, og barnets synspunkter skal vektlegges i samsvar med barnets alder og modenhet. Barn som barnevernet har overtatt omsorgen for, kan gis anledning til å ha med seg en person barnet har særlig tillit til» (1). Med «tilstrekkelig og tilpasset informasjon» menes ifølge forskrift om medvirkning og tillitsperson at barnet så tidlig som tilrådelig blir «informert på en måte som barnet forstår om a) situasjoner der han eller hun kan utrykke sine synspunkter, b) saken og egen situasjon, c) tjenestetilbud, d) rettigheter, e) hvilke valg og beslutninger som må treffes og konsekvenser av disse» (12). Barnet kan gi uttrykk for sine synspunkter, sin forståelse, sine valg og preferanser gjennom verbal og ikke-verbal kommunikasjon (12).

Alle instanser som har oppgaver etter barnevernloven har plikt til å gi barnet mulighet til å medvirke. Retten til medvirkning gjelder i hele beslutningsprosessen og for alle forhold som vedrører barnet, ikke bare når det tas rettslige eller administrative avgjørelser. Retten til medvirkning gjelder ved alle stadier av en barnevernssak fra oppstart av en undersøkelse til eventuelt igangsettelse og gjennomføring av et tiltak. Barnet vil dermed ha rett til å medvirke eksempelvis ved valg av fosterhjem eller institusjon, ved vurdering av samvær, utarbeidelse av tiltaksplaner, ved tvangsbruk og så videre (12).

Brukermedvirkning er også et yrkesetisk prinsipp i sosialt arbeid. En forutsetning for høy faglig kvalitet på arbeid i institusjoner er barns innflytelse på egen hverdag, ved at deres erfaringer og synspunkter tas på alvor. Når barn gis muligheten til å være delaktige i beslutninger får beslutningene større legitimitet og styrker forutsigbarheten i barns livssituasjon (13). Videre er det grunn til å tro at barns medvirkning bidrar til at beslutningsgrunnlaget styrkes, og at kvaliteten og treffsikkerheten i omsorgen og behandlingen av det enkelte barn bedres.

Brukermedvirkning innen norsk barneverntjeneste

Norsk barnevern er pålagt «å sikre at barnets mulighet til å medvirke skjer i trygge rammer for barnet» (12). Det følger av barnevernloven § 6-3-a at: «Det skal fremgå av vedtaket hva som er barnets synspunkt, og hvilken vekt barnets mening er tillagt. Hvordan barnets beste er vurdert skal også fremgå av vedtaket» (1). Men barneverntjenestene har fått kritikk for manglende tilrettelegging for brukermedvirkning (14). For å ivareta brukermedvirkning kan det ifølge Vatne (15) være nødvendig å fremme kritisk refleksjon hos ansatte i barnevernet gjennom faglig veiledning og kompetanseutvikling. Slik veiledning kan rette seg mot fagpersonens holdninger, valg de gjør i praksis, samt begrunnelser for handlingsvalg, være seg teori- eller erfaringsbaserte. Siden brukermedvirkning skal være en kontinuerlig prosess i hverdagen bør det legges til rette for faglige diskusjoner om hvordan kontinuerlig medvirkning, både individuell og kollektiv, best mulig kan tilrettelegges. En forutsetning for brukermedvirkning på systemnivå er gode rammebetingelser og ledelsespraksis preget av et demokratisk arbeidsmiljø der ledelsen delegerer myndighet til nivåer under i organisasjonen (16).

Hvorfor utarbeidet vi denne kunnskapsoppsummeringen?

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) er et fagorgan underlagt Barne- og familiedepartementet på områdene oppvekst, barnevern, familievern, adopsjon, likestilling og ikke-diskriminering og vold og overgrep i nære relasjoner. Direktoratet er ansvarlig for statlig barnevern og skal blant annet bistå barnevernet med kunnskapsbaserte anbefalinger på ulike saksområder (17).

Bufdir skal i denne sammenheng utarbeide faglige anbefalinger om barn og unges medvirkning i tiltak i barnevernet, og ønsket derfor en oversikt over kunnskapsgrunlaget på brukermedvirkning i barnevernet.

Gitt den brede problemstillingen og den relativt knappe tidsfristen for oppdraget, ble en systematisk kartleggingsoversikt vurdert til å være den mest hensiktsmessige typen oppsummering. En systematisk kartleggingsoversikt kartlegger og beskriver eksisterende forskning på et bestemt tema. Den presenterer informasjon om de inkluderte studiene/publikasjonene, slik som hvor de er utført, når de er publisert, hva de har undersøkt og hvilke resultater de finner, men sammenstiller ikke studienes forskningsresultater eller gjør statistiske analyser av disse. En kartleggingsoversikt over eksisterende forskning vil kunne vise på hvilke områder det fins pålitelig kunnskap, avdekke eventuelle behov for videre forskning og gi et pålitelig utgangspunkt for normerende arbeid som kan kvalitetssikre og øke kvaliteten på tjenestene (18).

Allerede foreliggende oppsummering

Folkehelseinstituttet utførte i 2016 en kunnskapsoppsummering av typen 'systematisk litteratursøk med sortering' med formål å identifisere og sortere forskning om effekt av brukermedvirkning i institusjoner for barn og unge (13). Oppsummeringen inkluderte

kun én studie. Dette var en randomisert kontrollert studie som evaluerte en rådgivningsmetode for barn og unge, kalt «Counselling in dialogue», men det var uklart om barna var i institusjon. Hensikten med metoden var å øke kvaliteten på rådgivning, samt barn og unges deltakelse i beslutninger (brukermedvirkning). I vedlegg til oppsummeringen vises til 19 ytterligere publikasjoner som ikke møtte inklusjonskriteriene, men som kunne være av interesse for oppdragsgiver: seks oversikter over brukermedvirkning (inkludert to norske), fem primærstudier om brukermedvirkning i institusjon/sentre for mental helse (hvorav to norske), seks primærstudier om brukermedvirkning i barnevern (hvorav tre norske) og to andre primærstudier. Oppsummeringen, publisert i 2016, sammenstilte ikke resultatene da det var et systematisk litteratursøk med sortering. Det ser dermed ut til at det fins en god del forskning om brukermedvirkning i institusjoner for barn og unge spesifikt, og trolig mye forskning om brukermedvirkning i barnevernet generelt, som hittil ikke er systematisk oppsummert.

Forskningsspørsmål

Det er fire spesifikke spørsmål som denne kartleggingsoversikten skal besvare:

1. **Kartlegging av praksis:** Hva sier forskningen om hvordan barn og unge involveres i barnevernet?
2. **Erfaringsspørsmål:** Hvordan opplever barn og unge medvirkning? Hvilke former for medvirkning ønsker barn og unge? (barns erfaringer)
3. **Erfaringsspørsmål:** Hvilke dilemmaer opptrer eller kan opptre knyttet til barn og unges medvirkning? (barns og barnevernarbeideres erfaringer)
4. **Effektspørsmål:** Hva er effekt(ene) av medvirkning på barn og unge (for eksempel psykiske og fysiske utfall), på resultatene av en barnevernssak, og på tiltak benyttet av barnevern?

Metode

Vi utførte en systematisk *kartleggingsoversikt*. En systematisk kartleggingsoversikt har som mål å beskrive og få oversikt over forskningen på et spesifikt felt. Dette innebærer å kartlegge karakteristika som hvor i verden relevante studier utføres, hvilke studiedesign og forskningsspørsmål studiene har, hvem utgjør utvalget, hvilke typer tiltak er studert, hvilke utfall er forsket på, og hvilke resultater finner man i studiene. Kartleggingsoversikter har gjerne flere forskningsspørsmål fordi hensikten er å få en oversikt over et forskningsfelt (18).

En systematisk kartleggingsoversikt gir deskriptiv informasjon om forskningen på et eller flere forskningsspørsmål. En slik kartlegging inkluderer ikke analyser eller synteser av studienes forskningsresultater, eller vurdering av tillit til den samlede dokumentasjonen. På den måten er en kartleggingsoversikt ikke egnet til å gi klare svar på for eksempel spørsmål om effekt av et tiltak eller erfaringer med et tiltak, men kan gi et bredt overblikk over forskningen. Det er forfatterens stemme i primærstudiene som trer frem og i mindre grad stemmen til forfatterne av kartleggingsoversikten. Diskusjon og implikasjoner for praksis vil følgelig være noe begrenset i en kartleggingsoversikt (18).

Vi utførte denne kartleggingsoversikten i henhold til det metodiske rammeverket foreslått av Arksey og O'Malley (18) og videreutviklet av Levac og kolleger (19). Dette omfatter følgende trinn:

1. Identifisere forskningsspørsmålet
2. Identifisere relevante studier
3. Velge ut studier
4. Kartlegge data fra studiene (hente ut og systematisere data)
5. Sortere, oppsummere og rapportere resultatene
6. Valgfri konsultasjon

Kartleggingsoversikten er gjennomført i tråd med prosjektplanen, som fins på FHIs nettside, bortsett fra noen mindre endringer beskrevet nedenfor.

Inklusjonskriterier

Studier ble inkludert dersom de møtte kriteriene presentert i tabell 1 nedenfor, som samsvarer med de fire forskningsspørsmålene kartleggingsoversikten skal besvare (se Innledningen ovenfor).

I tillegg avtalte vi med oppdragsgiveren, at hvis angitt i studiene, henter vi ut data om hvordan barnets synspunkter vektet opp mot andre hensyn. Dette ble allikevel ikke inkludert som et eget forskningsspørsmål i oppsummeringen da det var lite data om slike hensyn, samt at det overlappet med forskningsspørsmål 3, om dilemmaer knyttet til barns medvirkning. Vi besluttet derfor å presentere data om vekting av barnets synspunkter sammen med data om dilemmaer.

Tabell 1. Inklusjonskriterier

Populasjon:	<p>Spørsmål 1-4: Barn og ungdom i alderen 0-23 år som har barnevernssak, som får eller har fått tiltak i barnevernet, eller som er i ettervern. Dette inkluderer voksne som i ettertid blir intervjuet om sine erfaringer og synspunkter i sin avsluttede barnevernssak.</p> <p>Spørsmål 3: Ansatte i barnevernet (i tillegg til barn og ungdom nevnt ovenfor)</p>
Eksponering:	<p>Brukermedvirkning som er av individuell karakter, der det dreier seg om hvordan den enkelte bruker kan ha innflytelse i egen sak. Brukermedvirkning innebærer at bruker er med på å gi synspunkter på og/eller påvirke tilbudet sammen med fagfolk.</p> <p>Barna/ungdommene kan ha hatt flere ulike tiltak over tid, samtidig som det (i Norge) er ett saksforløp i den kommunale barnevernstjenesten som de tilhører. Det skilles mellom: 1) medvirkning i saksforløpet i barneverntjenesten (medvirkningen kan variere i ulike faser av saksforløpet), og 2) medvirkning i de ulike tiltakene barnet/ungdommen mottar/har mottatt.</p>
Sammenlikning:	<p>Spørsmål 1-3: Ingen sammenligning</p> <p>Spørsmål 4: Ingen tiltak, andre tiltak, sammenligning mellom ulike former for medvirkning</p>
Utfall:	<p>Spørsmål 1: Ulike typer medvirkning</p> <p>Spørsmål 2: Barn og unges opplevelser/erfaringer og preferanser for medvirkning, både i saksforløp og konkrete tiltak</p> <p>Spørsmål 3: Dilemmaer knyttet til barn og unges medvirkning, både i saksforløp og konkrete tiltak, basert på barn/unges og barnevernarbeideres erfaringer med og synspunkter på medvirkning. (Eksempler på potensielle dilemmaer: saksbehandleren kan oppleve det som et dilemma, overfor barnet, at det som vurderes å være barnets beste ikke er i overensstemmelse med hva barnet mener; når det vurderes at informasjonen som skal gis til barnet vil oppleves belastende eller til skade for barnet; eller når medvirkning kan føre til at barnet opplever lojalitetskonflikt i forholdet til foreldre eller andre.)</p>

Spørsmål 4: Brudd i fosterhjem og institusjoner; bruk av tvang; relasjoner til foreldre, fosterforeldre og barnevernarbeider; skolefravær; utdanning; sysselsetting; bolig; rus og kriminalitet; psykisk helse; livskvalitet; trivsel og utvikling (psykisk, somatisk, sosialt); effekt på tiltaket, effekt på iverksetting av tiltaket

---

- Studiedesign**
- Kunnskapsoppsummeringer (både systematiske og ikke-systematiske oversikter).
For å bli klassifisert som en systematisk oversikt må oversikten ha følgende karakteristika: ha en oppgitt søkestrategi, inneholde klare inklusjonskriterier, og ha kvalitetsvurdert de inkluderte studiene og/eller oversiktene (beskrevet i områdets metodehåndbok (20)). For å bli klassifisert som en ikke-systematisk oversikt må oversiktsforfatterne ha nevnt at de har utarbeidet en oversiktsartikkel («review») og sagt noe om hvordan de har utarbeidet oversikten (metoden).
  - Empiriske primærstudier, dvs. konkrete undersøkelser for å få ny kunnskap og/eller å etterprøve eksisterende kunnskap som inneholder en beskrivelse av metodene for datainnsamling og analyse.
Ett unntak: Kasuistikker, dvs. beskrivelser av et eller flere enkelttilfeller, ekskluderes i spørsmål 4.
-

Land: Nordiske land, Irland, Storbritannia, Nederland, Belgia (dvs. land som bruker BBIC-modellen (Barns behov i sentrum) ved kartlegging og undersøkelse i barnevernssaker og som av den grunn er 'lett' å sammenligne med Norge)

Språk: I utgangspunktet publikasjoner på alle språk, men publikasjoner skrevet på språk som ikke beherskes av prosjektgruppen, listes i vedlegg og presenteres ikke i hoveddelen av rapporten.

Publikasjonsår 2000- i dag

Det var vanskelig å oppnå en felles forståelse for begrepet 'dilemma' ved forsknings-spørsmål 3. Derfor valgte vi å se bredt på dette spørsmålet og utvide det til å gjelde både dilemmaer, barrierer og tilretteleggere (barriers and facilitators) for barn og unges medvirkning. Denne inndelingen har vi også brukt ved rapportering av resultater.

Litteratursøk

Vi utførte systematiske søk etter relevante publikasjoner i følgende databaser, med tidsavgrensning fra 2000 til februar 2020:

- Campbell Library (Campbell Collaboration)
- CINAHL (EBSCO)
- MEDLINE (Ovid)

- PsycINFO (Ovid)
- Scopus (Elsevier)
- Sociological Abstracts inkl. Social Services Abstracts (ProQuest)
- SveMed+ (Karolinska Institutet)

Samtlige søk ble planlagt og utført av forskningsbibliotekaren (EH), i samråd med prosjektgruppen. En annen bibliotekar (SSO) fagfellevurderte søkestrategiene før søkene ble utført. Søketermene var basert på emneord og tekstord for barn/unge, brukermedvirkning og barnevern. Vi søkte i tillegg etter 'grå litteratur' for å identifisere eventuell ytterligere nordisk forskning som ikke var blitt publisert i fagfellevurderte tidsskrifter. Dette gjorde vi i april 2020 ved å utføre søk på skandinaviske språk i Google (for PDF dokumenter). De første 50 treff fra Google søkene ble gjennomgått. De fullstendige søkestrategiene fins i vedlegg 1.

Ifølge prosjektplanen skulle vi også gjennomgå referanselister i inkluderte publikasjoner for å identifisere ytterligere relevante studier. Dette ble imidlertid ikke gjort på grunn av et høyt antall identifiserte relevante studier (gitt de økonomiske og tidsmessige rammene).

De identifiserte referansene ble importert til EPPI Reviewer 4 software (21) som ble brukt i håndtering av både studieseleksjon, dataauthenting og kvalitetsvurdering.

Artikkelutvelging

To forskere (SSO, AEM, HMK og/eller CHH) vurderte uavhengig av hverandre alle referanser - titler og sammendrag - i henhold til inklusjonskriteriene. Ved uenighet om inklusjon ble en tredje forsker konferert. Sammendrag som to forskere var enige om indikerte at publikasjonen var en oversikt eller en empirisk primærstudie som traff inklusjonskriteriene ble deretter innhentet i fulltekst. På grunn av høyt antall fulltekstpublikasjoner vurderte kun én forsker (SSO, AEM, HMK eller CHH) hver fulltekstpublikasjon i henhold til inklusjonskriteriene. Dersom forskeren var usikker på om studien skulle inkluderes eller ikke, ble en annen forsker konferert for å komme til en beslutning. Dette var et avvik fra prosjektplanen hvor vi skrev at to forskere skulle vurdere hver fulltekstpublikasjon uavhengig av hverandre (en avgjørelse som ble tatt på grunn av de økonomiske og tidsmessige rammene for kartleggingsoversikten).

På grunn av stor mengde relevante studier, ekskluderte vi konferansesammendrag, lederartikler, bøker og bokkapitler. Disse publikasjonene er inkludert i vedlegg 2 (liste over ekskluderte studier), under «feil publikasjonstype».

Dataekstraksjon

En forsker (SSO, HMK, CHH, NB eller RB) hentet ut relevant informasjon fra de inkluderte studiene, og en annen forsker (SSO, HMK, CHH, NB eller RB) kontrollerte at all informasjon var komplett og korrekt hentet ut. Vi utviklet et dataekstraksjonsskjema ved

hjelpt av EPPI Reviewer 4 (21) og hentet ut følgende informasjon: forfatterens forskningsspørsmål, hvilket land studien er utført i, studiedesign, informasjon om populasjonen (antall, alder og kjønn hos barn; antall hos barnevernarbeider) og kontekst rundt populasjonen, beskrivelse av intervensjonen/eksponeringen og utfall/fenomen, samt resultater/forfatterens konklusjoner. Som hovedregel henter vi ut forfatterens konklusjon. Unntaksvis, hvis forfatterens konklusjon var manglende eller svært tynn, hentet vi selv ut hovedresultatene (f.eks. tematiske funn fra resultatkapittelet). I de tilfellene vi inkluderte kunnskapsoppsummeringer som rapporterte sammenstilte resultater for barnevernsbarn/ikke barnevernsbarn eller land vi var/ikke var interessert i, hentet vi ut hovedresultatene fra selve kunnskapsoppsummeringen (dvs. ikke resultater fra de enkelte inkluderte studiene som var relevante for våre inklusjonskriterier).

Vi hadde særlig oppmerksomhet på å hente ut data om 1) måter barn og unge involveres/medvirker, 2a) barn og unges opplevelser med medvirkning, 2b) former for medvirkning som barn og unge ønsker seg, 3) dilemmaer som opptrer/ kan opptre knyttet til barns medvirkning og 4) resultater av medvirkning. Dette var i henhold til de fire forskningsspørsmålene for kartleggingsoversikten. Hvis angitt i studiene, hentet vi også ut data om hvordan barnets synspunkter ble vektet opp mot andre hensyn. I tillegg, dersom noen av de inkluderte studiene i forskningsspørsmål 1 henviste til retningslinjer og/eller veiledninger for barn og unges medvirkning i barnevernet, avtalte vi med oppdragsgiveren å liste disse i et vedlegg.

På grunn av den store mengden inkluderte studier, bestemte vi i samråd med oppdragsgiveren at vi ved dataauthenting skulle grovsortere ut studier som omhandlet barn og unges medvirkning i barnevernet, men som ikke hadde dette som sitt hovedfokus, og studier som ikke tydelig svarte på ett av de spesifikke spørsmålene (se Forskningsspørsmål ovenfor). Disse skulle legges i et vedlegg. Også kunnskapsoppsummeringer hvor færre enn 50 % av de inkluderte studiene var utført i land vi var interessert i skulle grovsorteres. Det samme gjaldt studier og kunnskapsoppsummeringer som inkluderte en bredere populasjon enn den vi var interessert i, og hvor barnevernsbarn ikke var i hovedfokus. Disse studiene hentet vi ikke ut data fra, men listet de i vedlegg 3.

Kvalitetsvurdering

En forsker (HMK, NB eller RB) vurderte de inkluderte studienes metodiske kvalitet, og en annen forsker (HMK, CHH) kontrollerte den gjennomførte kvalitetsvurderingen. For vurdering av metodisk kvalitet av kvalitative studier benyttet vi sjekklisten utviklet av National Institute for Health and Care Excellence (NICE) (22). For den identifiserte systematiske oversikten, samt kasus-kontroll studien, brukte vi sjekklister beskrevet i vår metodehåndbok (20). Vi utførte ikke kvalitetsvurdering av ikke-systematiske oversikter eller tverrsnittstudier, da det ikke fins velegnede sjekklister for slike (med mindre tverrsnittstudien undersøker forekomst).

Sortering og oppsummering av data

I resultatdelen av denne kartleggingsoversikten gir vi en oversikt over alle inkluderte studier: antall studier per forskningsspørsmål, land studiene ble utført i, inkluderte studiedesign og kvaliteten på studiene. Deretter presenterer vi uthentet data fra de inkluderte studiene i henhold til de fire forskningsspørsmålene som kartleggingsoversikten skulle belyse (i fire separate kapitler), samt gir informasjon om den metodiske kvaliteten på disse studiene. Data vi hentet ut fra studiene er presentert både i tekst og tabeller. Så langt det har latt seg gjøre presenterer vi informasjonen med frekvenser og prosent. Uthentet data om vekting av barnets synspunkter mot andre hensyn inkluderte vi i kapitlet om forskningsspørsmål 3, fordi vi så at dette ofte overlappet med dilemmaer og barrierer knyttet til barns medvirkning.

I de fire forskningsspørsmål-spesifikke kapitlene forsøker vi å vurdere resultatene fra de ulike studiene på tvers – for å undersøke om det er noen fellestrekk i funn og konklusjoner. Det er imidlertid viktig å påpeke at denne kartleggingsoversikten, i tråd med standarden for kartleggingsoversikter, ikke sammenstiller studieresultater fra de inkluderte studiene og den bør dermed ikke betraktes som en syntese av forskningsresultater. I tillegg er det viktig å være klar over at vi kun hentet ut og presenterte data fra studiene som er relevant for spørsmålene som styrer denne kartleggingsoversikten. Forfatterens egne forskningsspørsmål og formålet med studiene var ofte mye bredere.

Resultater

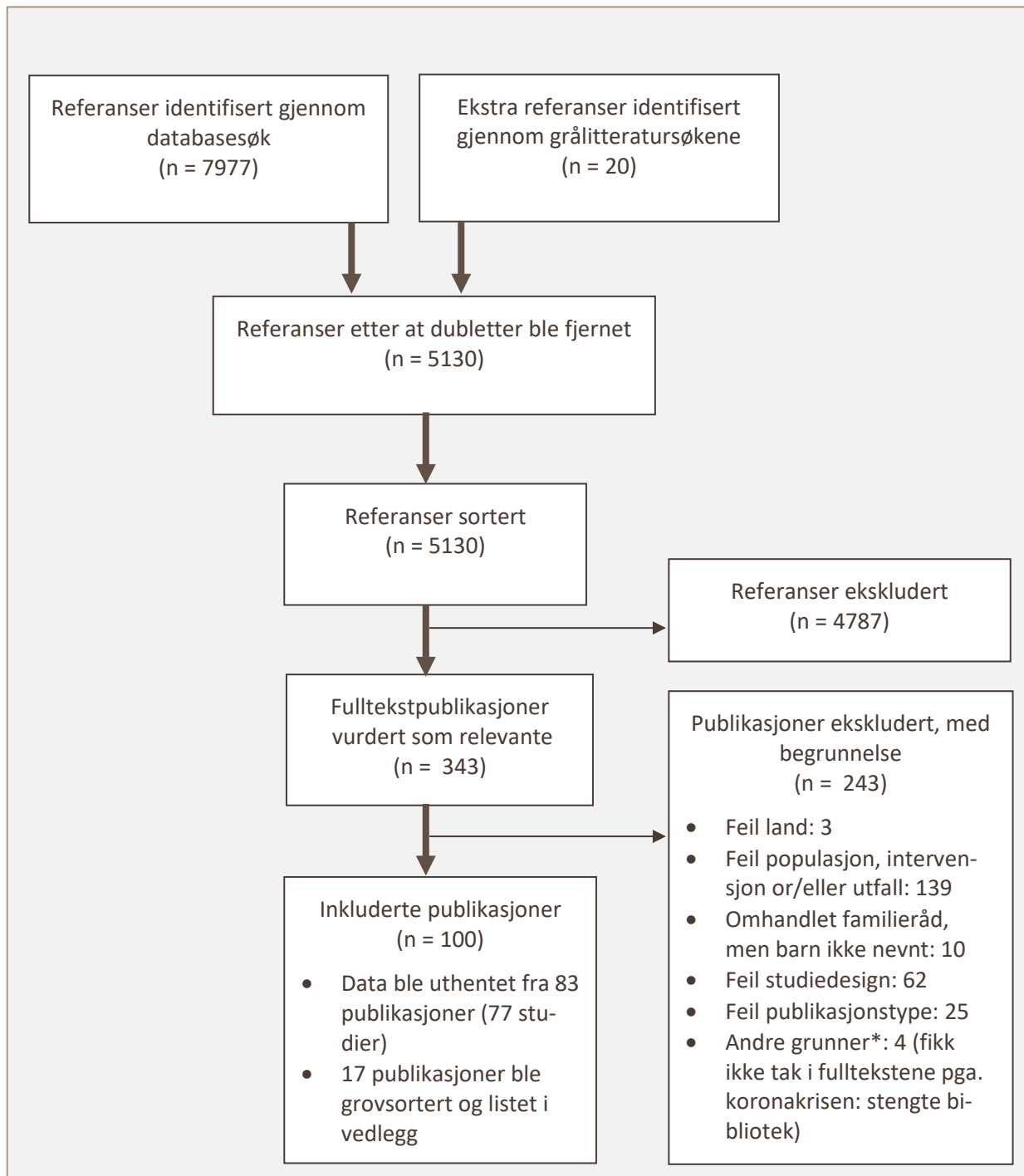
Resultater av litteratursøket og studieseleksjonen

Databasesøkene resulterte totalt i 5110 unike referanser. Gjennom grålitteratursøk i Google identifiserte vi ytterligere 20 muligens relevante publikasjoner. Etter å ha vurdert titler og sammendrag av disse 5130 referansene, vurderte vi 343 publikasjoner som mulig relevante og vi leste de i fulltekst. 100 av disse publikasjonene ble inkludert i denne kartleggingsoversikten. Litteraturgjennomgangen og utvelgelsesprosessen er oppsummert i figur 1. Tabell over ekskluderte publikasjoner, med begrunnelse for eksklusjon, fins i vedlegg 2. Det er viktig å påpeke at det blant de ekskluderte studiene er fire publikasjoner som vi ikke fikk tak i i fulltekst pga. koronakrisen (stengte bibliotek), og som vi derfor ikke kunne vurdere for inklusjon i denne kartleggingsoversikten. Disse fire publikasjonene fins i vedlegg 2 under kategorien 'annen grunn'.

På grunn av den store mengden inkluderte studier gjorde vi en grovsortering av studiene. Hvis en studie handlet kun delvis om barn og unges medvirkning i barnevernet (dvs. ikke hovedfokus i studien) og/eller publikasjonen hadde veldig lite data/resultater knyttet til barn og unges medvirkning, henter vi ikke ut data fra disse publikasjonene. Totalt 17 publikasjoner ble grovsortert ut og fins i vedlegg 3. De resterende 83 publikasjonene (77 studier) hentet vi data fra og disse er presentert i dette kapittelet.

Figur 1: Flytskjema over utvelgelsen av studier for inklusjon

Beskrivelse av inkluderte studier

Vi inkluderte 77 studier, presentert i 83 publikasjoner. En liste over disse 83 publikasjonene fins i vedlegg 4.

Noen studier var fra flere land, men som vist i tabell 2 var det klart flest studier fra Storbritannia (38 %), Norge (21 %) og Sverige (14 %). Vi inkluderte også studier fra Belgia, Danmark, Finland, Irland, Island og Nederland. Med andre ord fant og inkluderte

vi studier fra alle landene som var av interesse. Noen studier (n=5, hvorav fire er litteraturoversikter) inkluderte i tillegg til de landene som vi var interessert i også andre land.

Tabell 2. Beskrivelse av hvor de inkluderte studiene er utført (land) (n=77)

Land	Antall (%)
Belgia	1 (1)
Danmark	3 (4)
Finland	3 (4)
Irland	5 (6)
Island	1 (1)
Nederland	3 (4)
Norge	16 (21)
Storbritannia	29 (38)
Sverige	11 (14)
Flere land	5 (6)

Vi hadde brede inklusjonskriterier mht. studiedesign og de inkluderte studiene hadde også ulike studiedesign, slik som litteraturoversikter (både systematiske og ikke-systematiske), tverrsnittstudier, kasus-kontrollstudier, mixed-metode studier (både kvalitative og kvantitative data) og kvalitative studier (tabell 3). Det var imidlertid et stort flertall av rene kvalitative studier med data samlet via intervjuer og/eller fokusgrupper (77 %). De fleste av mixed-metode studiene bestod av individuelle- og/eller gruppeintervjuer pluss spørreundersøkelse.

Tabell 3. Beskrivelse av de inkluderte studienes studiedesign (n=77)

Studiedesign	Antall (%)
Systematisk oversikt	1 (1)
Ikke-systematisk oversikt	3 (4)
Kasus-kontroll studie	1 (1)
Kvalitativ studie	59 (77)
Tverrsnittstudie	5 (6)
Mixed-metode studie	8 (10)

Det var totalt ca. 4700 deltakere i primærstudiene (i tillegg kommer deltakere i de fire litteraturoversiktene). Studiedeltakerne var hovedsakelig barn og unge (ca. 3240 barn/unge), men det var også 24 studier – med ca. 1460 voksne – der fagpersoner deltok. Disse fagpersonene var ansatte i barnevernet og andre relevante fagpersoner slik som barnevernshjelpere, talspersoner, inspektører av barnevernstjenester og paneldeltakere i barnehøringer.

Som nevnt var det fire forskningsspørsmål som skulle besvares i denne kartleggingsoversikten og vi inkluderte et solid antall studier for hvert av disse spørsmålene, bortsett fra spørsmålet om effekt (spørsmål 4), der vi identifiserte og inkluderte kun fem studier. Mange av de 77 inkluderte studiene besvarte to eller flere av våre forskningsspørsmål:

1. Hva sier forskningen om hvordan barn og unge involveres i barnevernet? 52 studier (56 publikasjoner)
2. Hvordan opplever barn og unge medvirkning? Hvilke former for medvirkning ønsker barn og unge? (barns erfaringer) 55 studier (58 publikasjoner)
3. Hvilke dilemmaer opptrer eller kan opptre knyttet til barn og unges medvirkning? (barns og barnevernarbeideres erfaringer) 22 studier (25 publikasjoner)
4. Hva er effekt(ene) av medvirkning på barn og unge (for eksempel psykiske og fysiske utfall), på resultatene av en barnevernssak, og på tiltak benyttet av barnevern? 5 studier (5 publikasjoner), hvorav kun én studie hadde som eksplisitt mål å undersøke effekt av brukermedvirkning

En oversikt over hvilke studier besvarte hvilke forskningsspørsmål fins i vedlegg 5.

Kvalitetsvurdering av inkluderte studier

Vi vurderte de inkluderte studienes metodiske kvalitet med designspesifikke sjekklister. Detaljer om vurdering av hver studie fins i vedlegg 6 samt i et separat dokument på våre nettsider.

Vi vurderte 66 kvalitative og mixed-metode studier ved bruk av NICE sjekklister for kvalitative studier (22). Vi vurderte 27 av disse studiene til å være av høy metodisk kvalitet (oppfylte de fleste kriteriene på sjekklisten), 30 studier til å være av middels kvalitet (oppfylte noen kriterier på sjekklisten), og ni studier til å være av lav kvalitet (oppfylte få eller ingen kriterier på sjekklisten) (tabell 4). Blant alle studiene var det gjennomgående mangel på/mangelfull diskusjon rundt etikk og forskernes rolle i studien. Flere studier hadde også få eller ingen detaljer knyttet til metoder for datainnsamling og/eller analyse av data.

Vi vurderte at den inkluderte systematiske oversikten hadde høy metodisk kvalitet. Kasus-kontroll studien vurderte vi til å ha middels kvalitet på grunn av manglende informasjon angående hvorvidt man kunne sammenligne de to forskningsgruppene, om konfundere ble tatt høyde for, og om forskerne var blindet.

Ni studier ble ikke kvalitetsvurdert på grunn av studiedesign. Disse studiene omfattet fem tverrsnittstudier, tre ikke-systematiske oversikter og en mixed-metode studie.

Tabell 4. Beskrivelse av de inkluderte studienes metodiske kvalitet (n=68)

Kvaliteten på studiene	Antall (%)
Systematisk oversikt (n=1)	
Høy	1
Kasus-kontroll studie (n=1)	
Middels	1
Kvalitativ studie * (n=66)	
Høy	27 (41)
Middels	30 (45)

Lav	9 (14)
-----	--------

* Denne kategorien inkluderer både kvalitative studier og mixed-metode studier. Ved mixed-metode studier vurderte vi metodisk kvalitet kun av den kvalitative delen av studien. Samme sjekklister for kvalitative studier (NICE sjekklister for kvalitative studier) (22) ble brukt.

Spørsmål 1: Hvordan barn og unge involveres i barnevernet

Under forskningsspørsmål 1 identifiserte vi 52 studier i 56 publikasjoner som omhandlet hvordan barn og unge involveres i barnevernet.

Land, studiedesign og metodisk kvalitet

Blant de 52 studiene var 20 av studiene fra Storbritannia og 17 var fra skandinaviske land (tabell 5). Øvrige studier var fra Irland, Finland, Island, Nederland og Belgia. Fire av studiene inkluderte flere land.

Tabell 5. Beskrivelse av hvor studiene for spørsmål 1 er utført (land) (n=52)

Land	Antall (%)
Belgia	2 (4)
Danmark	2 (4)
Finland	3 (6)
Irland	4 (8)
Island	1 (2)
Nederland	1 (2)
Norge	9 (17)
Storbritannia	20 (38)
Sverige	6 (12)
Flere land	4 (8)

Majoriteten av studiene hadde et kvalitativt design (n= 41), fem studier var mixed-metode studier som inkluderte bruk av både kvalitative og kvantitative metoder i samme studie, to var tverrsnittstudier, en var en kasus-kontroll studie, en var en systematisk oversikt og to var ikke-systematiske oversikter (tabell 6).

Tabell 6. Beskrivelse av studiedesign til studiene for spørsmål 1 (n=52)

Studiedesign	Antall (%)
Systematisk oversikt	1 (2)
Ikke-systematisk oversikt	2 (4)
Kasus-kontroll studie	1 (2)
Kvalitativ studie	41 (79)
Tverrsnittstudie	2 (4)
Mixed-metode studie	5 (10)

Den metodiske kvaliteten på studiene var generelt god. Vi vurderte 19 av studiene til å ha høy kvalitet, 23 til å ha middels kvalitet, og seks til å ha lav kvalitet (tabell 7). Gjennomgående svakheter i studiene var manglende diskusjon rundt forskerens rolle, manglende rapportering av kontekst, datainnsamling og analysemetoder, og mangelfull

diskusjon rundt etiske hensyn. Fullstendig oversikt over vår vurdering av studienes metodiske kvalitet presenteres i vedlegg 6. Fire av studiene ble ikke kvalitetsvurdert pga. studienes design (tverrsnittstudier og ikke-systematiske oversikter) (6;23-25).

Tabell 7. Beskrivelse av metodisk kvalitet til studiene for spørsmål 1 (n=48)

Kvaliteten på studiene	Antall (%)
Systematisk oversikt (n=1)	
Høy	1
Kasus-kontroll studie (n=1)	
Middels	1
Kvalitativ studie * (n=46)	
Høy	18 (39)
Middels	22 (48)
Lav	6 (13)

* Denne kategorien inkluderer både kvalitative studier og mixed-metode studier. Ved mixed-metode studier vurderte vi metodisk kvalitet kun av den kvalitative delen av studien. Samme sjekkliste for kvalitative studier (NICE sjekkliste for kvalitative studier) (22) ble brukt.

Populasjoner

Majoriteten (n=34) av de 52 studiene hadde kun barn med tilknytning til barnevernet som populasjon (i noen tilfeller inkluderte disse studiene også unge voksne som så tilbake på egen barnevernssak eller analyser av barns sak). Seks studier hadde kun ansatte og 12 studier inkluderte både barn og ansatte. Ansatte inkluderte barnevernsarbeidere, barnerettighetsarbeidere, talspersoner («advocates»), inspektører av barnevernstjenester og paneldeltakere i barnehøringer.

Se tabell B i vedlegg 7 for mer informasjon om populasjonene i de ulike studiene.

Intervensjoner, metoder og type medvirkning

For forskningsspørsmål 1 skulle vi undersøke hva forskningen sier om hvordan barn og unge involveres i barnevernet. Nedenfor følger en beskrivelse av de 52 studienes data om ulike måter å involvere barn og unge i tiltak i barnevernet.

Ulike måter å involvere barn og unge

I 33 av de 52 inkluderte studiene omtales spesifikke tiltak eller intervensjoner for å fremme barns medvirkning. Disse var: vurderingsmøter, «advocacy services», paneldeltakere, familieråd, spesifikke modeller/rammeverk (f.eks «toolbox», brukerråd, Klemetsrudmodellen), klageordninger og praksisutviklingsprosjekter.

Vurderingsmøter

Når det gjelder tiltakene som ble beskrevet omhandlet 13 studier ulike former for vurderingsmøter: Fem studier omhandlet review meetings (6;24;26-30), tre «child protection conferences» (31-33), tre tverrprofesjonelle møter (34-36), en «family welfare conferences» (30), en «looked-after child (LAC) reviews» (37), en «case conferences» (24) og en høringer (38). Alle disse er former for møter som holdes når det er bekymring for barns velvære, helse og sikkerhet eller for å vurdere barnevernsbarns situa-

sjon. I disse møtene samles relevante instanser og i de fleste tilfeller også foreldre/omsorgsgiver og det berørte barnet, for å få frem relevante opplysninger og vurdere om det er behov for å iverksette tiltak eller endre eksisterende tiltak.

Bruk av talpersoner

Åtte av studiene inkluderte bruk av «advocacy services» (26;30;39-45). Dette er bistand fra en talperson som skal fremme barnets rettigheter og synspunkter. Barna får gjennom «advocacy services» bistand fra en uavhengig kontaktperson/talperson som ikke representerer barnevernet. Barna kan henvende seg til og få hjelp og bistand fra denne talpersonen, spesielt vedrørende juridiske rettigheter.

Paneldeltakere

En studie (46) beskrev bruk av paneldeltakere som er uavhengige voksne som skal sikre at barnas rettigheter blir ivarettatt og at deres synspunkter blir hørt i barnehøringene. En barnehøring er en del av retts- og velferdssystemene i Skottland. Den tar sikte på å kombinere rettferdighet og velferd for barn og unge.

Familieråd

Seks av studiene omhandlet familieråd som arena for barns medvirkning (6;24;47-50). Familieråd er en beslutningsmodell som anvendes i barnevernssaker som skal sikre at barn, familie og deres utvidede nettverk involveres i arbeidet med å finne gode løsninger for barnet. Målet med familieråd er at familien selv skal lage en plan for hvordan de kan bedre barnets og familiens situasjon. Barnevernet utarbeider deretter en tiltaksplan som støtter planen familien har laget. En av studiene omhandlet også bruk av støt-tepersoner i familierådene (50).

Metoder, modeller og rammeverk

Tre studier beskrev metoder for å fremme barns medvirkning. I en studie inkluderte dette en verktøykasse («toolbox») utviklet av barn for å hjelpe saksbehandlere til å snakke godt/bedre med barn (51). I studien til Vis et al. (25) utforskes et opplæringsprogram og implementering av metoder for barns deltagelse i barnevernssaker basert på et verktøy («toolbox») utviklet av Thomas et al. (52). I Giertz et al. (53) sin studie beskrives brukerråd som metode. I brukerråd møtes barn i grupper med en barnegruppeleder og jobber med tematiske spørsmål som barna eller den voksne velger. Under møtene brukes en rekke forskjellige øvelser for å skape tillit, kreativitet og åpenhet. Resultatene fra møtene kan rapporteres på forskjellige måter, men skal reflektere barns mening, avhengig av gruppe, problemer og mål. Metoden kan resultere i konkrete forslag til endring eller forbedring.

I studien til Bell et al. (54) fokuserte de på områdene 1) å gi/få informasjon, 2) å gi/få valgmuligheter, 3) å gi/få konsultasjon og 4) å gi/få representasjon for å fremme barns brukermedvirkning i praksis. Brady et al. (26) undersøkte hvorvidt barna mottok tilpasset informasjon som fremmet deres mulighet til å delta i egen prosess.

Tre studier omhandlet spesifikke modeller/rammeverk og utforsket disse i sammenheng med barns medvirkning i tjenestene. Studien til Bergli et al. (55) omhandler Klemetsrudmodellen som er en erfaringsbasert modell utviklet til bruk for barneverntjenester i arbeidet med vold i nære relasjoner. Denne modellen beskriver både en anbefalt struktur på håndtering av ulike prosedyrer, samt at den gir konkrete råd knyttet til blant annet innhold i samtaler med barn og foreldrene i ulike situasjoner. «Common Assessment Framework» (CAF) som beskrives i studien til Lucas et al. (56) er et rammeverk for å jobbe med familier som trenger hjelp. Målet er tidlig identifisering av barnet og familiens behov og å fremme et koordinert tjenestesvar. CAF legger til rette for å koordinere omsorgen og koble inn ulike instanser (skole, helsetjeneste, psykologtjeneste osv.) for å oppnå kontinuitet og for å unngå at barnet og familien skal måtte forklare seg mange ganger for flere ulike instanser. I Rasmusson og kollegaer sin studie (57) utforskes et nasjonalt prosjekt basert på «Barns behov i sentrum» (BBIC) som er en arbeidsmodell med mål om å styrke perspektiv og deltakelse og innflytelse. Modellen skal bidra til at barn- og ungdomsomsorg får en enhetlig og evidensbasert struktur for håndtering, implementering og oppfølging.

Klageordninger/klageprosesser

Tre studier omhandlet klageordninger/klageprosesser og hvorvidt dette fremmet barns mulighet til medvirkning (26-29;43).

Praksisutviklingsprosjekter

To studier beskrev praksisutviklingsprosjekter. Fern et al. sin studie (58;59) omhandlet et aksjonsforskningsprosjekt med mål om å utvikle praksis for å fremme medvirkning og i studien til Hjelte et al. (60) presenteres en forsknings og utviklingsarbeid (FOU)-sirkel som er et prosjekt med mål om å utvikle kunnskapsbasert praksis for å fremme barns delaktighet.

Ulike situasjoner og settinger hvor barn involveres

I 19 av de 52 studiene vi identifiserte under forskningsspørsmål 1 beskrives ulike situasjoner/settinger, tilknyttet barnevernet eller barnevernssaken, og hvordan barn involveres i disse situasjonene/settingene.

I seks av disse studiene var settingen fosterhjem (61-66) og fem studier hadde barnevernsinstitusjoner som setting (67-71). Tre av studiene omhandlet rettsmøter/rettsforhandlinger (72-74), to omsorgsplasseringer (23;75), en ettervern (76) og en samvær/kontaktsaker (77). Den ene studien var en dokumentanalyse av barnevernsrapporter som så på dokumentasjon om barns deltakelse (78).

Se tabell B i vedlegg 7 for mer informasjon om intervensjoner, metoder og type medvirkning som er undersøkt i studiene.

I vedlegg 8 presenteres ulike retningslinjer og veiledninger for praksis, som omhandler brukermedvirkning blant barn, som vi identifiserte i gjennomgang av de inkluderte studiene.

Spørsmål 2: Barn og unges opplevelser og preferanser med hensyn til medvirkning

---

Vi identifiserte 55 studier (58 publikasjoner) som inkluderte data for å besvare forskningsspørsmål 2: Hva er barn og unges opplevelser med og preferanser for medvirkning?

Land, studiedesign og metodisk kvalitet

De 55 inkluderte studiene under forskningsspørsmål 2 kom fra Storbritannia (n=25), Norge (n=9), Sverige (n=8), Irland (n=4), Danmark (n=3), Finland (n=2), Island (n=1) og Nederland (n=1) (tabell 8). To av studiene inkluderte deltakere fra flere land.

Tabell 8. Beskrivelse av hvor studiene for spørsmål 2 er utført (land) (n=55)

Land	Antall (%)
Belgia	0 (0)
Danmark	3 (5)
Finland	2 (4)
Irland	4 (7)
Island	1 (2)
Nederland	1 (2)
Norge	9 (16)
Storbritannia	25 (45)
Sverige	8 (15)
Flere land	2 (4)

Mesteparten av studiene (n=44) brukte et kvalitativt studiedesign, og flere studier brukte flere kvalitative metoder i samme studie, inkludert dokumentanalyse, intervjuer, observasjon, analyse av SMS meldinger, forskningssirkler og fokusgrupper. Åtte studier brukte mixed-metoder, det vil i dette tilfellet si kvalitative metoder samt spørreundersøkelser. Tre studier brukte andre studiedesign: systematisk oversikt (n=1), ikke-systematisk oversikt (n=1) og tverrsnittstudie (n=1) (tabell 9).

Tabell 9. Beskrivelse av studiedesign til studiene for spørsmål 2 (n=55)

Studiedesign	Antall (%)
Systematisk oversikt	1 (2)
Ikke-systematisk oversikt	1 (2)
Kvalitativ studie	44 (80)
Tverrsnittstudie	1 (2)
Mixed-metode studie	8 (15)

De inkluderte studiene varierte stort når det gjaldt type og mengde metodiske svakheter (tabell 10). Vi vurderte den metodiske kvaliteten til totalt 52 kvalitative og mixed-metode studier. 24 av disse hadde høy metodisk kvalitet (oppfylte de fleste kriteriene i sjekklisten), 22 studier ble vurdert til å være av middels kvalitet (oppfylte noen av sjekklistekriteriene), og seks studier ble vurdert til å være av lav kvalitet (oppfylte få

eller ingen kriterier i sjekklisten). Få av studiene inkluderte informasjon eller diskusjon rundt forskernes rolle i studien (for eksempel deres forhold til deltakere/tema eller hvordan de forklarte studien til deltakerne). I tillegg var det ofte manglende informasjon angående metoder for datainnsamling og analyse. Få studier rapporterte om etikk.

Den inkluderte systematiske oversikten ble vurdert til å være av høy metodisk kvalitet. To studier ble ikke kvalitetsvurdert på grunn av studiedesign (24;79).

Tabell 10. Beskrivelse av metodisk kvalitet til studiene for spørsmål 2 (n=53)

Kvaliteten på studiene	Antall (%)
Systematisk oversikt (n=1)	
Høy	1
Kvalitativ studie * (n=52)	
Høy	24 (46)
Middels	22 (42)
Lav	6 (12)

* Denne kategorien inkluderer både kvalitative studier og mixed-metode studier. Ved mixed-metode studier vurderte vi metodisk kvalitet kun av den kvalitative delen av studien. Samme sjekkliste for kvalitative studier (NICE sjekkliste for kvalitative studier) (22) ble brukt.

Detaljer om vurdering av hver studie fins i vedlegg 6.

Populasjoner

De fleste av de inkluderte studiene hadde få deltakere (mellom 1 og 62 barn og unge per studie). To studier var imidlertid noe større: den ene studien inkluderte 738 barn og unge (74) og den andre 150 barn og unge (79). Deltakerne inkluderte både jenter og gutter i alderen 4 til 24 år som enten var tilknyttet barnevernet, eller bodde i fosterhjem, døgninstitusjon, slektshjem eller omsorgsinstitusjon, og en studie inkluderte et barn som var hjemløs. Noen studier oppga ikke informasjon om deltakere (eller antall) (24;30;80).

Se tabell B i vedlegg 7 for mer informasjon om populasjonene i de ulike studiene.

Intervensjoner, metoder og type medvirkning

Noen av de 55 studiene undersøkte barn og unges erfaringer med flere tiltak (derfor fraviker antall studier vi refererer til i dette avsnittet fra totalt antall studier inkludert i spørsmål 2). Fem studier så på barnas erfaringer med bruk av talspersoner i møter mellom barn og barnevernstjenester (39-44). Seks studier så på barn og unges erfaringer med deltakelse i møter med barnevernstjenester (30;31;34;35;77;81;82). 39 studier så på barn og unges erfaringer med brukermedvirkning i ulike stadier av barnevernssaker og/eller deler av barnevernstjenester (24;32;33;35-37;54;56;59-67;69-71;74-76;79;80;82-97). Fire studier så på barn og unges erfaringer med familieråd (47-50). En studie så på barn og unges erfaringer med brukerråd (53). En studie så på barn og unges erfaringer med BBIC-modellen (Barns behov i sentrum) (57).

Se tabell B i vedlegg 7 for mer informasjon om intervensjoner, metoder og type medvirkning som er undersøkt i studiene.

Resultater og diskusjon i studiene

Nedenfor presenterer vi en oversikt over forfatterens funn fra de enkelte inkluderte studiene. Disse funnene er ikke systematisk sammenfattet, og metoder for å oppsummere kvalitativ forskning er ikke brukt (se Metode ovenfor). Resultatene fra hver studie fins imidlertid i tabell C i vedlegg 7.

Talspersontjenester

Fem studier undersøkte barn og unges erfaringer med talspersontjenester (39-44). Forfatterne rapporterte om deltakernes varierende erfaringer med, synspunkter på og kunnskap om talspersoner.

Deltakelse i møter med barnevernstjenester

Seks studier så på barn og unges erfaringer med deltakelse på møter (30;31;34;35;77;81;82). Følgende temaer var diskutert i studiene: struktur og roller i møtene, barn og unges kjennskap til hvordan møtene skulle fremgå, forhold mellom barn og ansatte, og barn og unges erfaringer med å delta i møter.

Brukermedvirkning i barnevernssaker/barnevernstjenester

Det var 39 studier som undersøkte barn og unges erfaringer med brukermedvirkning i ulike stadier av barnevernssaker og/eller ulike barnevernstjenester (24;32;33;35-37;54;56;59-67;69-71;74-76;79;80;82-97). Følgende temaer var diskutert i studiene: hvordan barn opplever å bli hørt og å få delta i deres egne barnevernssaker/møter, hvordan møtene mellom barn og voksne foregår (inkludert praktiske ting, og hva skjer før og etter møtene), forhold mellom barn- og unge og de voksne, og informasjon barn og unge får angående deres saker/barnevernstjenester. Noen studier diskuterte også funnene basert på alderen til barna/de unge (dvs. erfaringer til yngre vs. eldre barn).

Familieråd

De fire studiene som så på barn og unges erfaringer med familieråd presenterte funn knyttet til hvordan barn og unge opplever familieråd (47-50).

Brukerråd

En studie (53) så på unges erfaringer med å bli involvert i brukerråd i barnevernet. Dette er brukerråd som ble utviklet av den norske Forandringsfabrikken.

Barns behov i sentrum (BBIC)

Studien til Rasmussen og kolleger (57) undersøkte barn og unges erfaringer med BBIC-modellen (Barns behov i sentrum). Forfatterne diskuterte barn og unges opplevelser av denne modellen.

Spørsmål 3: Dilemmaer, barrierer, tilretteleggere og vekting mot andre hensyn

---

Vi identifiserte 22 studier (25 publikasjoner) som inneholdt data angående temaene som inngår i forskningsspørsmål 3. Vi inkluderte data som tematiserer dilemmaer og

hva som kan fungere som barrierer og hva som kan fungere som tilretteleggere («barriers and facilitators») for barn og unges medvirkning i en barnevernkontekst. Vi inkluderte i tillegg data om hensyn som kan oppleves å veie tyngre enn barns rett til medvirkning (vekting mot andre hensyn). For dataene som omhandler dilemmaer, samt barrierer- og tilretteleggere, er informantene både barn og unge tilknyttet barnevernet, og ansatte i ulike stillinger tilknyttet barnevernet. For dataene som omhandler 'vekting mot andre hensyn' er informantene ansatte i ulike stillinger tilknyttet barnevernet. I flere tilfeller overlappet data for de ulike temaene, noe som medvirket til at vi valgte å presentere disse dataene samlet i ett kapittel.

Land, studiedesign og metodisk kvalitet

Åtte av de 22 inkluderte studiene for forskningsspørsmål 3 var utført i Storbritannia, mens fire hadde data fra flere land. De resterende studiene var fra Norge (n=3), Nederland (n=3), Sverige (n=2), Finland (n=1), og Island (n=1) (tabell 11).

Tabell 11. Beskrivelse av hvor studiene for spørsmål 3 er utført (land) (n=22)

Land	Antall (%)
Finland	1 (5)
Island	1 (5)
Nederland	3 (14)
Norge	3 (14)
Storbritannia	8 (36)
Sverige	2 (9)
Flere land	4 (18)

Vi identifiserte én systematisk oversikt med data som omhandlet temaene knyttet til forskningsspørsmål 3. I tillegg identifiserte vi to såkalte ikke-systematiske oversikter. De fleste studiene som omhandlet temaer knyttet til forskningsspørsmålet var imidlertid kvalitative studier (n=15), mens tre studier var kvantitative med et tverrsnittdesign, og en studie hadde benyttet både kvantitative og kvalitative metoder (tabell 12).

Tabell 12. Beskrivelse av studiedesign til studiene for spørsmål 3 (n=22)

Studiedesign	Antall (%)
Systematisk oversikt	1 (5)
Ikke-systematisk oversikt	2 (9)
Kvalitativ studie	15 (68)
Tverrsnittstudie	3 (14)
Mixed-metode studie	1 (5)

Den metodiske kvaliteten på de inkluderte studiene varierte. Vi vurderte seks av studiene som omhandler forskningsspørsmål 3 til å ha høy metodisk kvalitet, åtte til å ha middels metodisk kvalitet, og tre til å ha lav metodisk kvalitet. En gjennomgående svakhet i studiene var mangelfull diskusjon av etiske hensyn og forskerens rolle, i tillegg til mangelfull rapportering av hvordan data var innhentet og behandlet. For mer informasjon om vår kvalitetsvurdering av studiene, se vedlegg 6. Fem av de inkluderte studiene som omhandler forskningsspørsmål 3 ble ikke kvalitetsvurdert pga. studienes design

(dette gjaldt for tverrsnittstudiene og de ikke-systematiske oversiktene) (23;24;98-100). Tabell 13 viser vår vurdering av studienes metodiske kvalitet sortert etter studie-design.

Tabell 13. Beskrivelse av metodisk kvalitet til studiene for spørsmål 3 (n=17)

Kvaliteten på studiene	Antall (%)
Systematisk oversikt (n=1)	
Høy	1
Kvalitativ studie * (n=16)	
Høy	5 (31)
Middels	8 (50)
Lav	3 (19)

* Denne kategorien inkluderer både kvalitative studier og mixed-metode studier. Ved mixed-metode studier vurderte vi metodisk kvalitet kun av den kvalitative delen av studien. Samme sjekkliste for kvalitative studier (NICE sjekkliste for kvalitative studier) (22) ble brukt.

Populasjoner

Populasjonene som inngår i studiene er barn og unge, både gutter og jenter, i alderen 8-20 år. Felles er at alle er tilknyttet barnevernet (her er det ulike barnevernstjenester/ordninger i ulike land), noen er tidlig i prosess med utredning, noen mottar ulike konkrete tiltak, noen har vært kort/middels tid under omsorg av barnevernet, andre har vært mange år i fosterhjem eller institusjon. De fleste faller inn under en av de to siste kategoriene.

I forskningsspørsmål 3 inngår, i tillegg til barn og unges opplevelser og erfaringer, også ansatte tilknyttet barnevernet sine tanker om og erfaringer med barns medvirkning. Ansatte tilknyttet barnevernet i studiene tilhører ulike stillingstitler, slik de er beskrevet i studiene: barnevernsarbeidere, sosialarbeidere, sosionomer, ungdomsarbeidere, saksbehandlere, jurister tilknyttet rettighetsorganisasjoner, observatører og inspektører. De ansatte er både kvinner og menn og har ulik fartstid i sine stillinger.

Se tabell B i vedlegg 7 for mer informasjon om populasjonene i de ulike studiene.

Intervensjoner, metoder og type medvirkning

Studiene som er inkludert i forskningsspørsmål 3 undersøkte 1) ulike typer intervensjoner som skal tilrettelegge for blant annet barns medvirkning i barnevernet, 2) ulike metoder/teknikker/retningslinjer som benyttes for å tilrettelegge for barns medvirkning, 3) barns medvirkning i en barnevernkontekst generelt, og 4) barns medvirkning i en barnevernkontekst spesielt.

Noen av studiene undersøkte erfaring med konkrete intervensjoner. Eksempler er: talspersonstjenester (30;39;40), familieråd (51) og «child in care review»-møter (27-29). Noen av studiene undersøkte ulike metoder/teknikker/retningslinjer som benyttes for å tilrettelegge for barns medvirkning. Eksempel fra en studie: å gi barna informasjon, å gi barna valgmuligheter, å gi barna konsultasjon, å gi barna representasjon (54). En annen studie undersøkte det de kaller «tre typer samtaler med barn»: 1) for å sikre inkludering i beslutningsprosessen som deltaker, 2) for å gi informasjon til dem, 3) for å

samle informasjon fra dem (23). En studie undersøkte erfaringer med en verktøykasse («toolbox») som er laget for å hjelpe saksbehandlere med å snakke godt/bedre med barn (51). Videre er det flere av studiene som undersøkte barns medvirkning i barnevernet mer generelt (24;60;92;95;101-103), mens noen av studiene undersøkte erfaringer med barns medvirkning i rettssal/rettsforhandlinger spesielt (46;73).

Se tabell B i vedlegg 7 for mer informasjon om intervensjoner, metoder og type medvirkning som er undersøkt i studiene.

Resultater og diskusjon i studiene

Under følger en kort oppsummering av resultater og diskusjoner fra de inkluderte studiene for forskningsspørsmål 3. Kategoriene er, som nevnt innledningsvis i resultatkapittel 3, noe overlappende.

Barrierer for medvirkning

Hele 18 av de 22 studiene inkludert i forskningsspørsmål 3 rapporterer data som omhandler ulike typer barrierer for medvirkning.

Organisatoriske faktorer

I mange av studiene tematiseres det vi kan kalle organisatoriske faktorer som mulige barrierer for barns medvirkning (24;27-29;58;60;65;68;73;95;98-100;102;103). Eksempler er: organisasjonsstruktur; voksenorientert organisasjon; høyt arbeidspress; tidspress; lav bemanning; høy turnover; mangelfull opplæring av ansatte; mangel på retningslinjer; mangelfull kunnskap og lite erfaring hos ansatte; de ansatte har for dårlig tid til å bli kjent med barnet.

(Ansattes forståelse av) barnets forutsetninger og behov

Andre temaer som omtales i studiene som kan forstås som mulige barrierer for medvirkning omhandler barnets forutsetninger og behov, og ansattes vurdering av barnets forutsetninger og behov (23;24;51;92;98;101;102). Eksempler er: språk- og begrepsbruk på møter mm. kan være vanskelig for barn å forstå og oppleves som lite inkluderende; barnets alder og modenhetsnivå kan være avgjørende for hvor mye de blir involvert/får delta; en forståelse av barnet som sårbart og i behov for beskyttelse kan veie tyngre enn barnets rett til medvirkning. Dette leder oss over til dilemmaer og vekting mot andre hensyn (og viser hvordan disse temaene kan gå noe i hverandre).

Dilemmaer med barns medvirkning

Ni av studiene presenterer data som vi tolket som dilemmaer med barns medvirkning. I flere studier fremkommer det at ansatte er bekymret for at medvirkning kan føre til negative konsekvenser for barna (24;39;40;51;54;58;101;103), og behovet for å skjerme barna kan gjøre medvirkning vanskelig (58). I flere studier tematiseres ansattes vurderinger av barnas sårbarhet, alder og modenhet, og dilemmaer de som ansvarlige voksne står i når det gjelder å vurdere dette opp mot barnets krav på/behov for medvirkning (23;92;101).

Vekting mot andre hensyn

I flere av studiene som er nevnt i avsnittene om barrierer og dilemmaer kan data også tolkes som 'vekting mot andre hensyn', altså at de ansatte vurderer at det er andre hensyn som veier tyngre enn barnas krav på/behov for medvirkning. I studien til Kriz og kollegaer (101) fremkommer det bl.a. at barnets alder, modenhet, beskyttende holdninger og evne til å danne seg en mening var faktorer de ansatte vurderte når og på hvilken måte de skulle lytte til barn – spesielt gjaldt dette vedrørende beslutninger og valgsituasjoner. Fra studien fremkommer det at ansatte vurderte at barn i noen situasjoner trenger beskyttelse mer enn mulighet til medvirkning, og at en del barn ikke alltid vet hva som er deres eget beste. I flere studier fremkommer det at ansatte vurderer barnas alder, modenhet, utviklingsnivå, personlighet og/eller type sak (sakens alvorlighet) når det gjelder hvorvidt eller i hvilken grad barnet skal/bør få medvirke (51;98;102).

Tilretteleggere for medvirkning

I to av studiene diskuteres det vi kan kalle 'tilretteleggere' («facilitators») eller faktorer/forhold som kan legge til rette for medvirkning for barn og unge i en barneverns-kontekst. Begge studiene tematiserer det relasjonelle mellom barn og voksne. I Griffiths studie (46) diskuteres barns deltakelse i rettsprosesser hvor en metode for å legge til rette for barns medvirkning er å la barnet få snakke uten at foreldrene er til stede. Mens i van Bijleveld sin studie (24) diskuteres forholdet mellom barnet og ansatte (i barnevernet) – at dette er trygge og gode forhold – som en viktig faktor for barns mulighet til (reell) medvirkning.

Se tabell C i vedlegg 7 for mer informasjon om resultater/forfatterens konklusjoner i de inkluderte studiene.

Spørsmål 4: Effekt av medvirkning

For å besvare forskningsspørsmål 4 (Hva er effekt(ene) av medvirkning på barn og unge, på resultatene av en barnevernssak, og på tiltak benyttet av barnevern?) inkluderte vi fem studier (5 publikasjoner). Kun én av disse studiene hadde som mål å si noe om effekt av brukermedvirkning. Dette var en ikke-systematiske litteraturoversikt («scoping review») av Vis og kollegaer (6) som skulle undersøke effekt av barn og unges medvirkning på helseutfall. Selv om de fire øvrige studiene ikke direkte omhandler effekt av medvirkning, tok vi de med her pga. vi vurderte funnene som relevante. Disse studiene omhandler grad av medvirkning blant barn og unge, faktorer som påvirker barn og unges medvirkning og resultater av barn og unges medvirkning.

Land, studiedesign og metodisk kvalitet

To av de fem studiene var fra Norge, en var fra Sverige og en fra Storbritannia. Den ikke-systematiske oversikten (6) inkluderte 21 studier fra åtte ulike land, hvorav hovedparten var fra Storbritannia, Irland og Sverige (tabell 14).

Tabell 14. Beskrivelse av hvor studiene for spørsmål 4 er utført (land) (n=5)

Land	Antall (%)
Norge	2 (40)
Storbritannia	1 (20)
Sverige	1 (20)
Flere land	1 (20)

De fem inkluderte studiene omfattet to mixed-metode studier (kombinasjon av kvalitative og kvantitative metoder), en tverrsnittstudie, en ikke-systematisk oversikt og en kasus-kontroll studie (tabell 15).

Tabell 15. Beskrivelse av studiedesign til studiene for spørsmål 4 (n=5)

Studiedesign	Antall (%)
Ikke-systematisk oversikt	1 (20)
Kasus-kontroll studie	1 (20)
Tverrsnittstudie	1 (20)
Mixed-metode studie	2 (40)

Når det gjelder den metodiske kvaliteten på disse studiene ble én vurdert til å ha høy metodisk kvalitet, og én studie ble vurdert til å ha middels kvalitet (tabell 16). For mer informasjon om vår kvalitetsvurdering av studiene, se vedlegg 6. Tre av studiene ble ikke kvalitetsvurdert pga. studienes design (tverrsnittstudie, mixed-metode studie og ikke-systematisk oversikt) (6;25;104).

Tabell 16. Beskrivelse av metodisk kvalitet til studiene for spørsmål 4 (n=2)

Kvaliteten på studiene	Antall (%)
Kasus-kontroll studie (n=1)	
Middels	1
Mixed-metode studie* (n=1)	
Høy	1

* For mixed-metode studier vurderte vi metodisk kvalitet kun av den kvalitative delen av studien. Samme sjekklister som for kvalitative studier (NICE sjekklister for kvalitative studier) (22) ble brukt.

Populasjoner

En studie inkluderte barnevernssakene til 40 barn i alderen 1-16 år og intervjuer med 46 barnevernsansatte (104). En av studiene inkluderte både kvalitative intervjuer og spørreundersøkelse med 26 barn i alderen 10 år eller eldre som var under tilsyn av barnevernet og 46 barnevernsansatte (92). De to siste studiene inkluderte en spørreundersøkelse med 16 saksbehandlere i barnevernet (25) og en undersøkelse av sakene til 151 barn som deltok i rettshøringer for barnevern (45).

Deltakerne i den ikke-systematiske oversikten til Vis et al. (6) var i alderen 0-20 år og var mottakere av ulike omsorgstjenester. Over halvparten av studiene var relatert til barnevern (13 av 21 studier). Andre omsorgstjenester inkluderte sykehus, fastleger m. fl.

Se tabell B i vedlegg 7 for mer informasjon om populasjonene i de fem inkluderte studiene.

Intervensjoner, metoder og type medvirkning

To av studiene omhandlet medvirkning i omsorg generelt (92;104), en omhandlet implementering av metoder for å fremme barns medvirkning (25) og to tok for seg medvirkning i ulike former for vurderingsmøter (6;45).

Se tabell B i vedlegg 7 for mer informasjon om intervensjoner, metoder og type medvirkning som er undersøkt i studiene.

Resultater og diskusjon i studiene

Litteraturoversikten til Vis et al. (6) identifiserte ingen studier som undersøkte effekten av medvirkning på helseutfall (psykisk og somatisk helse) i en barnevernsetting. Forfatterne av oversikten valgte derfor å fokusere på mer indirekte forhold mellom deltakelse og helse. De fant at når deltakelsen er vellykket, så kan den øke barns sikkerhet, øke suksessen med omsorgsordninger og øke følelsen av trivsel hos involverte barn. Et godt forhold mellom barnevernarbeider og barn, og barnevennlige prosesser ble identifisert som viktige faktorer for deltakelse. Oversiktsforfatterne fant også at barns deltakelse kan føre til et styrket forhold med barnevernarbeider, barns talsperson og foreldre, samt økt stabilitet i gitt omsorg (6).

Ellers rapporterte studiene at en del barn får mulighet til å delta og har innflytelse på beslutninger vedrørende eget liv. Samtidig viste studiene at barnas deltakelse ofte ikke påvirker beslutninger som tas og at brukermedvirkningen derfor ikke er reell (45;92). Studiene rapporterte også at det ofte forekommer tilfeller der barn ikke får mulighet til å delta i beslutninger i det hele tatt (25;104).

Når deltakelse fant sted kunne dette ha positive effekter, som bedre tilpasning av tjenester (104), økt kunnskap om barns ønsker og perspektiver, kunnskap om relevante fakta, bedre forståelse for barns utvikling og evner og at deltakelsesprosessen påvirket samarbeid med andre tjenester (25).

Se tabell C i vedlegg 7 for mer informasjon om resultater/forfatterens konklusjoner i de inkluderte studiene.

Diskusjon

Hovedfunn

I denne systematiske kartleggingsoversikten skulle vi kartlegge forskning om hvordan barn og unge involveres i barnevernet, deres opplevelser med og preferanser for medvirkning, dilemmaer knyttet til medvirkning, samt effektene av medvirkning. Vi fant og inkluderte hele 77 studier (83 publikasjoner) som møtte våre brede kriterier for inklusjon. Disse studiene beskriver resultatene fra rundt 4700 deltakere, hvorav ca. 70 % av deltakerne er barn og unge. De fleste av studiene er utført i Storbritannia eller Norge, og er kvalitative studier. Funns om barn og unges medvirkning i barnevernet er dermed i stor grad fra norske og britiske barn og unges perspektiver. Studiene hadde nokså god metodisk kvalitet, med 41 % studier av høy metodisk kvalitet og 46 % middels kvalitet. Mange av de 77 inkluderte studiene besvarte to eller flere av våre forskningsspørsmål.

Forskningen om hvordan barn og unge involveres i barnevernet (spørsmål 1)

Under spørsmål 1 inkluderte vi 52 studier. En stor andel av disse var kvalitative studier. I 33 av studiene omtales ulike tiltak for å fremme barns medvirkning. Det var hovedsakelig ulike former for møter/samlinger for å fremme barns medvirkning (f.eks. vurderingsmøter, familieråd) og ni studier omhandlet bruk av uavhengig voksne som skal sikre at barnas rettigheter blir ivaretatt og at deres synspunkter blir hørt. Vi identifiserte bare noen få studier som omhandlet spesifikke verktøy og metoder for å utvikle praksis mer generelt og her var det stor variasjon i metodene/verktøyene som ble beskrevet. Når det gjelder ulike situasjoner/settinger (tilknyttet barnevernet eller barnevernssaken), og hvordan barn involveres i disse situasjonene/settingene, var fosterhjem og barnevernsinstitusjoner settingene som ble presentert i flest studier.

Barn og unges opplevelse og erfaring med medvirkning (spørsmål 2)

Under spørsmål 2 inkluderte vi 55 studier. Fem studier undersøkte barn og unges erfaringer med bruk av talspersoner i møter mellom barn og barnevernstjenester. Forfatterne rapporterte om deltakernes varierende erfaringer med, synspunkter på og kunnskap om talspersoner. Seks studier så på barn og unges erfaringer med deltakelse i møter med barnevernstjenester. Forfatterne diskuterte struktur på og roller i møtene, forhold mellom barn og unge og barnevernsansatte, og deres erfaringer med å delta i møter. 39 studier så på barn og unges erfaringer med brukermedvirkning i ulike stadier av barnevernssaker og/eller ulike barnevernstjenester. Forfatterne presenterte funn knyttet til barn og unges opplevelse av å delta og å bli hørt, hvordan møtene opplevdes og forhold mellom barn- og unge og de voksne. Fire studier undersøkte barn og unges

erfaringer med familieråd, en studie barn og unges erfaringer med brukerråd, og en studie barn og unges erfaringer med BBIC-modellen (Barns behov i sentrum). Disse studiene rapporterte barn og unges erfaringer med de ulike tiltakene. Noen av studiene undersøkte barn og unges erfaringer med flere tiltak.

Dilemmaer knyttet til barn og unges medvirkning (spørsmål 3)

For spørsmål 3 inkluderte vi 22 studier. Hele 18 av disse tematiserte det vi har kalt barrierer for barns medvirkning. Mange av disse studiene diskuterte ulike former for organisatoriske barrierer for å få til medvirkning, slik som organisasjonsstruktur, høyt arbeidspress og mangelfull opplæring av ansatte. Andre studier diskuterte hvordan barns forutsetninger og behov og/eller ansattes vurderinger av barns forutsetninger og behov kan stå i veien for barns medvirkning – slik som barnets alder, modenhet eller sakens alvorlighet. Denne typen barrierer for medvirkning kan like gjerne forstås som dilemmaer ansatte i barnevernet står i, og også som eksempler på situasjoner der ansatte veier andre hensyn tyngre enn barns rett til medvirkning. Sånn sett er kategoriene for de inkluderte studiene for forskningsspørsmål 3 overlappende og ikke gjensidig utelukkende.

I ni av studiene presenteres data som vi kategoriserte som dilemmaer med barns medvirkning. Her fremkommer det i flere studier at ansatte er bekymret for at medvirkning kan føre til negative konsekvenser for barn, og at behovet for å skjerme barn kan gjøre medvirkning vanskelig. Denne typen bekymring og vurdering kan nok også ligge bak temaene som diskuteres i de studiene vi kategoriserte som 'vekting mot andre hensyn', og viser igjen hvor overlappende disse kategoriene er.

Under forskningsspørsmål 3 inkluderte vi to studier som omhandlet mulige tilretteleggere, dvs. forhold som muligens kan legge til rette for barns medvirkning. Studiene tematiserte på ulike måter det relasjonelle mellom barn og voksne. Som flere av studiene under forskningsspørsmål 2 diskuterte den ene studien særlig viktigheten av gode og trygge forhold mellom barn og ansatte i barnevernet for barns mulighet til medvirkning.

Effekt av medvirkning (spørsmål 4)

For forskningsspørsmål 4 skulle vi undersøke hva forskningen sier om effekt(ene) av medvirkning på barn og unge, på resultatene av en barnevernssak, og på tiltak benyttet av barnevern. Under dette spørsmål identifiserte vi kun fem studier og kun en av disse studiene hadde som eksplisitt mål å undersøke effekt av brukermedvirkning. Dette var en ikke-systematisk litteraturoversikt som undersøkte effekt av barn og unges medvirkning på helseutfall (psykisk og somatisk helse). I denne oversikten (6) identifiserte forfatterne imidlertid ingen studier som undersøkte effekten av medvirkning på helseutfall i barnevernsetting. Derfor valgte de å fokusere mer indirekte på forhold mellom deltakelse og helse. De fant at når deltakelsen er vellykket, så kan den ha positive effekter som å øke barns sikkerhet, øke suksessen med omsorgsordninger og øke følelsen av trivsel hos involverte barn.

De fire øvrige studiene, som ikke direkte omhandlet effekt av medvirkning, indikerte at selv om barn får mulighet til å delta, så oppleves ikke alltid medvirkningen som reell da barnas synspunkter ofte ikke påvirker de beslutninger som tas. Disse studiene hadde varierende populasjoner og studiedesign. To av disse var ulike kvantitative analyser av dokumenter (rettshøringer og undersøkelsessaker i barnevernet), en var en spørreundersøkelse med barn og ansatte og en var en spørreundersøkelse med kun ansatte.

Styrker og svakheter ved kartleggingsoversikten

Vi er oppmerksomme på at denne kartleggingsoversikten har både styrker og svakheter. Styrkene er samarbeidet med oppdragsgiver om prosjektplanen, det systematiske og uttømmende litteratursøket, og den kvalitetssikrede prosessen med uttrekk av data og metodisk kvalitetsvurdering av studiene. Selv om metodisk kvalitetsvurdering vanligvis ikke utføres for systematiske kartleggingsoversikter utførte vi en slik vurdering for alle de inkluderte studiene der etablerte sjekklister fins (dvs. for 88 % av de inkluderte studiene). Dette ble gjort etter ønske fra oppdragsgiver. Vi hadde flere forskningsspørsmål og brede inklusjonskriterier. Vi har oppgitt årsak til eksklusjon av de studiene vi vurderte i fulltekst og deretter ekskluderte.

De brede inklusjonskriteriene og forskningsspørsmålene medførte også noen utfordringer med at vi inkluderte og skulle kategorisere og sammenfatte store mengder data. Vi inkluderte hele 59 kvalitative studier som inneholdt svært mye data i form av prosa. Det er mulig at ulike fagfolk vil tolke rammene for medvirkning og tiltak ulikt. Der vi valgte å være inkluderende i vår forståelse kan enkelte andre mene at vi inkluderte mindre relevante studier. Også når det gjelder kategorisering av studiene er det skjønnsmessige vurderinger som til dels ligger til grunn. Denne oppsummeringen er utarbeidet av hovedsakelig fem forskere: Det var fire til fem forskere involvert i utvelgelse av studier, dataauthenting og kvalitetsvurdering. Det er mulig at vi forskerne har tolket og vurdert publikasjoner og data noe ulikt. Hadde én forsker gjort dette arbeidet, som så ble sjekket av en annen forsker, hadde vi kanskje oppnådd større standardisering i hvert av trinnene. Videre ble gjennomgangen av fulltekstpublikasjoner gjort av én person, ikke to som er standard, så det er mulig at vi har ekskludert studier som vi ikke burde ha ekskludert. Vi tror imidlertid det er liten sjanse for dette, pga. forskeren alltid konfererte med en annen forsker dersom hun var usikker på om studien skulle inkluderes eller ikke. Dette var tilfellet for 57 av 343 publikasjoner (dvs. 17 % av fulltekstpublikasjonene ble vurdert av to forskere). Til slutt nevner vi at pga. det høye antall inkluderte studier leste vi ikke gjennom referanselistene til disse. Det er sannsynlig at vi kunne ha funnet enda flere relevante studier ved å gjennomgå referanselistene.

I de fire forskningsspørsmål-spesifikke kapitlene i resultatdelen har vi også forsøkt å vurdere resultatene fra de ulike studiene på tvers – for å undersøke om det er noen fellestrekk i funn og konklusjoner. Det er imidlertid viktig å påpeke at denne kartleggingsoversikten, i tråd med standarden for kartleggingsoversikter, ikke sammenstiller resultater fra de inkluderte studiene og bør dermed ikke betraktes som en syntese av forskningsresultater. I tillegg er det viktig å være klar over at vi kun har uthentet og presen-

tert data fra studiene som er direkte relevant for spørsmålene som styrer denne kartleggingsoversikten. Forfatternes egne forskningsspørsmål og formålet med studiene har ofte vært mye bredere.

Relevans for norske forhold: hvor generaliserbare er studiene?

I denne kartleggingsoversikten inkluderte vi studier fra land som bruker BBIC-modellen (Barns behov i sentrum) ved kartlegging og undersøkelse i barnevernssaker og som av den grunn er 'lett' å sammenligne med Norge. Brukermedvirkning, som skal føre til mer demokratiske tjenester med utgangspunkt i brukernes ønsker og behov, står sterkt i disse landene, men grad og tilnærming varierer på tvers av land. Kontekstene i kartleggingsoversikten vår er varierte, med studier som foregår i hovedsakelig ni ulike europeiske land. Tilnærmingen til medvirkning i disse landene kan være noe forskjellig fra hvordan det er i Norge. Landene er imidlertid sosiokulturelt nokså like Norge. Videre var det 16 primærstudier fra Norge og 11 fra Sverige. Vi vurderer det derfor som sannsynlig at resultatene fra denne oversikten er overførbare til en norsk kontekst. Det kan likevel være hensiktsmessig å vurdere generaliserbarhet av studienes resultater for hver enkelt studie.

Overensstemmelse med andre oversikter

I vår kartleggingsoversikt identifiserte vi én systematiske oversikt og tre ikke-systematiske oversikter.

Den systematiske oversikten til Kennan et al. (30) undersøkte effekten av ulike prosesser for å støtte realiseringen av barns rett til å delta i beslutninger som gjelder deres velferd, beskyttelse og omsorg. Disse prosessene inkluderte bruk av talspersoner, barns deltakelse på møter, familievelferdskonferanser og registrering av barns synspunkter. Over halvparten av de 20 inkluderte studiene i denne oversikten var fra Storbritannia, resten var fra Irland, Tyskland, Belgia, Norge, Canada og Australia. Den tilgjengelige kunnskapen er først og fremst indikerende og bygger på små kvalitative studier med brukere og tjenesteleverandører, noe som samsvarer med type studier vi primært identifiserte i vår kartleggingsoversikt. Oversikten til Kennan et al. (30) fant indikasjoner på at bruk av talspersoner er et effektivt middel for å støtte barns deltakelse. Deres funn mht. de andre prosessene var blendede. Selv om studieforfatterne av de ulike studiene i vår kartleggingsoversikt rapporterte varierende synspunkter på og erfaringer med bruk av talspersoner, er det sammenfallende funn om at det å ha gode og trygge forhold mellom barn og voksne er avgjørende for vellykkede prosesser for brukermedvirkning.

De ikke-systematiske oversiktene til Mundal et al. (98) og van Bijleveld et al. (24) undersøkte begge hva som kan fremme og hindre barn og unges medvirkning i barnevernet. Funn fra disse oversiktene sammenfaller med våre funn i at organisatoriske faktorer og manglende retningslinjer åpner opp for variasjon i praksis og for stor grad av skjønnsutøvelse med hensyn til hvordan barnets rett til medvirkning utøves i praksis.

Det personlige forholdet mellom barnet og barnevernsarbeideren blir også her nevnt som en av de viktigste tilretteleggere for deltakelse, selv om flere barrierer for å bygge opp et slik forhold blir demonstrert av både barn og barnevernsarbeidere (24).

Den ikke-systematiske oversikten til Vis et al. (6) er den eneste studien vi klarte å identifisere som hadde som mål å si noe om effekt av brukermedvirkning. Når det gjelder effekt av medvirkning fins det derfor ikke noen andre oversikter å sammenligne med.

Kunnskapshull

Kun én av de inkluderte studiene hadde som mål å si noe om effekt av brukermedvirkning. Dette var en ikke-systematisk oversikt utarbeidet av Vis og kollegaer (6) som skulle undersøke effekt av barn og unges medvirkning på helseutfall. Ingen studier ble imidlertid identifisert. Det kan derfor være ønskelig med studier som undersøker effekt(ene) av medvirkning på barn og unges helse og velferd, på resultatene av en barnevernssak, og på tiltak benyttet av barnevern. Randomiserte kontrollerte studier kan være det foretrukne studiedesignet for å besvare dette, f.eks. ved bruk av en klyngemodell, hvor noen institusjoner blir randomisert til å prøve ut et spesifikt tiltak og andre institusjoner blir randomisert til å fortsette som vanlig, og utfallene blir målt etter ett år.

Vi fant mange studier som undersøkte barn og unges opplevelser og erfaringer med og preferanser for medvirkning. Det kan være at det er behov for å få denne kunnskapen oppsummert i en systematisk oversikt. Vi fant også flere studier som har undersøkt barrierer og tilretteleggere for brukermedvirkning hos barn og unge i barnevernet. Også en systematisk oversikt som sammenstiller resultater fra denne typen studier synes hensiktsmessig. En full systematisk oversikt har en systematisk og beskrevet fremgangsmåte for å finne, vurdere og oppsummere enkeltstudiene. Den har en oppgitt søkestrategi, inneholder klare inklusjonskriterier, og kvalitetsvurderer de inkluderte studiene (20).

Konklusjon

Det fins mange ulike måter for barn og unge å ha brukermedvirkning i barnevernet. Medvirkningen varierer stort med hensyn til graden av innflytelse, hvilke aktører er involvert, årsak for individuelle saker og alderen på barna. Vår kartleggingsoversikt viser at det fins svært mye forskning generelt, og kvalitativ forskning spesielt, om barn og unges opplevelse av egen brukermedvirkning i møte med barnevernstjenester, inkludert hva som er viktig for dem når det gjelder kontaktpersoner, samt dilemmaer og barrierer til brukermedvirkning. Det fins imidlertid lite forskning om effekt av brukermedvirkning på individuelle barnevernssaker eller barnevernstjenester. Det vil være formålstjenlig med systematiske oversikter som undersøker barrierer og tilretteleggere for økt brukermedvirkning, samt barn og unges opplevelser med og preferanser for medvirkning. Videre vil det være nyttig med primærforskning om effekt av brukermedvirkning på barnas helse og velferd.

Referanser

1. Lov om barneverntjenester (barnevernloven). LOV-1992-07-17-100.
2. Organisering av oppgaver [nettdokument]. Oslo: Bufdir [oppdatert 2020; lest 10. september 2020]. Tilgjengelig fra: https://bufdir.no/Barnevern/Om_barnevernet/Organisering_og_oppgaver/
3. Lov om pasient- og brukerrettigheter (pasient- og brukerrettighetsloven). LOV-1999-07-02-63.
4. Slettebø T, Oterholm I, Stavrum A. Brukermedvirkning i det statlige regionale barnevernet. Oslo: Diakonhjemmet Høgskole; 2010.
5. McLeod A. Whose agenda? Issues of power and relationship when listening to looked-after young people. *Child and Family Social Work* 2007;12:278-86.
6. Vis SA, Strandbu A, Holtan A, Thomas N. Participation and health - a research review of child participation in planning and decision-making. *Child & Family Social Work* 2011;16(3):325-35.
7. Woolfsen R, Heffernan E, Paul M, Brown M. Young people's view of the child protection system in Scotland. *British Journal of Social Work* 2010;40(7):2069-85.
8. Forskrift om internkontroll for kommunens oppgaver etter lov om barneverntjenester. FOR-2005-12-14-1584.
9. Larsen E, Aasheim F, Nordal A. Brukermedvirkning-psykisk helsefeltet. Mål, anbefalinger og tiltak i opptrappingsplan for psykisk helse. Oslo: Sosial- og helsedirektoratet; 2006. IS-1315.
10. Barne- og familiedepartementet. FNs konvensjon om barnets rettigheter. Vedtatt av De forente nasjoner 20. november 1989. Ratifisert av Norge 8. januar 1991. Revidert oversettelse mars 2003 med tilleggsprotokoller.
11. Kongeriket Noregs grunnlov. LOV-1814-05-17.
12. Forskrift om medvirkning og tillitsperson. FOR-2014-06-01-697.
13. Kurtze N, Meneses J, Nguyen L. Effekt av brukermedvirkning i institusjoner for barn og unge. Oslo: Folkehelseinstituttet; 2016.
14. Lauritzen C, Vis S, Ulset G, Tjelflaat T, Rustad K. Barnevernets undersøkelsesarbeid - fra bekymring til beslutning. Delrapport 3. Meldinger til barnevernet. RKB Nord: Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet; 2019.
15. Vatne S. Pasienten først? Bergen: Fagbokforlaget; 1998.
16. Sigstad H. [Consumer participation--alibi or reality?]. *Tidsskriftet Den Norske legeforening* 2004;8(124):63-4.
17. Organisasjon [nettdokument]. Oslo: Bufdir [oppdatert 2020; lest 10. september 2020]. Tilgjengelig fra: https://bufdir.no/Kontakt/Om_Bufdir_og_Bufetat/Om_Bufdir/
18. Arksey H, O'Malley L. Scoping studies: towards a methodological framework. *International journal of social research methodology* 2005;8(1):19-32.
19. Levac D, Colquhoun H, O'Brien K. Scoping studies: advancing the methodology. *Implementation science* 2010;5(1):69.
20. Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten. Slik oppsummerer vi forskning. Håndbok for Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten. 4. reviderte utg. Oslo: Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten; 2015.

21. Thomas J, Brunton J, Ghouze Z, O'Driscoll P, Bond M. EPPI-Reviewer: advanced software for systematic reviews, maps and evidence synthesis. EPPI-Centre Software. London: UCL Social Research Institute; 2020.
22. Methods for the development of NICE public health guidance (third edition): Appendix H Quality appraisal checklist – qualitative studies [nettdokument]. London: National Institute for Health and Care Excellence [oppdatert 2012; lest 22. juni 2020]. Tilgjengelig fra: <https://www.nice.org.uk/process/pmg4/chapter/appendix-h-quality-appraisal-checklist-qualitative-studies>.
23. Berrick JD, Dickens J, Poso T, Skivenes M. Children's involvement in care order decision-making: a cross-country analysis. *Child Abuse Negl* 2015;49:128-41.
24. van Bijleveld GG, Dedding CWM, Bunders-Aelen JFG. Children's and young people's participation within child welfare and child protection services: a state-of-the-art review. *Child & Family Social Work* 2015;20(2):129-38.
25. Vis SA, Thomas N. Beyond talking - children's participation in Norwegian care and protection cases. *European Journal of Social Work* 2009;12(2):155-68.
26. Brady B, Kennan D, Forkan C, Tierney E, Jackson R, Holloway R. The participation of children and young people in care: insights from an analysis of national inspection reports in the Republic of Ireland. *Child Care in Practice* 2019;25(1):22-36.
27. Diaz C, Aylward T. A Study on Senior Managers' Views of Participation in One Local Authority... a Case of Wilful Blindness? *British Journal of Social Work* 2019;49(5):1333-49.
28. Diaz C, Pert H, Aylward T, Neill D, Hill L. Barriers children face complaining about social work practice: a study in one English local authority. *Child & Family Social Work* 2019:No-Specified.
29. Diaz C, Pert H, Thomas NP. Independent Reviewing Officers' and social workers' perceptions of children's participation in Children in Care Reviews. *Journal of Children's Services* 2019;14(3):162-73.
30. Kennan D, Brady B, Forkan C. Supporting children's participation in decision making: a systematic literature review exploring the effectiveness of participatory processes. *British Journal of Social Work* 2018;48(7):1985-2002.
31. Cossar J, Brandon M, Jordan P. 'You've got to trust her and she's got to trust you': children's views on participation in the child protection system. *Child & Family Social Work* 2016;21(1):103-12.
32. Howes M. Introducing a research project into social work practice—A model for the future? *Social Work Education* 2005;24(5):585-92.
33. Muench K, Diaz C, Wright R. Children and parent participation in child protection conferences: a study in one English local authority. *Child Care in Practice* 2017;23(1):49-63.
34. Bolin A. Children's agency in interprofessional collaborative meetings in child welfare work. *Child & Family Social Work* 2016;21(4):502-11.
35. Husby ISD, Slettebo T, Juul R. Partnerships with children in child welfare: the importance of trust and pedagogical support. *Child & Family Social Work* 2018;23(3):443-50.
36. Saebjørnsen SEN, Willumsen E. Service user participation in interprofessional teams in child welfare in Norway: vulnerable adolescents' perceptions. *Child & Family Social Work* 2017;22(Suppl 2):43-53.
37. Pert H, Diaz C, Thomas N. Children's participation in LAC reviews: a study in one English local authority. *Child & Family Social Work* 2017;22(Suppl 2):1-10.
38. Hoikkala S, Poso T. The documented layer of children's rights in care order decision-making. *Child & Family Social Work* 2019:No-Specified.
39. Barnes V. Young people's views of children's rights and advocacy services: a case for 'caring' advocacy? *Child Abuse Review* 2007;16(3):140-52.

40. Barnes V. Social work and advocacy with young people: rights and care in practice. *British Journal of Social Work* 2012;42(7):1275-92.
41. Boylan J, Braye S. Paid, Professionalised and Proceduralised: Can Legal and Policy Frameworks for Child Advocacy Give Voice to Children and Young People? *The Journal of Social Welfare & Family Law* 2006;28(3-4):233-49.
42. Boylan J, Ing P. 'Seen but not heard'--Young people's experience of advocacy. *International Journal of Social Welfare* 2005;14(1):2-12.
43. Pithouse A, Crowley A. Adults rule? Children, advocacy and complaints to social services. *Children and Society* 2007;21(3):201-13.
44. Thomas N, Crowley A, Moxon D, Ridley J, Street C, Joshi P. Independent Advocacy for Children and Young People: Developing an Outcomes Framework. *Children & Society* 2017;31(5):365-77.
45. Vis SA, Fossum S. Representation of children's views in court hearings about custody and parental visitations - a comparison between what children wanted and what the courts ruled. *Children and Youth Services Review* 2013;35(12):2101-9.
46. Griffiths A, Kandel RF. Children's confidentiality at the crossroad: challenges for the Scottish children's hearing system. *Journal of Social Welfare and Family Law* 2006;28(2):137-52.
47. Bell M, Wilson K. Children's Views of Family Group Conferences. *British Journal of Social Work* 2006;36(4):671-81.
48. Edwards D, Parkinson K, Fisher T, Owen J. Looked after children as decision makers: family group conferences in practice. *Child Care in Practice* 2019:No-Specified.
49. Holland S, O'Neill S. 'We Had to be There to Make Sure it was What We Wanted': Enabling children's participation in family decision-making through the family group conference. *Childhood: A Global Journal of Child Research* 2006;13(1):91-111.
50. Strandbu A. Participation of Children and Role of Support Persons in Family Meetings. *Nordisk Sosialt Arbeid* 2007;27(4):251-62.
51. van Bijleveld GG, Bunders-Aelen JFG, Dedding CWM. Exploring the essence of enabling child participation within child protection services. *Child & Family Social Work* 2019:No-Specified.
52. Thomas N, O'Kane C. Children's participation in reviews and planning meetings when they are 'looked after' in middle childhood. *Child & Family Social Work* 1999;4(3):221-30.
53. Giertz L. Brukardeltighet i social barnavård: en metodprövning av "brukarråd" för familjehemsplacerade barn. Växjö: Linnéuniversitetet, Institutionen för socialt arbete; 2013.
54. Bell M. Promoting children's rights through the use of relationship. *Child & Family Social Work* 2002;7(1):1-11.
55. Bergli KS. Barns stemme og medvirkning i akutte saker: en studie av barnevernets ivaretagelse av barnets rett til å bli hørt og til å medvirke i akutte saker [masteroppgave]. Oslo: Høgskolen i Oslo og Akershus, Fakultet for samfunnsfag; 2017.
56. Lucas S. A children's space? Participation in multi-agency early intervention. *Child & Family Social Work* 2017;22(4):1383-90.
57. Rasmusson B, Hyvönen U, Mellberg L. Utvärderingsmöten i BBIC: en studie av barns delaktighet och medbestämmande. *Socialstyrelsen*; 2004.
58. Fern E. Child-directed social work practice: findings from an action research study conducted in Iceland. *British Journal of Social Work* 2014;44(5):1110-28.
59. Fern E. "Grown-ups never understand anything by themselves...". *Practice: Social Work in Action* 2014;26(1):3-22.

60. Hjelte J, Edman M. Barnets röst – en annan röst! En FoU-cirkel om motiv till, och förutsättningar för, barns delaktighet i den sociala barnvården inom IFO unga, Umeå Kommun. Region Västerbotten; 2017.
61. Frederiksen A, Larsen M, Klyvø L. Teenagere i familiepleje – set fra anbragte unge og plejeforældres perspektiv. Egmont Fonden; 2012.
62. Goodyer A. Children's accounts of moving to a foster home. *Child & Family Social Work* 2016;21(2):188-97.
63. Hedin L, Hojer I, Brunnberg E. Settling into a new home as a teenager: About establishing social bonds in different types of foster families in Sweden. *Children and Youth Services Review* 2011;33(11):2282-9.
64. Leeson C. My life in care: experiences of non-participation in decision-making processes. *Child & Family Social Work* 2007;12(3):268-77.
65. Polkki P, Vornanen R, Pursiainen M, Riikonen M. Children's participation in child-protection processes as experienced by foster children and social workers. *Child Care in Practice* 2012;18(2):107-25.
66. Warming H. "How Can You Know? You're Not a Foster Child": Dilemmas and Possibilities of Giving Voice to Children in Foster Care. *Child Youth Environ* 2006;16(2):28-50.
67. McCarthy E. Young people in residential care, their participation and the influencing factors. *Child Care in Practice* 2016;22(4):368-85.
68. Palsson D. Conditioned agency? The role of children in the audit of Swedish residential care. *Child & Family Social Work* 2017;22(Suppl 2):33-42.
69. Pietiläinen I, Salminen T. Delaktighet i vardagen på en barnskyddsinstitution – en kvalitativ studie [eksamensoppgave]. Helsinki: Arcada; 2018.
70. Stevens I. The impact of the national care standards in Scotland: Putting article 20 into practice? *International Journal of Children's Rights* 2008;16(2):263-79.
71. Tjelflaat T, Ulset G. Barn og unges medvirkning i barneverninstitusjon: et forskningsbasert temahefte. Trondheim: NTNU Samfunnsforskning AS, Barnevernets utviklingscenter i Midt-Norge; 2007.
72. Magnussen AM, Skivenes M. The Child's Opinion and Position in Care Order Proceedings: An Analysis of Judicial Discretion in the County Boards' Decision-Making. *International Journal of Children's Rights* 2015;23(4):705-23.
73. Morrison F, Cree V, Ruch G, Winter KM, Hadfield M, Hallett S. Containment: exploring the concept of agency in children's statutory encounters with social workers. *Childhood* 2019;26(1):98-112.
74. Timms J, Thoburn J. Your shout! looked after children's perspectives on the children act 1989. *Journal of Social Welfare and Family Law* 2006;28(2):153-70.
75. Fylkesnes MK, Taylor J, Iversen AC. Precarious participation: exploring ethnic minority youth's narratives about out-of-home placement in Norway. *Children and Youth Services Review* 2018;88:341-7.
76. Glynn N, Mayock P. "I've changed so much within a year": care leavers' perspectives on the aftercare planning process. *Child Care in Practice* 2019;25(1):79-98.
77. Holt S. Domestic Abuse and Child Contact: Positioning Children in the Decision-making Process. *Child Care in Practice* 2011;17(4):327-46.
78. Roose R, Mottart A, Dejonckheere N, van N, Carol, De B, et al. Participatory social work and report writing. *Child & Family Social Work* 2009;14(3):322-30.
79. Sinclair I, Wilson K. Matches and Mismatches: The Contribution of Carers and Children to the Success of Foster Placements. *British Journal of Social Work* 2003;33(7):871-84.
80. Alexanderson K, Hyvonen U, Karlsson P-A, Larsson A-M. Supporting user involvement in child welfare work: a way of implementing evidence-based practice. *Evidence and Policy* 2014;10(4):541-54.

81. Dillon J, Greenop D, Hills M. Participation in child protection: a small-scale qualitative study. *Qualitative Social Work: Research and Practice* 2016;15(1):70-85.
82. Husby ISD, Kiik R, Juul R. Children's encounters with professionals - recognition and respect during collaboration. *European Journal of Social Work* 2019;22(6):987-98.
83. Barns brukarmedverkan i den sociala barnvården: Västernorrlands modell för att göra barnens röster hörda. Härnösand: Kommunförbundet Västernorrland; 2012.
84. Barns medvirkning i hjelpetiltak i barnevernet [masteroppgave]. Oslo: Universitet i Oslo, Det juridiske fakultet; 2019.
85. Jensen BS. Inddragelse af udsatte børn og unge i socialt arbejde - reel inddragelse eller symbolsk retorik? [doktoravhandling]. Aalborg: Aalborg University Press; 2014.
86. Lundberg M. Hvordan blir informasjon formidlet i barnevernet? Hvordan har barna forstått informasjonen og hvordan har informasjonen gitt mening for dem? [masteroppgave]. Oslo: Høgskolen i Oslo og Akershus, Fakultet for samfunnsfag; 2014.
87. McGregor C, Devaney C, Moran L. A critical overview of the significance of power and power relations in practice with children in foster care: Evidence from an Irish study. *Child Care in Practice* 2019:No-Specified.
88. McLeod A. Respect or Empowerment? Alternative Understandings of 'Listening' in Childcare Social Work. *Adoption and Fostering* 2006;30(4):43-52.
89. McLeod A. 'A friend and an equal': Do young people in care seek the impossible from their social workers? *British Journal of Social Work* 2010;40(3):772-88.
90. Munro E. Empowering looked-after children. *Child & Family Social Work* 2001;6(2):129-37.
91. Paulsen V. Ungdommers erfaringer med medvirkning i barnevernet. *FONTENE Forskning* 2016;9(1):4-15.
92. Roesch-Marsh A, Gillies A, Green D. Nurturing the virtuous circle: Looked After Children's participation in reviews, a cyclical and relational process. *Child & Family Social Work* 2017;22(2):904-13.
93. Serholt L, Eklid O. Tvångsomhändertagna ungdomars upplevelser av delaktighet och bemötande i kontakten med socialtjänsten [eksamensoppgave]. Trollhättan: Högskolan Väst, Institutionen för individ och samhälle; 2018.
94. Stanley N, Miller P, Richardson F, Helen. Engaging with children's and parents' perspectives on domestic violence. *Special Issue: Parental engagement with services when children may be at risk* 2012;17(2):192-201.
95. van Bijleveld GG, Dedding CWM, Bunders-Aelen JFG. Seeing eye to eye or not? Young people's and child protection workers' perspectives on children's participation within the Dutch child protection and welfare services. *Children and Youth Services Review* 2014;47(Part 3):253-9.
96. Viblemo TE, Meltevik S. Kvalitetsundersøkelse blant barn som har vært i kontakt med barneverntjenesten. Kristiansand: Oxford Research AS; 2017.
97. Winter K. The perspectives of young children in care about their circumstances and implications for social work practice. *Child & Family Social Work* 2010;15(2):186-95.
98. Mundal LE. Barns medvirkning i barnevernet [masteroppgave]. Lillehammer: Høgskolen i Innlandet, Avdeling for helse- og sosialfag; 2017.
99. Vis SA, Fossum S. Organizational factors and child participation in decision-making: differences between two child welfare organizations. *Child & Family Social Work* 2015;20(3):277-87.
100. Vis SA, Holtan A, Thomas N. Obstacles for child participation in care and protection cases - why Norwegian social workers find it difficult. *Child Abuse Review* 2012;21(1):7-23.

101. Kriz K, Skivenes M. Child welfare workers' perceptions of children's participation: a comparative study of England, Norway and the USA (California). *Child & Family Social Work* 2017;22(Suppl 2):11-22.
102. Rap S, Verkroost D, Bruning M. Children's participation in Dutch youth care practice: an exploratory study into the opportunities for child participation in youth care from professionals' perspective. *Child Care in Practice* 2019;25(1):37-50.
103. Sanders R, Mace S. Agency Policy and the Participation of Children and Young People in the Child Protection Process. *Child Abuse Review* 2006;15(2):89-109.
104. Heimer M, Nasman E, Palme J. Vulnerable children's rights to participation, protection, and provision: the process of defining the problem in Swedish child and family welfare. *Child & Family Social Work* 2018;23(2):316-23.
105. Iversen C. Predetermined participation: social workers evaluating children's agency in domestic violence interventions. *Childhood* 2014;21(2):274-89.

Vedlegg

Vedlegg 1: Søkestrategi

Søkeansvarlig: Elisabet Hafstad
Fagfelle vurdering av søkestrategiene: Sari Ormstad

Bibliografiske databaser

Kilde/database	Antall treff
CINAHL (EBSCO)	1455
Ovid MEDLINE(R) and Epub Ahead of Print, In-Process & Other Non-Indexed Citations, Daily and Versions(R) 1946 to February 11, 2020	1021
PsycINFO (Ovid) 1806 to February Week 1 2020	1651
Scopus (Elsevier)	2363
Sociological Abstracts, inkl. Social Services Abstracts (ProQuest)	1472
SveMed+ (Karolinska Institutet)	15
Totalt til EndNote	7977
Totalt etter dublettkontroll	5110

CINAHL

Søkegrensesnitt: Advanced search Søkedato: 2020-02-12		
S1	((MH "Child+") OR (MH "Minors (Legal)") OR (MH "Adolescence+") OR (MH "Young Adult"))	974,929
S2	TX(adolescen* OR child? OR childhood OR children? OR boy? OR girl? OR juvenile? OR kid? OR minor? OR orphan? OR preschooler? OR pre-schooler? OR pubescent? OR "school age*" OR schoolage* OR schooler? OR teen? OR teenager? OR underage? OR youngster? OR youth? OR (young N0 (adult? OR m?n OR wom?n OR people OR person?)))	1,272,808
S3	((MH "Child Welfare") OR (MH "Foster Home Care") OR (MH "Halfway Houses") OR (MH "Orphans and Orphanages") OR (MH "Residential Care") OR (MH "Residential Facilities") OR (MH "Social Service Assessment") OR (MH "Social Work+"))	36,725
S4	TX((adolescen* OR child? OR children? OR juvenile? OR youth?) N0 (casework OR custod* OR protect* OR support OR welfare))	22,113

S5	TX("notification* of concern" OR ((care OR emergency) N0 order*) OR guardian*)	5,540
S6	TX(placement* N0 (adolescen* OR child* OR decision* OR emergency OR out-of-home OR program* OR temporary OR youth))	707
S7	TX(((home-based OR homebased) N0 (assistance* OR treatment*)) OR "family group conference*")	166
S8	TX(removal? N3 (adolescen* OR child* OR forced OR home* OR parent* OR youth*))	442
S9	TX(((care OR childcare OR crisis OR youth) N0 cent*) OR (child* N0 house))	57,767
S10	TX(social N0 (care OR casework OR service* OR welfare OR work))	103,569
S11	TX(("family and friends" OR kinship) N0 care) OR (foster N0 (care OR famil* OR home? OR parent?)) OR "private fostering")	5,827
S12	TX("halfway house?" OR "half-way house?" OR "group home?")	383
S13	TX(residential N2 (care OR childcare OR client? OR facilit* OR home* OR program* OR service* OR treatment*))	18,448
S14	TX(custod* N2 (care OR facilit* OR home* OR program* OR setting*))	322
S15	TX(((after OR congregate OR out-of-home OR public OR substitute) N0 (care OR childcare)) OR aftercare OR "being in care")	18,459
S16	TX((behavioral OR care OR childcare OR custod* OR residential) N0 institution*)	3,975
S17	TX(((boy? OR girl? OR orphan?) N0 home?) OR orphanage*)	1,371
S18	(MH "Consumer Participation") OR (MH "Decision Making, Shared")	19,720
S19	TX("shared decision making" OR co-creat* OR cocreat* OR co-produc* OR coproduc* OR co-opt* OR coopt*)	6,684
S20	TX((adolescen* OR child? OR children? OR boy? OR girl? OR juvenile? OR kid? OR minor? OR preschooler* OR pre-schooler* OR pubescent? OR teen? OR teenager? OR schooler? OR underage? OR youngster? OR youth? OR (young N0 (adult? OR man? OR men? OR woman? OR women? OR people? OR person? OR client? OR consumer? OR user?))) N0 agency)	188
S21	TX((adolescen* OR child? OR children? OR boy? OR girl? OR juvenile? OR kid? OR minor? OR preschooler* OR pre-schooler* OR pubescent? OR schooler? OR teen? OR teenager? OR underage? OR youngster? OR youth? OR (young N0 (adult? OR man? OR men? OR woman? OR women? OR people? OR person? OR client? OR consumer? OR user?))) N3 (choice* OR engag* OR expectation* OR impact* OR influenc* OR involv* OR judgment* OR judgment* OR opinion* OR participat* OR perspective* OR preference* OR priorit* OR view* OR voice*))	50,847

S22	TI(Scandinavia* OR Nordic OR Belgium OR Belgian OR Denmark OR Danish OR England OR English OR Finland OR Finnish OR "Great Britain" OR British OR Iceland* OR Ireland OR Irish OR Netherlands OR Dutch OR Norway OR Norwegian* OR Scotland OR Scottish OR Sweden OR Swedish OR Wales OR Welsh OR UK OR "United Kingdom") OR AB(Scandinavia* OR Nordic OR Belgium OR Belgian OR Denmark OR Danish OR England OR English OR Finland OR Finnish OR "Great Britain" OR British OR Iceland* OR Ireland OR Irish OR Netherlands OR Dutch OR Norway OR Norwegian* OR Scotland OR Scottish OR Sweden OR Swedish OR Wales OR Welsh OR UK OR "United Kingdom") OR AF(Scandinavia* OR Nordic OR Belgium OR Belgian OR Denmark OR Danish OR England OR English OR Finland OR Finnish OR "Great Britain" OR British OR Iceland* OR Ireland OR Irish OR Netherlands OR Dutch OR Norway OR Norwegian* OR Scotland OR Scottish OR Sweden OR Swedish OR Wales OR Welsh OR UK OR "United Kingdom") OR CA(Scandinavia* OR Nordic OR Belgium OR Belgian OR Denmark OR Danish OR England OR English OR Finland OR Finnish OR "Great Britain" OR British OR Iceland* OR Ireland OR Irish OR Netherlands OR Dutch OR Norway OR Norwegian* OR Scotland OR Scottish OR Sweden OR Swedish OR Wales OR Welsh OR UK OR "United Kingdom")	810,159
S23	S1 OR S2	1,276,387
S24	S3 OR S4 OR S5 OR S6 OR S7 OR S8 OR S9 OR S10 OR S11 OR S12 OR S13 OR S14 OR S15 OR S16 OR S17	216,420
S25	S18 OR S19 OR S20 OR S21	74,930
S26	S22 AND S23 AND S24 AND S25 Limiters - Published Date: 20000101-; Exclude MEDLINE records	1,455

MEDLINE & PsycINFO

Søkegrensesnitt: Advanced search		
Søkedato: 2020-02-12		
1	(Adolescent/ or Adolescent, Institutionalized/ or Child/ or Child, Abandoned/ or Child, Institutionalized/ or Child, Orphaned/ or Child, Preschool/ or Child, Unwanted/ or Minors/ or Homeless Youth/ or Young Adult/) use ppezv	3331950
2	(Orphans/ or ("100" or "160" or "180" or "200" or "320").ag.) use psych	1144173
3	(adolescen* or child? or childhood or children? or boy? or girl? or juvenile? or kid? or minor? or orphan? or preschooler? or pre-schooler? or pubescent? or teen? or teenager? or underage* or school age* or schoolage* or schooler? or youngster? or youth? or (young adj (adult? or m?n or wom?n or people or person?))).tw,kf,id.	3035538

4	(Child Protective Services/ or exp Child Welfare/ or Custodial Care/ or Foster Home Care/ or Group Homes/ or Halfway Houses/ or Orphanages/ or Residential Facilities/ or Residential Treatment/ or exp Social Work/) use ppezv	59528
5	(Child Custody/ or Child Welfare/ or Foster Care/ or Group Homes/ or Halfway Houses/ or Orphanages/ or Protective Services/ or Residential Care Institutions/ or Social Casework/) use psych	45009
6	((adolescen* or child? or children? or juvenile? or youth?) adj (casework or custod* or protect* or support or welfare)).tw,kf,id.	25243
7	("notification* of concern" or ((care or emergency) adj order*) or guardian*).tw,kf,id.	12191
8	(placement* adj1 (adolescen* or child* or decision* or emergency or out-of-home or program* or temporary or youth)).tw,kf,id.	3455
9	((home-based or homebased) adj (assistance* or treatment*)) or family group conference*).tw,kf,id.	524
10	(removal? adj4 (adolescen* or child* or forced or home* or parent* or youth*)).tw,kf,id.	1967
11	((care or childcare or crisis or youth) adj cent*) or (child* adj house)).tw,kf,id.	35900
12	(social adj (care or casework or service* or welfare or work)).tw,kf,id.	71439
13	((("family and friends" OR kinship) adj care) OR (foster adj (care OR famil* OR home? OR parent?)) OR "private fostering").tw,kf,id	11513
14	(halfway house? or half-way house? or group home?).tw,kf,id.	3413
15	(residential adj3 (care or childcare or client? or facilit* or home* or program* or service* or treatment*)).tw,kf,id.	25649
16	(custod* adj3 (care or facilit* or home* or program* or setting*)).tw,kf,id.	1242
17	((after or congregate or out-of-home or public or substitute) adj (care or childcare)) or aftercare or "being in care").tw,kf,id.	9921
18	((behavioral or care or childcare or custod* or residential) adj institution*).tw,kf,id.	7102
19	((boy? or girl? or orphan?) adj home?) or orphanage*).tw,kf,id.	1617
20	exp Community Participation/ use ppezv	41710
21	(Client Participation/ or Involvement/) use psych	8800
22	(shared decision making or co-creat* or cocreat* or co-produc* or coproduc* or co-opt* or coopt*).tw,kw,id.	23521

23	((adolescen* or child? or children? or boy? or girl? or juvenile? or kid? or minor? or preschooler? or pre-schooler? or pubescent? or schooler? or teen? or teenager? or underage? or youngster? or youth? or (young adj (adult? or man? or men? or woman? or women? or people? or person? or client? or consumer? or user?)))) adj agency).tw,kf,id.	515
24	((adolescen* or child? or children? or boy? or girl? or juvenile? or kid? or minor? or preschooler? or pre-schooler? or pubescent? or schooler? or teen? or teenager? or underage? or youngster? or youth? or (young adj (adult? or man? or men? or woman? or women? or people? or person? or client? or consumer? or user?)))) adj4 (choice* or engag* or expectation* or impact* or influenc* or involv* or judgement* or judgment* or opinion* or participat* or perspective* or preference* or priorit* or view* or voice*).tw,kf,id.	205636
25	(Scandinavia* or Nordic or Belgium or Belgian or Denmark or Danish or England or English or Finland or Finnish or Great Britain or British or Iceland* or Ireland or Irish or Netherlands or Dutch or Norway or Norwegian* or Scotland or Scottish or Sweden or Swedish or Wales or Welsh or UK or United Kingdom).tw,kf,id,ia,in.	4106958
26	or/1-3	5627460
27	or/4-19	243761
28	or/20-24	274998
29	25 and 26 and 27 and 28	3224
30	limit 29 to yr="2000 -Current" [MEDLINE: 1021; PsycINFO: 1651]	2672

Scopus

Søkegrensesnitt: Advanced search		
Søkedato: 2020-02-12		
1	TITLE-ABS-KEY(adolescen* OR child* OR childhood OR children* OR boy* OR girl* OR juvenile* OR kid* OR minor* OR orphan* OR preschooler* OR pre-schooler* OR pubescent* OR "school age*" OR schoolage* OR schooler* OR teen* OR teenager* OR underage* OR youngster* OR youth* OR (young W/0 (adult* OR man OR men OR woman OR women OR people OR person*))))	6741834
2	TITLE-ABS-KEY((adolescen* OR child* OR juvenile* OR youth*) W/0 (case-work OR custod* OR protect* OR support OR welfare))	48672
3	TITLE-ABS-KEY("notification* of concern" OR ((care OR emergency) W/0 order*) OR guardian*)	17444

4	TITLE-ABS-KEY(placement* W/0 (adolescent* OR child* OR decision* OR emergency OR out-of-home OR program* OR temporary OR youth))	2786
5	TITLE-ABS-KEY(((home-based OR homebased) W/0 (assistance* OR treatment*)) OR "family group conference*")	474
6	TITLE-ABS-KEY(removal* W/3 (adolescen* OR child* OR forced OR home* OR parent* OR youth*))	2412
7	TITLE-ABS-KEY(((care OR childcare OR crisis OR youth) W/0 cent*) OR (child* W/0 house))	95334
8	TITLE-ABS-KEY(social W/0 (care OR casework OR service* OR welfare OR work))	124994
9	TITLE-ABS-KEY(("family and friends" OR kinship) W/0 care) OR (foster W/0 (care OR famil* OR home* OR parent*)) OR "private fostering")	10867
10	TITLE-ABS-KEY("halfway house*" OR "half-way house*" OR "group home*")	4302
11	TITLE-ABS-KEY(residential W/2 (care OR childcare OR client* OR facilit* OR home* OR program* OR service* OR treatment*))	35977
12	TITLE-ABS-KEY(custod* W/2 (care OR facilit* OR home* OR program* OR setting*))	1461
13	TITLE-ABS-KEY(((after OR congregate OR "out-of-home" OR "out of home" OR public OR substitute) W/0 (care OR childcare)) OR aftercare OR "being in care")	23319
14	TITLE-ABS-KEY((behavioral OR behavioural OR care OR childcare OR custod* OR residential) W/0 institution*)	15120
15	TITLE-ABS-KEY(((boy* OR girl* OR orphan*) W/0 home*) OR orphanage*)	2202
16	TITLE-ABS-KEY("shared decision making" OR co-creat* OR cocreat* OR coproduc* OR coproduc* OR co-opt* OR coopt*)	49055
17	TITLE-ABS-KEY((adolescen* OR child* OR boy* OR girl* OR juvenile* OR kid* OR minor* OR preschooler* OR pre-schooler* OR pubescent* OR teen* OR teenager* OR underage* OR youngster* OR youth* OR (young W/0 (adult* OR man* OR men* OR woman* OR women* OR people* OR person* OR client* OR consumer* OR user*))) W/0 agency)	1035
18	TITLE-ABS-KEY((adolescen* OR child* OR boy* OR girl* OR juvenile* OR kid* OR minor* OR preschooler* OR pre-schooler* OR pubescent* OR teen* OR teenager* OR underage* OR youngster* OR youth* OR (young W/0 (adult* OR man* OR men* OR woman* OR women* OR people* OR person*	207860

	OR client* OR consumer* OR user*)) W/3 (choice* OR engag* OR expectation* OR impact* OR influenc* OR involv* OR judgement* OR judgment* OR opinion* OR participat* OR perspective* OR preference* OR priorit* OR view* OR voice*))	
19	(TITLE-ABS-KEY(Scandinavia* OR Nordic OR Belgium OR Belgian OR Denmark OR Danish OR England OR English OR Finland OR Finnish OR "Great Britain" OR British OR Iceland* OR Ireland OR Irish OR Netherlands OR Dutch OR Norway OR Norwegian* OR Scotland OR Scottish OR Sweden OR Swedish OR UK OR "United Kingdom" OR Wales OR Welsh) OR AFFIL(Scandinavia* OR Nordic OR Belgium OR Belgian OR Denmark OR Danish OR England OR English OR Finland OR Finnish OR "Great Britain" OR British OR Iceland* OR Ireland OR Irish OR Netherlands OR Dutch OR Norway OR Norwegian* OR Scotland OR Scottish OR Sweden OR Swedish OR UK OR "United Kingdom" OR Wales OR Welsh)) AND NOT INDEX(medline)	7013083
20	(#2 OR #3 OR #4 OR #5 OR #6 OR #7 OR #8 OR #9 OR #10 OR #11 OR #12 OR #13 OR #14 OR #15)	360292
21	(#16 OR #17 OR #18)	256964
22	(#1 AND #19 AND #20 AND #21) [filterert på publikasjonsår > 2000 i resultatvisning – redusert fra 2571 til 2363]	2363

Sociological Abstracts (inkl. Social Services Abstracts)

Søkegrensesnitt: Advanced Search		
Søkedato: 2020-02-13		
1	SUBJECT.EXACT("Children") OR SUBJECT.EXACT("Adolescents") OR SUBJECT.EXACT("Foster Children") OR SUBJECT.EXACT("Orphans") OR SUBJECT.EXACT("Junior High School Students") OR SUBJECT.EXACT("Adopted Children") OR SUBJECT.EXACT("Elementary School Students") OR TI,AB(adolescent? OR child? OR children? OR "young adult?" OR youth?)	282551
2	SUBJECT.EXACT("Child Custody") OR SUBJECT.EXACT("Child Support") OR SUBJECT.EXACT("Child Welfare Services") OR SUBJECT.EXACT.EXPLODE("Social Services") OR TI,AB(casework OR childcare OR "child care" OR "child support" OR custody OR custodial OR foster OR "out of home care" OR placement? OR protection OR protective OR removal? OR "residential care" OR "residential treatment" OR "social services" OR "social work" OR welfare)	202534
3	SUBJECT.EXACT("Participation") OR TI,AB(("shared decision making" OR "co-creat*" OR cocreat* OR "co-produc*" OR coproduc* OR "co-opt*" OR co-opt*) OR ((adolescent? OR child? OR children? OR "young adult?" OR youth?) NEAR/0 agency) OR ((adolescent? OR child? OR children? OR	58411

	"young adult?" OR youth?) NEAR/3 (choice? OR engag* OR expectation? OR impact OR influenc* OR involv* OR judgement? OR judgment? OR opinion? OR participat* OR perspective? OR preference? OR priorit* OR view? OR voice?)))	
4	TI,AB,AF(Scandinavia? OR Nordic OR Belgium OR Belgian OR Denmark OR Danish OR England OR English OR Finland OR Finnish OR "Great Britain" OR British OR Iceland OR Ireland OR Irish OR Netherlands OR Dutch OR Norway OR Norwegian OR Scotland OR Scottish OR Sweden OR Swedish OR "United Kingdom" OR UK OR Wales OR Welsh)	286797
5	(1 AND 2 AND 3 AND 4) (Additional limits - Date: After January 01 2000 – før avgrensing på år: 1799)	1472

SveMed+

Søkegrensesnitt: Enkel søkning		
Søkedato: 2020-02-11		
#1	((noexp:"Adolescent" OR noexp:"Adolescent, Institutionalized" OR noexp:"Child" OR noexp:"Child, Abandoned" OR noexp:"Child, Institutionalized" OR noexp:"Child, Orphaned" OR noexp:"Child, Preschool" OR noexp:"Child, Unwanted" OR noexp:"Minors" OR noexp:"Homeless Youth" OR noexp:"Young Adult") AND (noexp:"Child Protective Services" OR exp:"Child Welfare" OR noexp:"Custodial Care" OR noexp:"Foster Home Care" OR noexp:"Group Homes" OR noexp:"Halfway Houses" OR noexp:"Orphanages" OR noexp:"Residential Facilities" OR noexp:"Residential Treatment" OR exp:"Social Work") AND exp:"Community Participation")	15

Grå litteratur

Google (norsk språk)	filetype:pdf barnevern barnevernet barneverntjenesten barnevernsinstitusjon barnevernsinstitusjoner barnevernssak omsorgsovertakelse omsorgsovertagelse "overta omsorgen" fosterhjem fosterbarn fosterfamilie ettervern atferdsinstitusjon adferdsinstitusjon omsorgssenter omsorgsinstitusjon akutt plassering akuttvedtak "hjelpetiltak i hjemmet" brukarmedvirkning brukerdeltakelse brukerdeltagelse medvirkning medbestemmelse medinnflytelse delaktighet delaktig	Søkt av: Nora Blaasvær Søkedato: 14.04.2020 Resultater gjennomgått på skjerm
Google(dansk språk)	filetype:pdf børneforsorg ungdomsforsorg familiehjem familiepleje plejefamilie plejefamilier plejeforældre "anbragte	Søkt av: Nora Blaasvær Søkedato: 21.04.2020

	børn" "anbragte unge" børneanbringelser tvangsanbringelser "socialpædagogisk institusjon" børnehjem plejebørn "anbragt på institusjon" anbringelser brugerinddragelse brugerindflydelse medbestemmelse medindflydelse inddragelse børneinddragelse borgerinddragelse	Resultater gjennomgått på skjerm
Google(svensk språk)	filetype:pdf barnavård familjehem familjehemsvård "placerade barn" "placerade ungdomar" "HVB-hem" omhändertagande omhändertagna omhändertagen fosterhem fosterbarn barnhem ungdomsinstitusjon ungdomsinstitusjoner flickhem pojkhem flickinstitusjon pojkinstitusjon "barn i samhällsvård" brukarmedverkan medverkan medinflytande medbestämmande barnmedverkan ungdomsmedverkan delaktighet	Søkt av: Nora Blaasvær Søkedato: 27.04.2020 Resultater gjennomgått på skjerm

Campbell Collaboration (Emne: Social welfare)	Søkt av: Nora Blaasvær Søkedato: 28.04.2020 Resultater gjennomgått på skjerm
---	--

Vedlegg 2: Ekskluderte publikasjoner

Tabellen nedenfor gir en oversikt over de 243 publikasjonene som vi vurderte i fulltekst, men som ikke traff inklusjonskriteriene og ble derfor ekskludert. Krysset som er plassert til høyre for referansen viser begrunnelsen for eksklusjon.

Referanse	Feil land	Feil populasjon	Feil intervensjon	Om familieråd, men barn ikke nevnt	Feil utfall	Feil Studiedesign	Feil publikasjonstype	Annen grunn
Adu-Gyamfi J. Can children and young people be empowered in participatory initiatives?: Perspectives from young people's participation in policy formulation and implementation in Ghana. <i>Children & Youth Services Review</i> . 2013;35(10):1766-72.	x							
Ager A, Zimmerman C, Unlu K, Rinehart R, Nyberg B, Zeanah C, et al. What strategies are appropriate for monitoring children outside of family care and evaluating the impact of the programs intended to serve them? <i>Child Abuse Negl</i> . 2012;36(10):732-42.				x				
Alasuutari M. Assessment and documentation in early childhood education 2014 2014. 1-151 p.				x				
Allnock D, Hynes P, Archibald M. Self reported experiences of therapy following child sexual abuse: Messages from a retrospective survey of adult survivors. <i>Journal of Social Work</i> . 2015;15(2):115-37.		x						

Referanse	Feil land	Feil populasjon	Feil intervensjon	Om familieråd, men barn ikke nevnt	Feil utfall	Feil Studiedesign	Feil publikasjonstype	Annen grunn
Andersen Christina S, Dolva A-S. Children's perspective on their right to participate in decision-making according to the United Nations Convention on the Rights of the Child article 12. <i>Phys Occup Ther Pediatr.</i> 2015;35(3):218-30.		x						
Anderson M, Parkinson K. Balancing Justice and Welfare Needs in Family Group Conferences for Children with Harmful Sexual Behavior: The HSB-FGC Framework. <i>Journal of child sexual abuse.</i> 2018;27(5):490-509.		x						
Archard D, Skivenes M. Hearing the child. <i>Child & Family Social Work.</i> 2009;14(4):391-9.						x		
Archard D. Children, adults, best interests and rights. <i>Med Law Int.</i> 2013;13(1):55-74.						x		
Arthur R. Recognising Children's citizenship in the Youth Justice System. <i>Journal of Social Welfare and Family Law.</i> 2015;37(1):21-37.		x				x		
Augsberger A, Springwater JS, Hilliard-Koshinsky G, Barber K, Martinez LS. Youth participation in policy advocacy: Examination of a multi-state former and current foster care youth coalition. <i>Children and Youth Services Review.</i> 2019;107.				x				

Referanse	Feil land	Feil populasjon	Feil intervensjon	Om familieråd, men barn ikke nevnt	Feil utfall	Feil Studiedesign	Feil publikasjonstype	Annen grunn
Backe-Hansen E. Formal and everyday participation in foster families: A challenge? Human Rights in Child Protection: Implications for Professional Practice and Policy 2018. p. 227-44.							x	
Bailey S, Thoburn J, Timms J. Your shout too! Children's views of the arrangements made and services provided when courts adjudicate in private law disputes. Journal of Social Welfare and Family Law. 2011;33(2):123-38.		x						
Bailey S, Chitsabesan P, Tarbuck P. Forensic child and adolescent mental health: Meeting the needs of young offenders. Forensic child and adolescent mental health: Meeting the needs of young offenders. 2017.					x			
Barn R, Das C. Family Group Conferences and Cultural Competence in Social Work. British Journal of Social Work. 2016;46(4):942-59.				x				
Barns delaktighet i utredningar om vårdnad, boende och umgänge. Socialstyrelsen; 2014.		x						
Bennett A, Race T. Exploring young people's participation in interprofessional education, taking a children's rights approach. Learning in Health and Social Care. 2008;7(4):219-26.		x				x		
Berrick JD, Peckover S, Pösö T, Skivenes M. The formalized framework for decision-making in child protection						x		

Referanse	Feil land	Feil populasjon	Feil intervensjon	Om familieråd, men barn ikke nevnt	Feil utfall	Feil Studiedesign	Feil publikasjonstype	Annen grunn
care orders: A cross-country analysis. Journal of European Social Policy. 2015;25(4):366-78.								
Bessant J, Broadley K. Saying and doing: Child protective service and participation in decision-making. International Journal of Children's Rights. 2014;22(4):710-29.						x		
Bilson A, White S. Representing Children's Views and Best Interests in Court: An International Comparison. Child Abuse Review. 2005;14(4):220-39.			x					
Bilson A. Editorial: International issues in children's participation and protection. Special Issue: International issues in child protection. 2007;16(6):349-52.						x		
Bolin A. Organizing for agency: rethinking the conditions for children's participation in service provision. International journal of qualitative studies on health and well-being. 2018;13(sup1):1564515.						x		
Boomkens C, Metz JW, Van R, T MRF, Schalk RMJD. The development of agency in professional youth work with girls and young women in the Netherlands. Journal of Social Work. 2019;19(6):719-35.		x			x			
Boomkens C, Metz Judith W, Schalk René MJD, Van R, Tine MRF. The role of social environment in acquiring		x						

Referanse	Feil land	Feil populasjon	Feil intervensjon	Om familieråd, men barn ikke nevnt	Feil utfall	Feil Studiedesign	Feil publikasjonstype	Annen grunn
agency in Girls Work. Children & Youth Services Review. 2019;104:104399-.								
Bouma H, Lopez L, Monica, Knorth Erik J, Grietens H. Meaningful participation for children in the Dutch child protection system: A critical analysis of relevant provisions in policy documents. Child Abuse Negl. 2018;79:279-92.						x		
Boylan J, Dalrymple J. Advocacy, social justice and children's rights. Practice: Social Work in Action. 2011;23(1):19-30.						x		
Bradshaw J, Keung A, Rees G, Goswami H. Children's subjective well-being: international comparative perspectives. Children & Youth Services Review. 2011;33(4):548-56.		x						
Brook GD. Challenges and outcomes of working from a rights based perspective. Arch Dis Child. 2005;90(2):176-8.						x		
Broughton K. Research into Practice: The National Evaluation of the Children's Fund. Practice. 2005;17(2):135-9.						x		
Bruce M. The voice of the child in child protection: Whose voice? Social Sciences. 2014;3(3):514-26.		x						

Referanse	Feil land	Feil populasjon	Feil intervensjon	Om familieråd, men barn ikke nevnt	Feil utfall	Feil Studiedesign	Feil publikasjonstype	Annen grunn
Brunnberg E, Visser-Schuurman M. Speak Up! Voices of European Children in Vulnerable Situations. International Journal of Children's Rights. 2015;23(3):569-601.		x						
Buchanan I, Gunn R. The Interpretation of Human Rights in English Social Work: An Exploration in the Context of Services for Children and for Parents with Learning Difficulties. Ethics & Social Welfare. 2007;1(2):147-62.						x		
Bundle A. Health Information and Teenagers in Residential Care: A qualitative Study to Identify Young People's Views. Adoption and Fostering. 2002;26(4):19-25.			x					
Caldwell J, McConvey V, Collins M. Voice of the child - raising the volume of the voices of children and young people in care. Child Care in Practice. 2019;25(1):1.							x	
Caputo V. Children's participation and protection in a globalised world: Reimagining 'too young to wed' through a cultural politics of childhood. International Journal of Human Rights. 2017;21(1):76-88.						x		
Cashmore J. Promoting the participation of children and young people in care. Child Abuse Negl. 2002;26(8):837-47.						x		

Referanse	Feil land	Feil populasjon	Feil intervensjon	Om familieråd, men barn ikke nevnt	Feil utfall	Feil Studiedesign	Feil publikasjonstype	Annen grunn
Clark A, Statham J. Listening to young children: experts in their own lives. <i>Adoption & Fostering</i> . 2005;29(1):45-56.		x						
Clifton J. The child's voice in the child protection system. Effective safeguarding for children and young people: What next after Munro? 2012. p. 51-68.							x	
Coen L, Kearns N. Co-producing innovation or innovating co-production? Responding to the contact needs of non-resident parents in the Republic of Ireland. <i>Child & Family Social Work</i> . 2013;18(2):207-16.		x						
Collins TM. A child's right to participate: Implications for international child protection. <i>International Journal of Human Rights</i> . 2017;21(1):14-46.	x							
Connolly M, Masson J. Private and public voices: Does family group conferencing privilege the voice of children and families in child welfare? <i>Journal of Social Welfare and Family Law</i> . 2014;36(4):403-14.						x		
Corrigan C. Child impact statements: Protecting children's interests in policy and provision? <i>Journal of Children's Services</i> . 2007;2(4):30-43.						x		

Referanse	Feil land	Feil populasjon	Feil intervensjon	Om familieråd, men barn ikke nevnt	Feil utfall	Feil Studiedesign	Feil publikasjonstype	Annen grunn
Cousins J, Simmonds J. Investigating the involvement of disabled children in using In My Shoes as a family-finding tool A pilot project. <i>Adoption & Fostering</i> . 2011;35(4):4-19.					x			
Curran T, Oliver B, Benjamin C. A critical analysis of workforce development research use in the transformation of children's services. <i>Journal of Social Work</i> . 2014;14(4):360-79.					x			
Dalrymple J. Working with young people -- and how to share information. <i>Community Practitioner</i> . 2000;73(7):679-81.			x					
Dalrymple J. Professional Advocacy as a Force for Resistance in Child Welfare. <i>British Journal of Social Work</i> . 2003;33(8):1043-62.						x		
Dalrymple J. Developing the concept of professional advocacy: An examination of the role of child and youth advocates in England and Wales. <i>Journal of Social Work</i> . 2004;4(2):179-97.						x		
Dansey D, John M, Shbero D. How children in foster care engage with loyalty conflict: presenting a model of processes informing loyalty. <i>Adoption and Fostering</i> . 2018;42(4):354-68.			x					

Referanse	Feil land	Feil populasjon	Feil intervensjon	Om familieråd, men barn ikke nevnt	Feil utfall	Feil Studiedesign	Feil publikasjonstype	Annen grunn
Davies M, Morgan A. Using computer-assisted self-interviewing (CASI) questionnaires to facilitate consultation and participation with vulnerable young people. <i>Child Abuse Review</i> . 2005;14(6):389-406.			x					
Davies J, Wright J. Children's voices: A review of the literature pertinent to looked-after children's views of mental health services. <i>Child and Adolescent Mental Health</i> . 2008;13(1):26-31.			x					
Davies S, Artaraz K. Towards an understanding of factors influencing early years professionals' practice of consultation with young children. <i>Children & Society</i> . 2009;23(1):57-69.		x						
de Winter M, Noom M. Someone who Treats you as an Ordinary Human Being...Homeless Youth Examine the Quality of Professional Care. <i>British Journal of Social Work</i> . 2003;33(3):325-37.			x					
Degner J, Henriksen A, Oscarsson L. Investing in a formal relationship: Support persons' view of treatment involvement regarding young persons in residential care. <i>Qualitative Social Work: Research and Practice</i> . 2010;9(3):321-42.			x					

Referanse	Feil land	Feil populasjon	Feil intervensjon	Om familieråd, men barn ikke nevnt	Feil utfall	Feil Studiedesign	Feil publikasjonstype	Annen grunn
Devaney C, Byrne P. The Value of Family Welfare Conferencing within the Child Protection and Welfare System. <i>Child Care in Practice</i> . 2015;21(4):340-56.					x			
Dijkstra S, Creemers Hanneke E, Asscher Jessica J, Dekovic M, Stams Geert Jan JM. The effectiveness of family group conferencing in youth care: A meta-analysis. <i>Child Abuse Negl</i> . 2016;62:100-10.				x				
Dijkstra S, Creemers Hanneke E, Asscher Jessica J, Dekovic M, Stams Geert Jan JM. Family group conferencing in Dutch child welfare: Which families are most likely to organize a family group conference? <i>Children and Youth Services Review</i> . 2017;83:255-63.				x				
Dijkstra S, Asscher Jessica J, Dekovic M, Stams Geert Jan JM, Creemers Hanneke E. A Randomized Controlled Trial on the Effectiveness of Family Group Conferencing in Child Welfare: Effectiveness, Moderators, and Level of FGC Completion. <i>Child maltreatment</i> . 2019;24(2):137-51.				x				
Dixon J, Ward J, Blower S. "They sat and actually listened to what we think about the care system": The use of participation, consultation, peer research and co-production to raise the voices of young people in and						x		

Referanse	Feil land	Feil populasjon	Feil intervensjon	Om familieråd, men barn ikke nevnt	Feil utfall	Feil Studiedesign	Feil publikasjonstype	Annen grunn
leaving care in England. Child Care in Practice. 2019;25(1):6-21.								
Donaldson T. The Changing Face of Care under the Children (NI) Order 1995. A Prospective Study of Decision-Making and Care-Outcome for Looked-After Children 2003.								x
Donnelly C. Reflections of a Guardian Ad Litem on the participation of looked-after children in public law proceedings. Child Care in Practice. 2010;16(2):181-93.						x		
Duncan M. Participation in child protection: Theorizing children's perspectives 2018 2018. 1-214 p.							x	
Enroos R, Helland Hege S, Poso T, Skivenes M, Tonheim M. The role and function of the spokesperson in care order proceedings: A cross-country study in Finland and Norway. Children and Youth Services Review. 2017;74:8-16.				x				
Eriksson M. Girls and boys as victims: Social workers' approaches to children exposed to violence. Special Issue: Gender and child harm. 2009;18(6):428-45.		x						
Eriksson M. Participation for children exposed to domestic violence? Social workers' approaches and children's strategies. European Journal of Social Work. 2012;15(2):205-21.				x				

Referanse	Feil land	Feil populasjon	Feil intervensjon	Om familieråd, men barn ikke nevnt	Feil utfall	Feil Studiedesign	Feil publikasjonstype	Annen grunn
Evans Carly A. Ethical Implications of Child Welfare Policies in England and Wales on Child Participation Rights. <i>Ethics & Social Welfare</i> . 2009;3(1):95-101.						x		
Evans Carly A. The Public Law Outline and family group conferences in childcare practice. <i>Child Care in Practice</i> . 2011;17(1):3-15.				x				
Falch-Eriksen A, Backe-Hansen E. Human rights in child protection: Implications for professional practice and policy 2018. 1-258 p.							x	
Fisher P, Balfour B, Moss S. Advocating co-productive engagement with marginalised people: A specific perspective on and by survivors of childhood sexual abuse. <i>British Journal of Social Work</i> . 2018;48(7):2096-113.		x						
Flam Anna M, Handegard Bjorn H. Where is the child in family therapy service after family violence? A study from the Norwegian Family Protection Service. <i>Contemporary Family Therapy: An International Journal</i> . 2015;37(1):72-87.				x				
Fleming P, Bamford David R, McCaughley N. An exploration of the health and social wellbeing needs of looked after young people--a multi-method approach. <i>Journal of interprofessional care</i> . 2005;19(1):35-49.				x				

Referanse	Feil land	Feil populasjon	Feil intervensjon	Om familieråd, men barn ikke nevnt	Feil utfall	Feil Studiedesign	Feil publikasjonstype	Annen grunn
Foote WL. How children's voices were heard 'above the din' in family court proceedings in cases where there were allegations of child sexual abuse: The importance of judicial orientation and professional evidence in the discernment of the child's voice. Child Indicators Research. 2011;4(4):707-23.						x		
Forsberg H. Involvement, attendance and participation of children in child protection. Listening to the Welfare State 2017. p. 57-76.								x
Franklin A, Sloper P. Participation of Disabled Children and Young People in Decision Making Within Social Services Departments: A Survey of Current and Recent Activities in England. British Journal of Social Work. 2006;36(5):723-41.			x					
Gal T. Conclusion-From social exclusion to child-inclusive policies: Toward an ecological model of child participation. International perspectives and empirical findings on child participation: From social exclusion to child-inclusive policies. 2015:451-63.								x
Gal T, Duramy Benedetta F. Enhancing capacities for child participation: Introduction. International perspectives and empirical findings on child participation:								x

Referanse	Feil land	Feil populasjon	Feil intervensjon	Om familieråd, men barn ikke nevnt	Feil utfall	Feil Studiedesign	Feil publikasjonstype	Annen grunn
From social exclusion to child-inclusive policies. 2015:1-16.								
Gal T, Duramy Benedetta F. International perspectives and empirical findings on child participation: From social exclusion to child-inclusive policies. International perspectives and empirical findings on child participation: From social exclusion to child-inclusive policies. 2015.							x	
Gallagher F, Jasper M. Health Visitors' experiences of Family Group Conferences in relation to child protection planning: A phenomenological study. J Nurs Manag. 2003;11(6):377-86.				x				
Gallagher M, Smith M, Hardy M, Wilkinson H. Children and families' involvement in social work decision making. Children and Society. 2012;26(1):74-85.						x		
Gallagher B, Green A. In, out and after care: Young adults' views on their lives, as children, in a therapeutic residential establishment. Children and Youth Services Review. 2012;34(2):437-50.			x					
Gill H, Higginson L, Napier H. Family Group Conferences in Permanency Planning. Adoption and Fostering. 2003;27(2):53-63.						x		

Referanse	Feil land	Feil populasjon	Feil intervensjon	Om familieråd, men barn ikke nevnt	Feil utfall	Feil Studiedesign	Feil publikasjonstype	Annen grunn
Grace R, Miller K, Blacklock S, Bonser G, Hayden P. The Kids Say Project: Supporting Children to Talk about their Experiences and to Engage in Decision-making. Australian Social Work. 2018;71(3):292-305.		x						
Green JM, Biehal N, Roberts C, Dixon J, Kay C, Parry E, et al. Multidimensional Treatment Foster Care for Adolescents in English care: randomised trial and observational cohort evaluation. The British journal of psychiatry : the journal of mental science. 2014;204(3):214-21.					x			
Gunn R. The power to shape decisions? An exploration of young people's power in participation. Health & social care in the community. 2008;16(3):253-61.			x					
Gupta A, Lloyd-Jones E. Re B-S: A glass half full? An exploration of the implications of the Re B-S judgment on practice in the family courts. Child & Family Social Work. 2016;21(4):539-47.						x		
Haggman-Laitila A, Salohekkila P, Karki S. Transition to adult life of young people leaving foster care: A qualitative systematic review. Children and Youth Services Review. 2018;95:134-43.			x					
Healy M, Rodriguez L. Listen to them! The challenge of capturing the true voice of young people within early			x					

Referanse	Feil land	Feil populasjon	Feil intervensjon	Om familieråd, men barn ikke nevnt	Feil utfall	Feil Studiedesign	Feil publikasjonstype	Annen grunn
intervention and prevention models; a youth work perspective. Children and Youth Services Review. 2019;96:27-33.								
Heimer M, Palme J. Rethinking child policy post-UN convention on the rights of the child: Vulnerable children's welfare in Sweden. J Soc Policy. 2016;45(3):435-52.					x			
Helgeland IM. Participation and protection of youngsters with serious behavior problems in Norwegian child welfare services. Sociological Studies of Children and Youth. 2011;14:257-85.							x	
Helm D. Judgements or assumptions? The role of analysis in assessing children and young people's needs. British Journal of Social Work. 2011;41(5):894-911.						x		
Hernon J, Brandon M, Cossar J, Shakespeare T. Recognising and responding to the maltreatment of disabled children: A children's rights approach. Social Work and Social Sciences Review. 2014;17(3):61-77.					x			
Heron G, Steckley L. Digital storytelling using co-production with vulnerable young people. Journal of Social Work. 2018.			x					

Referanse	Feil land	Feil populasjon	Feil intervensjon	Om familieråd, men barn ikke nevnt	Feil utfall	Feil Studiedesign	Feil publikasjonstype	Annen grunn
Hestbæk AD. The rights of children placed in out-of-home care. Human Rights in Child Protection: Implications for Professional Practice and Policy 2018. p. 129-46.						x		
Hester M. The three planet model: Towards an understanding of contradictions in approaches to women and children's safety in contexts of domestic violence. British Journal of Social Work. 2011;41(5):837-53.			x					
Higgs S, Finlay F. Ethical considerations involved in seeking the views of young people and their parents on medical reports received following a child protection medical examination. Child Abuse Review. 2014;23(5):374-81.					x			
Hiles D, Moss D, Thorne L, Wright J, Dallos R. "So what am I?"-Multiple perspectives on young people's experience of leaving care. Children and Youth Services Review. 2014;41:1-15.			x					
Hindle D. Assessing children's perspectives on sibling placements in foster or adoptive homes. Clin Child Psychol Psychiatry. 2000;5(4):613-25.					x			
Hojer I, Sjoblom Y. Voices of 65 young people leaving care in Sweden: "There is so much I need to know!". Australian Social Work. 2014;67(1):71-87.			x					

Referanse	Feil land	Feil populasjon	Feil intervensjon	Om familieråd, men barn ikke nevnt	Feil utfall	Feil Studiedesign	Feil publikasjonstype	Annen grunn
Holland S, Rivett M. 'Everyone started shouting': Making connections between the process of family group conferences and family therapy practice. <i>British Journal of Social Work</i> . 2008;38(1):21-38.				x				
Holland S. Listening to children in care: A review of methodological and theoretical approaches to understanding looked after children's perspectives. <i>Children and Society</i> . 2009;23(3):226-35.		x						
Holland S. Engaging children and their parents in the assessment process. <i>The child's world: The comprehensive guide to assessing children in need</i> , 2nd ed. 2010:110-23.							x	
Holland S. Representing children in child protection assessments. <i>Childhood: A Global Journal of Child Research</i> . 2001;8(3):322-339.					x			
Hood S. Reporting on children's well-being: The State of London's Children Reports. <i>Social Indicators Research</i> . 2007;80(1):249-64.			x					
Hopkins P. Review of Social Work with unaccompanied asylum seeking children. <i>Child & Family Social Work</i> . 2007;12(3):287-8.							x	

Referanse	Feil land	Feil populasjon	Feil intervensjon	Om familieråd, men barn ikke nevnt	Feil utfall	Feil Studiedesign	Feil publikasjonstype	Annen grunn
Horan H, Dalrymple J. Promoting the participation rights of children and young people in family group conferences. Practice. 2003;15(2):5-14.						x		
Houghton C. Young people's perspectives on participatory ethics: Agency, power and impact in domestic abuse research and policy-making. Child Abuse Review. 2015;24(4):235-48.			x					
Howes N. Here to listen! Communicating with children and methods for communicating with children and young people as part of the assessment process. The child's world: The comprehensive guide to assessing children in need, 2nd ed. 2010:124-39.							x	
Hultman E, Hojer S, Larsson M. Age limits for participation in child protection court proceedings in Sweden. Child & Family Social Work. 2019.			x					
Hultman L, Forinder U, Öhrvall AM, Pergert P, Fugl-Meyer K. Elusive participation – Social workers' experience of the participation of children with disabilities in LSS assessments. Scandinavian Journal of Disability Research. 2019;21(1):38-48.			x					
Hutchfield J, Coren E. The child's voice in service evaluation: Ethical and methodological issues. Child Abuse Review. 2011;20(3):173-86.				x				

Referanse	Feil land	Feil populasjon	Feil intervensjon	Om familieråd, men barn ikke nevnt	Feil utfall	Feil Studiedesign	Feil publikasjonstype	Annen grunn
Iwaniec D, Sneddon H. Messages from research. The child's journey through care: Placement stability, care planning, and achieving permanency. 2006:259-71.							x	
James H, Lane D. The Child's Guardian - Listening and Giving Weight to Children's Views. International Journal of Children's Rights. 2018;26(1):117-35.						x		
Jansen A. 'It's So Complex!': Understanding the Challenges of Child Protection Work as Experienced by Newly Graduated Professionals. British Journal of Social Work. 2018;48(6):1524-40.			x					
Jensen TK, Backe-Hansen E. Child protection in Norway: Challenges and opportunities. International Aspects of Child Abuse and Neglect. 2010. p. 131-8.							x	
Jensen G. Makt og myndighet i pedagogisk utøvelse av medvirkningspraksis – saksbehandleres samhandling med ungdom i barnevernet. Forskning i Pædagogers Profession og Uddannelse. 2017;1(2):23-36.						x		
Jevne Kari S. Talking About Participation: Child Welfare Workers Dealing with High Conflict Divorce Families. 2010.							x	
Jones L, Kruk E. Life in government care: The connection of youth to family. Child & Youth Care Forum. 2005;34(6):405-21.	x							

Referanse	Feil land	Feil populasjon	Feil intervensjon	Om familieråd, men barn ikke nevnt	Feil utfall	Feil Studiedesign	Feil publikasjonstype	Annen grunn
Jonsland T. To assess the child's maturity for participation. Barnbladet. 2016;41(3):14-7.						x		
Juul R, Husby Inger Sofie D. Collaboration and conversations with children in child welfare services -parents' viewpoint. Child & Family Social Work. 2019.		x						
Kaehne A, Beyer S. Person-centred reviews as a mechanism for planning the post-school transition of young people with intellectual disability. Journal of intellectual disability research : JIDR. 2014;58(7):603-13.					x			
Kaltiala-Heino R, Eronen M. Ethical issues in child and adolescent forensic psychiatry: a review. Journal of Forensic Psychiatry and Psychology. 2015;26(6):759-80.		x						
Kelly B, Friel S, McShane T, Pinkerton J, Gilligan E. "I haven't read it, I've lived it!" The benefits and challenges of peer research with young people leaving care. Qualitative Social Work. 2020;19(1):108-24.					x			
Kendrick A, Steckley L, Lerpiniere J. Ethical issues, research and vulnerability: Gaining the views of children and young people in residential care andrew kendrick. Children's Geographies. 2008;6(1):79-93.						x		

Referanse	Feil land	Feil populasjon	Feil intervensjon	Om familieråd, men barn ikke nevnt	Feil utfall	Feil Studiedesign	Feil publikasjonstype	Annen grunn
Kennan D, Brady B, Forkan C. Space, Voice, Audience and Influence: The Lundy Model of Participation (2007) in Child Welfare Practice. Practice. 2019;31(3):205-18.						x		
Killian M, Forrester D, Westlake D, Antonopoulou P. Validity of the working alliance inventory within child protection services. Research on Social Work Practice. 2017;27(6):704-15.				x				
Knight A, Oliver C. 2007. Advocacy for disabled children and young people: Benefits and dilemmas. Child & Family Social Work. 2007;12(4):417-425.		x						
Kohli R, Mather R. Promoting psychosocial well-being in unaccompanied asylum seeking young people in the United Kingdom. Child & Family Social Work. 2003;8(3):201-12.						x		
Koprowska J. The problem of participation in child protection conferences: An interactional analysis. International Journal of Child & Family Welfare. 2017;17(1/2):105.				x				
Kriz K, Skivenes M. Street-level policy aims of child welfare workers in England, Norway and the United States: An exploratory study. Children and Youth Services Review. 2014;40:71-8.				x				

Referanse	Feil land	Feil populasjon	Feil intervensjon	Om familieråd, men barn ikke nevnt	Feil utfall	Feil Studiedesign	Feil publikasjonstype	Annen grunn
Källström Å, Thunberg S. "Like an Equal, Somehow" – What Young People Exposed to Family Violence Value in Counseling. <i>Journal of Family Violence</i> . 2019;34(6):553-63.			x					
Lane P, Tribe R. Unequal Care: An Introduction to Understanding UK Policy and the Impact on Asylum-Seeking Children. <i>International Journal of Migration, Health and Social Care</i> . 2006;2(2):7-14.						x		
Lansdown G, Karkara R. Children's right to express views and have them taken seriously. <i>Lancet (London, England)</i> . 2006;367(9511):690-2.						x		
Larkins C, Kiili J, Palsanen K. A lattice of participation: reflecting on examples of children's and young people's collective engagement in influencing social welfare policies and practices. <i>European Journal of Social Work</i> . 2014;17(5):718-36.			x					
Lefevre M, Hickle K, Luckock B. 'Both/And' Not 'Either/Or': Reconciling Rights to Protection and Participation in Working with Child Sexual Exploitation. <i>British Journal of Social Work</i> . 2019;49(7):1837-55.		x						
Leonard K, Yates J, Nanhoo F, McLeish S, Little J, St L, et al. Speed Mentoring in Teaching and Learning: Young			x					

Referanse	Feil land	Feil populasjon	Feil intervensjon	Om familieråd, men barn ikke nevnt	Feil utfall	Feil Studiedesign	Feil publikasjonstype	Annen grunn
people with experience of the care system mentor social work students. <i>Social Work Education</i> . 2015;34(6):666-81.								
Leveille S, Chamberland C. Toward a general model for child welfare and protection services: A meta-evaluation of international experiences regarding the adoption of the Framework for the Assessment of Children in Need and Their Families (FACNF). <i>Children and Youth Services Review</i> . 2010;32(7):929-44.				x				
Leviner P. Child Participation in the Swedish Child Protection System: Child-Friendly Focus but Limited Child Influence on Outcomes. <i>International Journal of Children's Rights</i> . 2018;26(1):136-58.						x		
Liden H, Rusten H. Asylum, Participation and the Best Interests of the Child: New Lessons from Norway. <i>Children & Society</i> . 2007;21(4):273-83.						x		
Littlechild B. Children's rights to be heard in child protection processes—law, policy and practice in England and Wales. <i>Child Abuse Review</i> . 2000;9(6):403-15.						x		
Lucas S. The assembly of active participation by parents of children subject to a multi-agency model of early intervention in child and family services. <i>Child & Family Social Work</i> . 2019.			x					

Referanse	Feil land	Feil populasjon	Feil intervensjon	Om familieråd, men barn ikke nevnt	Feil utfall	Feil Studiedesign	Feil publikasjonstype	Annen grunn
Lundberg A, Dahlquist L. Unaccompanied children seeking asylum in sweden: Living conditions from a child-centred perspective. Refugee Survey Quarterly. 2012;31(2):54-75.					x			
Macdonald G. Domestic Violence, Children's Voices and Child Contact: Exploring Cafcass Section 7 Reports in England. 2010.								x
Macdonald Gillian S. Domestic Violence and Private Family Court Proceedings: Promoting Child Welfare or Promoting Contact? Violence against women. 2016;22(7):832-52.				x				
Macdonald Gillian S. Hearing children's voices? Including children's perspectives on their experiences of domestic violence in welfare reports prepared for the English courts in private family law proceedings. Child Abuse Negl. 2017;65:1-13.			x					
Mainwaring D. Educational Psychologists as advocates of children in out of home care: An innovative program model that empowers young people and the adults who support them. Educational and Child Psychology. 2014;31:101-23.						x		

Referanse	Feil land	Feil populasjon	Feil intervensjon	Om familieråd, men barn ikke nevnt	Feil utfall	Feil Studiedesign	Feil publikasjonstype	Annen grunn
Manful E, McCrystal P. Conceptualisation of children's rights: What do child care professionals in Northern Ireland say? <i>Child Care in Practice</i> . 2010;16(1):83-97.					x			
Mantle G. Managing the Tension between the Child's Agency and the Need for Protection in Family Court Enquiries. <i>Ethics & Social Welfare</i> . 2007;1(2):163-75.		x						
Mantle G, Moules T, Johnson K, Leslie J, Parsons S, Shaffer R. Whose wishes and feelings? Children's autonomy and parental influence in family court enquiries. <i>British Journal of Social Work</i> . 2007;37(5):785-805.		x						
Martin Pearl Y, Jackson S. Educational success for children in public care: Advice from a group of high achievers. <i>Child & Family Social Work</i> . 2002;7(2):121-30.			x					
McAuley C, Davis T. Emotional well-being and mental health of looked after children in England. <i>Child & Family Social Work</i> . 2009;14(2):147-55.						x		
McCafferty P. Implementing article 12 of the United Nations Convention on the Rights of the Child in child protection decision-making: A critical analysis of the challenges and opportunities for social work. <i>Child Care in Practice</i> . 2017;23(4):327-41.							x	
McCormack L, Issaakidis Gemma L. Complex trauma in childhood; psychological growth in adulthood: Making					x			

Referanse	Feil land	Feil populasjon	Feil intervensjon	Om familieråd, men barn ikke nevnt	Feil utfall	Feil Studiedesign	Feil publikasjonstype	Annen grunn
sense of the 'lived' experience of out-of-home-care. Traumatology. 2018;24(2):131-9.								
McGinnity A. Voice of young people in care: "Don't be so formal, I'm normal" Casper conference, Belfast, Northern Ireland, January 25, 2007. Child Care in Practice. 2007;13(3):301-10.							x	
McNeilly P, Macdonald G, Kelly B. The participation of disabled children and young people: A social justice perspective. Special Issue: Valuing Disabled Children: Participation and Inclusion. 2015;21(3):266-86.			x					
McTernan E. 'Maps and Charts in Planning Family Support': The Development of Children's Services Planning in Northern Ireland. Child Care in Practice. 2003;9(3):199-212.				x				
Metselaar J, van Y, Tom A, van den B, Peter M, Knorth Erik J. Needs-led child and youth care: Main characteristics and evidence on outcomes. Children and Youth Services Review. 2015;58:60-70.			x					
Minkhorst Floor AM, Witteman Cilia LM, Koopmans AC, Lohman N, Knorth Erik J. Decision making in Dutch child welfare: Child's wishes about reunification after out-of-home placement. British Journal of Social Work. 2016;46(1):169-85.			x					

Referanse	Feil land	Feil populasjon	Feil intervensjon	Om familieråd, men barn ikke nevnt	Feil utfall	Feil Studiedesign	Feil publikasjonstype	Annen grunn
Minty B. A review of current child care policies, ideologies and services. <i>Social Work and Social Sciences Review</i> . 2000;8(2):130-50.								x
Mitchell F. Facilitators and barriers to informed choice in self-directed support for young people with disability in transition. <i>Health & social care in the community</i> . 2015;23(2):190-9.			x					
Morgan A, Fraser S. Looked after young people and their social work managers: A study of contrasting experiences of using computer-assisted-self-interviewing (A-CASI). <i>British Journal of Social Work</i> . 2010;40(2):445-61.					x			
Morgan R. Children's experience of the Children Act 1989. <i>Journal of Children's Services</i> . 2010;5(3):6-13.					x			
Morris K, Burford G. Working with Children's Existing Networks - Building Better Opportunities? <i>Social Policy and Society</i> . 2007;6(2):209-17.					x			
Morris K, Connolly M. Family decision making in child welfare: Challenges in developing a knowledge base for practice. <i>Child Abuse Review</i> . 2012;21(1):41-52.				x				
Morris K, Archard PJ, Laird SE, Clawson R. Family experiences of children's social care involvement following a			x					

Referanse	Feil land	Feil populasjon	Feil intervensjon	Om familieråd, men barn ikke nevnt	Feil utfall	Feil Studiedesign	Feil publikasjonstype	Annen grunn
social work change programme. Journal of Social Work Practice. 2018;32(3):237-50.								
Munro Emily R, Ward H. Balancing parents' and very young children's rights in care proceedings: Decision-making in the context of the Human Rights Act 1998. Child & Family Social Work. 2008;13(2):227-34.			x					
Munson MR, Narendorf SC, Ben-David S, Cole A, Floersch J. Integrated, overwhelmed, and distanced: Narratives of mental health among young adults with prior public system involvement. Journal of the Society for Social Work and Research. 2018;9(3):413-30.		x	x					
Murphy D, Jenkinson H. The mutual benefits of listening to young people in care, with a particular focus on grief and loss: An Irish foster carer's perspective. Child Care in Practice. 2012;18(3):243-53.						x		
Murray C, Hallett C. Young people's participation in decisions affecting their welfare. Childhood: A Global Journal of Child Research. 2000;7(1):11-25.						x		
Murray R. Sixth Sense: The Disabled Children and Young People's Participation Project. Children and Society. 2012;26(3):262-7.				x				

Referanse	Feil land	Feil populasjon	Feil intervensjon	Om familieråd, men barn ikke nevnt	Feil utfall	Feil Studiedesign	Feil publikasjonstype	Annen grunn
Murray R. "Yes they are listening but do they hear us?" Reflections on the journey of the Barnardo's Participation Project. <i>Child Care in Practice</i> . 2015;21(1):78-90.					x			
Mutter R, Shemmings D, Dugmore P, Hyare M. Family group conferences in youth justice. <i>Health & social care in the community</i> . 2008;16(3):262-70.		x						
Männistö II, Pirttimaa RA. A review of interventions to support the educational attainments of children and adolescents in foster care. <i>Adoption and Fostering</i> . 2018;42(3):266-81.					x			
Naert J, Roets G, Roose R, Vanderplasschen W. Youngsters' perspectives on continuity in their contacts with youth-care services. <i>British Journal of Social Work</i> . 2019;49(5):1144-61.					x			
Neale B. Dialogues with children: Children, divorce and citizenship. <i>Childhood: A Global Journal of Child Research</i> . 2002;9(4):455-75.		x				x		
Ney T, Stoltz JA, Maloney M. Voice, power and discourse: Experiences of participants in family group conferences in the context of child protection. <i>Journal of Social Work</i> . 2013;13(2):184-202.				x				

Referanse	Feil land	Feil populasjon	Feil intervensjon	Om familieråd, men barn ikke nevnt	Feil utfall	Feil Studie-design	Feil publikasjonstype	Annen grunn
Nordenfors M. Children's participation in foster care placements. European Journal of Social Work. 2016;19(6):856-70.		x						
Nybohm J. Visibility and 'child view' in the assessment process of social work: Cross-national comparisons. International Journal of Social Welfare. 2005;14(4):315-25.			x					
O'Shaughnessy R, Collins C, Fatimilehin I. Building bridges in Liverpool: Exploring the use of family group conferences for Black and minority ethnic children and their families. British Journal of Social Work. 2010;40(7):2034-49.				x				
O'Hare L, Santin O, Winter K, McGuinness C. The reliability and validity of a child and adolescent participation in decision-making questionnaire. Child Care Health Dev. 2016;42(5):692-8.					x			
O'Reilly L, Dolan P. The Voice of the Child in Social Work Assessments: Age-Appropriate Communication with Children. British journal of social work. 2016;46(5):1191-207.		x	x					
Ostberg F. Using 'consensual ideology': A way to sift reports in child welfare. British Journal of Social Work. 2014;44(1):63-80.			x					

Referanse	Feil land	Feil populasjon	Feil intervensjon	Om familieråd, men barn ikke nevnt	Feil utfall	Feil Studiedesign	Feil publikasjonstype	Annen grunn
Otgaar H, Howe Mark L. When children's testimonies are used as evidence: How children's accounts may impact child custodial decisions. <i>Journal of Child Custody: Research, Issues, and Practices</i> . 2018;15(4):263-7.						x		
Ottosson L, Eastmond M, Schierenbeck I. Safeguarding a child perspective in asylum reception: Dilemmas of children's case workers in Sweden. <i>Journal of Refugee Studies</i> . 2013;26(2):247-64.					x			
Parker P, McLaven G. 'We all belonged in there somewhere': young people's and carers' experiences of a residential sibling contact event. <i>Adoption & Fostering</i> . 2018;42(2):108-21.					x			
Peckover S, Trotter F. Keeping the focus on children: The challenges of safeguarding children affected by domestic abuse. <i>Health & Social Care in the Community</i> . 2015;23(4):399-407.					x			
Peters JK. Seeking Dignity, Voice and Story for Children in Our Child Protective Systems. <i>International Journal of Children's Rights</i> . 2018;26(1):5-15.						x		
Pinkney Sharon M. <i>Children's Participation: Voice, Agency and Representation</i> . 2008.							x	
Pranzo D. Children's rights and children's voices in contested custody and visitation cases in Sweden and the						x		

Referanse	Feil land	Feil populasjon	Feil intervensjon	Om familieråd, men barn ikke nevnt	Feil utfall	Feil Studiedesign	Feil publikasjonstype	Annen grunn
US. Childhood: A Global Journal of Child Research. 2013;20(2):283-90.								
Pösö T, Skivenes M, Hestbæk AD. Child protection systems within the Danish, Finnish and Norwegian welfare states-time for a child centric approach? European Journal of Social Work. 2014;17(4):475-90.						x		
Pösö T, Enroos R. The Representation of Children's Views in Finnish Court Decisions Regarding Care Orders. International Journal of Children's Rights. 2017;25(3-4):736-53.			x					
Rasmusson B. Children's advocacy centers (Barnahus) in Sweden experiences of children and parents. Child Indicators Research. 2011;4(2):301-21.						x		
Rød Per A, Ekeland T-J, Thuen F. Barns erfaringer med konfliktfylte samlivsbrudd: Problemfortaelse og følelsesmessige reaksjoner. Tidsskrift for Norsk psykologforening. 2008;45(5):555-62.			x	x				
Rice J, Mullineux J, Killick C. Female care leavers' experience of the staff-child relationship while living in an intensive support children's home in northern ireland. Child Care in Practice. 2020.						x		

Referanse	Feil land	Feil populasjon	Feil intervensjon	Om familieråd, men barn ikke nevnt	Feil utfall	Feil Studiedesign	Feil publikasjonstype	Annen grunn
Ridley J, Larkins C, Farrelly N, Hussein S, Austerberry H, Manthorpe J, et al. Investing in the relationship: Practitioners' relationships with looked-after children and care leavers in Social Work Practices. Child & Family Social Work. 2016;21(1):55-64.					x			
Roose R, De B, Maria. From Participative Research to Participative Practice: A Study in Youth Care. Special Issue: Action research and emancipation. 2003;13(6):475-85.							x	
Roose R, Roets G, Van H, Sabine, Vandenhole W, Reynaert D. From parental engagement to the engagement of social work services: Discussing reductionist and democratic forms of partnership with families. Child & Family Social Work. 2013;18(4):449-57.							x	
Roose R, Roets G, Schiettecat T. Implementing a strengths perspective in child welfare and protection: A challenge not to be taken lightly. European Journal of Social Work. 2014;17(1):3-17.				x				
Rygg M, Loras L. Foster parents' experiences with child-oriented family therapy: A qualitative study. Contemporary Family Therapy: An International Journal. 2019								x

Referanse	Feil land	Feil populasjon	Feil intervensjon	Om familieråd, men barn ikke nevnt	Feil utfall	Feil Studiedesign	Feil publikasjonstype	Annen grunn
Rytkönen MM, Kaunisto MA, Pietilä AMK. How do primary healthcare and social services enable young people's participation? Health Educ J. 2017;76(6):730-40.			x					
Röbäck K, Höjer I. Constructing children's views in the enforcement of contact orders. International Journal of Children's Rights. 2009;17(4):663-80.		x						
Röysum A. Consumer perspectives - in research and practice of social work. Nordisk Sosialt Arbeid. 2007;27(4):234-7.						x		
Schofield G. The Voice of the Child in Family Placement Decision-Making: A Developmental Model. Adoption and Fostering. 2005;29(1):29-44.						x		
Scott S. Reviewing the Research on the Mental Health of Looked after Children: Some Issues for the Development of More Evidence Informed Practice. International Journal of Child & Family Welfare. 2004;7(2-3):86-97.			x					
Seim S, Slettebø T. Collective participation in child protection services: Partnership or tokenism? European Journal of Social Work. 2011;14(4):497-512.						x		
Seim S, Slettebø T. Challenges of participation in child welfare. European Journal of Social Work. 2017;20(6):882-93.						x		

Referanse	Feil land	Feil populasjon	Feil intervensjon	Om familieråd, men barn ikke nevnt	Feil utfall	Feil Studiedesign	Feil publikasjonstype	Annen grunn
Shemmings D. Professionals' attitudes to children's participation in decision-making: Dichotomous accounts and doctrinal contests. <i>Child & Family Social Work</i> . 2000;5(3):235-43.					x			
Skivenes M, Strandbu A. A Child Perspective and Children's Participation. <i>Child Youth Environ</i> . 2006;16(2):10-27.					x			
Skivenes M. Norway: Toward a child-centric perspective. <i>Child protection systems: International trends and orientations</i> . 2011:154-79.							x	
Skivenes M. How the Norwegian child welfare system approaches migrant children. <i>Child welfare systems and migrant children: A cross country study of policies and practices</i> . 2015:39-61.							x	
Skivenes M. International Perspectives and Empirical Findings on Child Participation: From Social Exclusion to Child-Inclusive Policies. <i>Critical Social Policy</i> . 2016;36(3):454-6.							x	
Snoeren F, Hoefnagels C, Lamers-Winkelmann F, Baeten P, Evers Silvia MAA. Design of a quasi-experiment on the effectiveness and cost-effectiveness of using the child-interview intervention during the investigation							x	

Referanse	Feil land	Feil populasjon	Feil intervensjon	Om familieråd, men barn ikke nevnt	Feil utfall	Feil Studiedesign	Feil publikasjonstype	Annen grunn
following a report of child abuse and/or neglect. BMC Public Health. 2013;13:1164.								
Soenen B, d'Oosterlinck F, Broekaert E. The voice of troubled youth: Children's and adolescents' ideas on helpful elements of care. Children and Youth Services Review. 2013;35(9):1297-304.		x						
Softestad S, Toverud R. Challenges and opportunities: Exploring child protection workers' experiences of ensuring protection of the child during child sexual abuse suspicion. British Journal of Social Work. 2013;43(8):1510-26.					x			
Staines J, Selwyn J. "i wish someone would explain why I am in care": The impact of children and young people's lack of understanding of why they are in out-of-home care on their well-being and felt security. Child & Family Social Work. 2020.					x			
Stanley T. Safeguarding 'children in need': An initial evaluation of a child in need reviewing service. Practice: Social Work in Action. 2009;21(2):107-18.						x		
Sundell K, Vinnerljung B. Outcomes of family group conferencing in Sweden. A 3-year follow-up. Child Abuse Negl. 2004;28(3):267-87.				x				

Referanse	Feil land	Feil populasjon	Feil intervensjon	Om familieråd, men barn ikke nevnt	Feil utfall	Feil Studiedesign	Feil publikasjonstype	Annen grunn
Søftestad S. Room for children's voices? About children's participation within welfare work in child abuse cases. Nordisk Sosialt Arbeid. 2005;25(1):56-69.						x		
Templeton L, Velleman R, Hardy E, Boon S. Young people living with parental alcohol misuse and parental violence: 'No-one has ever asked me how I feel in any of this'. Journal of Substance Use. 2009;14(3/4):139-50.		x						
Ten B, M DC, Kalverboer ME, Harder AT, Post WJ, Zijlstra AE, et al. The Best Interest of the Child Self-report questionnaire (BIC-S): Results of a participatory development process. Child Indicators Research. 2014;7(3):569-88.					x			
Ten B, Mijntje DC, Knorth Erik J, Post Wendy J, Harder Annemiek T, Kalverboer Margrite E. Space between the borders? Perceptions of professionals on the participation in decision-making of young people in coercive care. Qualitative Social Work: Research and Practice. 2018;17(5):692-711.		x						
Thomas N, O'Kane C. Discovering what children think: Connections between research and practice. British Journal of Social Work. 2000;30(6):819-35.					x			

Referanse	Feil land	Feil populasjon	Feil intervensjon	Om familieråd, men barn ikke nevnt	Feil utfall	Feil Studiedesign	Feil publikasjonstype	Annen grunn
Thomas N. Has anything really changed? Managers' views of looked after children's participation in 1997 and 2004. <i>Adoption & Fostering</i> . 2005;29(1):67-77.		x						
Thornberg Lone A. The child interview-A demanding right but not necessarily an unpleasant duty. <i>Bornesamtalen-En svaer ret, men ikke nødvendigvis en ubehagelig pligt</i> . 2010;47(3):234-41.						x		
Timms Judith E, Bailey S, Thoburn J. Children's Views of Decisions Made by the Court: Policy and Practice Issues arising from the Your Shout Too! Survey. <i>Child Care in Practice</i> . 2008;14(3):257-74.		x						
Tisdall EKM, Bray R, Marshall K, Cleland A. Children's Participation in Family Law Proceedings: A Step Too Far or a Step Too Small? <i>The Journal of Social Welfare & Family Law</i> . 2004;26(1):17-33.		x						
Tisdall EKM. Subjects with agency? Children's participation in family law proceedings. <i>Journal of Social Welfare and Family Law</i> . 2016;38(4):362-79.				x				
Tisdall EKM. Conceptualising children and young people's participation: Examining vulnerability, social accountability and co-production. <i>International Journal of Human Rights</i> . 2017;21(1):59-75.						x		

Referanse	Feil land	Feil populasjon	Feil intervensjon	Om familieråd, men barn ikke nevnt	Feil utfall	Feil Studiedesign	Feil publikasjonstype	Annen grunn
Toros K, DiNitto Diana M, Tiko A. Family engagement in the child welfare system: A scoping review. <i>Children and Youth Services Review</i> . 2018;88:598-607.		x						
Tyler G. Addressing barriers to participation: Service user involvement in social work training. <i>Social Work Education</i> . 2006;25(4):385-92.							x	
Ulvik OS. Barns rett til deltakelse: teoretiske og praktiske utfordringer i profesjonelle hjelperes samarbeid med barn. <i>Tidsskrift for Norsk psykologforening</i> . 2009;46(12):1148-54.							x	
Ulvik OS. Talking with children: Professional conversations in a participation perspective. <i>Qualitative Social Work: Research and Practice</i> . 2015;14(2):193-208.						x		
van N, Carolus, Jongen E. Professional conversations with children in divorce-related child welfare inquiries. <i>Childhood</i> . 2011;18(4):540-55.				x				
Vis SA, Lauritzen C, Fossum S. Systematic approaches to assessment in child protection investigations: A literature review. <i>Int Soc Work</i> . 2019.						x		
Warner S. Critical reflections on communicating with children: Making the tactics of training and intervention in child protection explicit. <i>Educational and Child Psychology</i> . 2003;20(1):109-23.								x

Referanse	Feil land	Feil populasjon	Feil intervensjon	Om familieråd, men barn ikke nevnt	Feil utfall	Feil Studiedesign	Feil publikasjonstype	Annen grunn
Warrington C, Larkins C. Children at the centre of safety: challenging the false juxtaposition of protection and participation. <i>Journal of Children's Services</i> . 2019;14(3):133-42.						x		
Weatherall K, Duffy J. Are we listening to children? An examination of the child's voice in social work reports to the court following parental separation disputes. Special Issue: Improving services for children when parents are separating. 2008;14(3):275-92.		x						
Whitaker EM. Personalisation in children's social work: From family support to "the child's budget". <i>Journal of Integrated Care</i> . 2015;23(5):277-86.					x			
Wilks T, Green L. Meeting the challenge of working with young care leavers in delivering social work training. Mental health, service user involvement and recovery. 2010:186-200.							x	
Willis S, Mullin F, Murphy G, McCaffrey E, Harrigan M, Rodgers N, et al. Are You Serious? Involving Young People in Children's Service Planning. <i>Child Care in Practice</i> . 2003;9(3):214-6.						x		

Referanse	Feil land	Feil populasjon	Feil intervensjon	Om familieråd, men barn ikke nevnt	Feil utfall	Feil Studiedesign	Feil publikasjonstype	Annen grunn
Willumsen E, Severinsson E. Parents' Collaboration and Participation in a Residential Child Care Setting. International Journal of Child & Family Welfare. 2005;8(1):19-31.		x						
Winter K. Widening our knowledge concerning young looked after children: the case for research using sociological models of childhood. Child and Family Social Work. 2006;11(1):55-64.						x		
Winter K. Building relationships and communicating with young children: A practical guide for social workers. 2010. 1-165 p.							x	
Winter K. Ascertaining the Perspectives of Young Children in Care: Case Studies in the Use of Reality Boxes. Children and Society. 2012;26(5):368-80.						x		
Young S, McKenzie M, Schjelderup L, Omre C, Walker S. What can we do to bring the sparkle back into this child's eyes? Child rights/community development principles: Key elements for a strengths-based child protection practice. Child Care in Practice. 2014;20(1):135-52.						x		

Referanse	Feil land	Feil populasjon	Feil intervensjon	Om familieråd, men barn ikke nevnt	Feil utfall	Feil Studiedesign	Feil publikasjonstype	Annen grunn
Zeijlmans K, Lopez L, Monica, Grietens H, Knorth Erik J. Participation of children, birth parents and foster carers in the matching decision. Paternalism or partnership? Child Abuse Review. 2019: No-Specified.		x						

Vedlegg 3: Grovsorterte publikasjoner

---

1. Andenaes A. From 'placement' to 'a child on the move': methodological strategies to give children a more central position in child welfare service. *Qualitative Social Work: Research and Practice*. 2012;11(5):486-501.
2. Aubrey C, Dahl S. Children's voices: the views of vulnerable children on their service providers and the relevance of services they receive. *British Journal of Social Work*. 2006;36(1):21-39.
3. Berrick J, Dickens J, Pösö T, Skivenes M. Children's and parents' involvement in care order proceedings: a cross-national comparison of judicial decision-makers' views and experiences. *Journal of Social Welfare and Family Law*. 2019;41(2):188-204.
4. Berrick Jill D, Dickens J, Poso T, Skivenes M. Corrigendum to "Children's involvement in care order decision-making: A cross country analysis" [*Child Abuse & Neglect* 49 (2015) 128-141]. *Child Abuse Negl*. 2016;60:77.
5. Brummelaar MDC, Harder AT, Kalverboer ME, Post WJ, Knorth EJ. Participation of youth in decision-making procedures during residential care: a narrative review. *Child & Family Social Work*. 2018;23(1):33-44.
6. Buckley H, Carr N, Whelan S. 'Like walking on eggshells': service user views and expectations of the child protection system. *Child & Family Social Work*. 2011;16(1):101-10.
7. Buckley H, Whelan S, Carr N. 'Like waking up in a Franz Kafka novel': service users' experiences of the child protection system when domestic violence and acrimonious separations are involved. *Children and Youth Services Review*. 2011;33(1):126-33.
8. Dinesen B. Inndragelse som forudsætning for en selvstændig tilværelse. Hans Reitzels Forlag; 2016.
9. Laursen SO, Hansen A. "Når tvang og inddragelse forenes": mikrosociologisk og organisationsteoretisk analyse af inddragelse af børn, unge og forældre i anbringelser uden samtykke [masteroppgave]. Aalborg: Aalborg Universitet; 2014.
10. Malmsten J. Unaccompanied children living in transitional houses - voices from Sweden. *International Journal of Migration, Health and Social Care*. 2014;10(1):18-35.
11. Michelsen EG, Boserup B, Johansen MM, Birch S, Helleshøj M. Ret til inddragelse: en kvalitativ undersøgelse af børns oplevelse af inddragelse i deres sagsforløb. *Børns Vilkår*; 2017 2017.
12. Pösö T, Laakso R. Holistic, expert and centralised models for organising care placement decisions: findings from Finland. *Adoption & Fostering*. 2015;39(2):159.
13. Sales N, Vincent K. Strengths and limitations of the Education, Health and Care plan process from a range of professional and family perspectives. *British Journal of Special Education*. 2018;45(1):61-80.
14. Schwartz I. Putting the child at the centre of inter-professional cooperation in out-of-home care. *Child & Family Social Work*. 2017;22(2):992-9.
15. Skjorten K. Children's voices in norwegian custody cases. *International Journal of Law, Policy and the Family*. 2013;27(3):289-309.
16. Softestad S, Toverud R, Jensen Tine K. Interactive Regulated Participation: Children's perspectives on child-parent interaction when suspicion of child sexual abuse is raised. *Qualitative Social Work: Research and Practice*. 2013;12(5):603-19.
17. Ulvik OS, Gulbrandsen LM. Exploring children's everyday life: an examination of professional practices. *Nordic Psychology*. 2015;67(3):210-24.

Vedlegg 4: Liste over inkluderte publikasjoner

---

1. Barns brukarmedverkan i den sociala barnvården: Västernorrlands modell för att göra barnens röster hörda. Härnösand: Kommunförbundet Västernorrland; 2012.
2. Barns medvirkning i hjelpetiltak i barnevernet [masteroppgave]. Oslo: Universitet i Oslo, Det juridiske fakultet; 2019.
3. Alexanderson K, Hyvonen U, Karlsson P-A, Larsson A-M. Supporting user involvement in child welfare work: a way of implementing evidence-based practice. *Evidence and Policy* 2014;10(4):541-54.
4. Barnes V. Young people's views of children's rights and advocacy services: a case for 'caring' advocacy? *Child Abuse Review* 2007;16(3):140-52.
5. Barnes V. Social work and advocacy with young people: rights and care in practice. *British Journal of Social Work* 2012;42(7):1275-92.
6. Bell M. Promoting children's rights through the use of relationship. *Child & Family Social Work* 2002;7(1):1-11.
7. Bell M, Wilson K. Children's Views of Family Group Conferences. *British Journal of Social Work* 2006;36(4):671-81.
8. Bergli KS. Barns stemme og medvirkning i akutte saker: en studie av barnevernets ivaretagelse av barnets rett til å bli hørt og til å medvirke i akutte saker [masteroppgave]. Oslo: Høgskolen i Oslo og Akershus, Fakultet for samfunnsfag; 2017.
9. Berrick JD, Dickens J, Poso T, Skivenes M. Children's involvement in care order decision-making: a cross-country analysis. *Child Abuse Negl* 2015;49:128-41.
10. Bolin A. Children's agency in interprofessional collaborative meetings in child welfare work. *Child & Family Social Work* 2016;21(4):502-11.
11. Boylan J, Braye S. Paid, Professionalised and Proceduralised: Can Legal and Policy Frameworks for Child Advocacy Give Voice to Children and Young People? *The Journal of Social Welfare & Family Law* 2006;28(3-4):233-49.
12. Boylan J, Ing P. 'Seen but not heard'--Young people's experience of advocacy. *International Journal of Social Welfare* 2005;14(1):2-12.
13. Brady B, Kennan D, Forkan C, Tierney E, Jackson R, Holloway R. The participation of children and young people in care: insights from an analysis of national inspection reports in the Republic of Ireland. *Child Care in Practice* 2019;25(1):22-36.
14. Cossar J, Brandon M, Jordan P. 'You've got to trust her and she's got to trust you': children's views on participation in the child protection system. *Child & Family Social Work* 2016;21(1):103-12.
15. Diaz C, Aylward T. A Study on Senior Managers' Views of Participation in One Local Authority... a Case of Wilful Blindness? *British Journal of Social Work* 2019;49(5):1333-49.
16. Diaz C, Pert H, Aylward T, Neill D, Hill L. Barriers children face complaining about social work practice: a study in one English local authority. *Child & Family Social Work* 2019:No-Specified.
17. Diaz C, Pert H, Thomas NP. Independent Reviewing Officers' and social workers' perceptions of children's participation in Children in Care Reviews. *Journal of Children's Services* 2019;14(3):162-73.
18. Dillon J, Greenop D, Hills M. Participation in child protection: a small-scale qualitative study. *Qualitative Social Work: Research and Practice* 2016;15(1):70-85.
19. Edwards D, Parkinson K, Fisher T, Owen J. Looked after children as decision makers: family group conferences in practice. *Child Care in Practice* 2019:No-Specified.

20. Fern E. Child-directed social work practice: findings from an action research study conducted in Iceland. *British Journal of Social Work* 2014;44(5):1110-28.
21. Fern E. "Grown-ups never understand anything by themselves...". *Practice: Social Work in Action* 2014;26(1):3-22.
22. Frederiksen A, Larsen M, Klyvø L. Teenagere i familiepleje – set fra anbragte unge og plejeforældres perspektiv. Egmont Fonden; 2012.
23. Fylkesnes MK, Taylor J, Iversen AC. Precarious participation: exploring ethnic minority youth's narratives about out-of-home placement in Norway. *Children and Youth Services Review* 2018;88:341-7.
24. Giertz L. Brukardeltaktighet i social barnavård: en metodprövning av "brukarråd" för familjehemsplacerade barn. Växjö: Linnéuniversitetet, Institutionen för socialt arbete; 2013.
25. Glynn N, Mayock P. "I've changed so much within a year": care leavers' perspectives on the aftercare planning process. *Child Care in Practice* 2019;25(1):79-98.
26. Goodyer A. Children's accounts of moving to a foster home. *Child & Family Social Work* 2016;21(2):188-97.
27. Griffiths A, Kandel RF. Children's confidentiality at the crossroad: challenges for the Scottish children's hearing system. *Journal of Social Welfare and Family Law* 2006;28(2):137-52.
28. Hedin L, Hojer I, Brunnberg E. Settling into a new home as a teenager: About establishing social bonds in different types of foster families in Sweden. *Children and Youth Services Review* 2011;33(11):2282-9.
29. Heimer M, Nasman E, Palme J. Vulnerable children's rights to participation, protection, and provision: the process of defining the problem in Swedish child and family welfare. *Child & Family Social Work* 2018;23(2):316-23.
30. Hjelte J, Edman M. Barnets röst – en annan röst! En FoU-cirkel om motiv till, och förutsättningar för, barns delaktighet i den sociala barnavården inom IFO unga, Umeå Kommun. Region Västerbotten; 2017.
31. Hoikkala S, Poso T. The documented layer of children's rights in care order decision-making. *Child & Family Social Work* 2019:No-Specified.
32. Holland S, O'Neill S. 'We Had to be There to Make Sure it was What We Wanted': Enabling children's participation in family decision-making through the family group conference. *Childhood: A Global Journal of Child Research* 2006;13(1):91-111.
33. Holt S. Domestic Abuse and Child Contact: Positioning Children in the Decision-making Process. *Child Care in Practice* 2011;17(4):327-46.
34. Howes M. Introducing a research project into social work practice—A model for the future? *Social Work Education* 2005;24(5):585-92.
35. Husby ISD, Kiik R, Juul R. Children's encounters with professionals - recognition and respect during collaboration. *European Journal of Social Work* 2019;22(6):987-98.
36. Husby ISD, Slettebo T, Juul R. Partnerships with children in child welfare: the importance of trust and pedagogical support. *Child & Family Social Work* 2018;23(3):443-50.
37. Iversen C. Predetermined participation: social workers evaluating children's agency in domestic violence interventions. *Childhood* 2014;21(2):274-89.
38. Jensen BS. Inddragelse af udsatte børn og unge i socialt arbejde - reel inddragelse eller symbolsk retorik? [doktoravhandling]. Aalborg: Aalborg University Press; 2014.
39. Kennan D, Brady B, Forkan C. Supporting children's participation in decision making: a systematic literature review exploring the effectiveness of participatory processes. *British Journal of Social Work* 2018;48(7):1985-2002.

40. Kriz K, Skivenes M. Child welfare workers' perceptions of children's participation: a comparative study of England, Norway and the USA (California). *Child & Family Social Work* 2017;22(Suppl 2):11-22.
41. Leeson C. My life in care: experiences of non-participation in decision-making processes. *Child & Family Social Work* 2007;12(3):268-77.
42. Lucas S. A children's space? Participation in multi-agency early intervention. *Child & Family Social Work* 2017;22(4):1383-90.
43. Lundberg M. Hvordan blir informasjon formidlet i barnevernet? Hvordan har barna forstått informasjonen og hvordan har informasjonen gitt mening for dem? [masteroppgave]. Oslo: Høgskolen i Oslo og Akershus, Fakultet for samfunnsfag; 2014.
44. Magnussen AM, Skivenes M. The Child's Opinion and Position in Care Order Proceedings: An Analysis of Judicial Discretion in the County Boards' Decision-Making. *International Journal of Children's Rights* 2015;23(4):705-23.
45. McCarthy E. Young people in residential care, their participation and the influencing factors. *Child Care in Practice* 2016;22(4):368-85.
46. McGregor C, Devaney C, Moran L. A critical overview of the significance of power and power relations in practice with children in foster care: Evidence from an Irish study. *Child Care in Practice* 2019;No-Specified.
47. McLeod A. Respect or Empowerment? Alternative Understandings of 'Listening' in Childcare Social Work. *Adoption and Fostering* 2006;30(4):43-52.
48. McLeod A. 'A friend and an equal': Do young people in care seek the impossible from their social workers? *British Journal of Social Work* 2010;40(3):772-88.
49. Morrison F, Cree V, Ruch G, Winter KM, Hadfield M, Hallett S. Containment: exploring the concept of agency in children's statutory encounters with social workers. *Childhood* 2019;26(1):98-112.
50. Muench K, Diaz C, Wright R. Children and parent participation in child protection conferences: a study in one English local authority. *Child Care in Practice* 2017;23(1):49-63.
51. Mundal LE. Barns medvirkning i barnevernet [masteroppgave]. Lillehammer: Høgskolen i Innlandet, Avdeling for helse- og sosialfag; 2017.
52. Munro E. Empowering looked-after children. *Child & Family Social Work* 2001;6(2):129-37.
53. Palsson D. Conditioned agency? The role of children in the audit of Swedish residential care. *Child & Family Social Work* 2017;22(Suppl 2):33-42.
54. Paulsen V. Ungdommers erfaringer med medvirkning i barnevernet. *FONTENE Forskning* 2016;9(1):4-15.
55. Pert H, Diaz C, Thomas N. Children's participation in LAC reviews: a study in one English local authority. *Child & Family Social Work* 2017;22(Suppl 2):1-10.
56. Pietiläinen I, Salminen T. Delaktighet i vardagen på en barnskyddsanstalt – en kvalitativ studie [eksamensoppgave]. Helsinki: Arcada; 2018.
57. Pithouse A, Crowley A. Adults rule? Children, advocacy and complaints to social services. *Children and Society* 2007;21(3):201-13.
58. Polkki P, Vornanen R, Pursiainen M, Riikonen M. Children's participation in child-protection processes as experienced by foster children and social workers. *Child Care in Practice* 2012;18(2):107-25.
59. Rap S, Verkroost D, Bruning M. Children's participation in Dutch youth care practice: an exploratory study into the opportunities for child participation in youth care from professionals' perspective. *Child Care in Practice* 2019;25(1):37-50.
60. Rasmusson B, Hyvönen U, Mellberg L. Utvärderingsmöten i BBIC: en studie av barns delaktighet och medbestämmande. *Socialstyrelsen*; 2004.
61. Roesch-Marsh A, Gillies A, Green D. Nurturing the virtuous circle: Looked After Children's participation in reviews, a cyclical and relational process. *Child & Family Social Work* 2017;22(2):904-13.

62. Roose R, Mottart A, Dejonckheere N, van N, Carol, De B, et al. Participatory social work and report writing. *Child & Family Social Work* 2009;14(3):322-30.
63. Saebjørnsen SEN, Willumsen E. Service user participation in interprofessional teams in child welfare in Norway: vulnerable adolescents' perceptions. *Child & Family Social Work* 2017;22(Suppl 2):43-53.
64. Sanders R, Mace S. Agency Policy and the Participation of Children and Young People in the Child Protection Process. *Child Abuse Review* 2006;15(2):89-109.
65. Serholt L, Eklid O. Tvångsomhändertagna ungdomars upplevelser av delaktighet och bemötande i kontakten med socialtjänsten [eksamensoppgave]. Trollhättan: Högskolan Väst, Institutionen för individ och samhälle; 2018.
66. Sinclair I, Wilson K. Matches and Mismatches: The Contribution of Carers and Children to the Success of Foster Placements. *British Journal of Social Work* 2003;33(7):871-84.
67. Stanley N, Miller P, Richardson F, Helen. Engaging with children's and parents' perspectives on domestic violence. Special Issue: Parental engagement with services when children may be at risk 2012;17(2):192-201.
68. Stevens I. The impact of the national care standards in Scotland: Putting article 20 into practice? *International Journal of Children's Rights* 2008;16(2):263-79.
69. Strandbu A. Participation of Children and Role of Support Persons in Family Meetings. *Nordisk Sosialt Arbeid* 2007;27(4):251-62.
70. Thomas N, Crowley A, Moxon D, Ridley J, Street C, Joshi P. Independent Advocacy for Children and Young People: Developing an Outcomes Framework. *Children & Society* 2017;31(5):365-77.
71. Timms J, Thoburn J. Your shout! looked after children's perspectives on the children act 1989. *Journal of Social Welfare and Family Law* 2006;28(2):153-70.
72. Tjelflaat T, Ulset G. Barn og unges medvirkning i barneverninstitusjon: et forskningsbasert temahefte. Trondheim: NTNU Samfunnsforskning AS, Barnevernets utviklingssenter i Midt-Norge; 2007.
73. van Bijleveld GG, Bunders-Aelen JFG, Dedding CWM. Exploring the essence of enabling child participation within child protection services. *Child & Family Social Work* 2019;No-Specified.
74. van Bijleveld GG, Dedding CWM, Bunders-Aelen JFG. Seeing eye to eye or not? Young people's and child protection workers' perspectives on children's participation within the Dutch child protection and welfare services. *Children and Youth Services Review* 2014;47(Part 3):253-9.
75. van Bijleveld GG, Dedding CWM, Bunders-Aelen JFG. Children's and young people's participation within child welfare and child protection services: a state-of-the-art review. *Child & Family Social Work* 2015;20(2):129-38.
76. Viblemo TE, Meltevik S. Kvalitetsundersøkelse blant barn som har vært i kontakt med barneverntjenesten. Kristiansand: Oxford Research AS; 2017.
77. Vis SA, Thomas N. Beyond talking - children's participation in Norwegian care and protection cases. *European Journal of Social Work* 2009;12(2):155-68.
78. Vis SA, Fossum S. Representation of children's views in court hearings about custody and parental visitations - a comparison between what children wanted and what the courts ruled. *Children and Youth Services Review* 2013;35(12):2101-9.
79. Vis SA, Fossum S. Organizational factors and child participation in decision-making: differences between two child welfare organizations. *Child & Family Social Work* 2015;20(3):277-87.
80. Vis SA, Holtan A, Thomas N. Obstacles for child participation in care and protection cases - why Norwegian social workers find it difficult. *Child Abuse Review* 2012;21(1):7-23.
81. Vis SA, Strandbu A, Holtan A, Thomas N. Participation and health - a research review of child participation in planning and decision-making. *Child & Family Social Work* 2011;16(3):325-35.

82. Warming H. "How Can You Know? You're Not a Foster Child": Dilemmas and Possibilities of Giving Voice to Children in Foster Care. *Child Youth Environ* 2006;16(2):28-50.
83. Winter K. The perspectives of young children in care about their circumstances and implications for social work practice. *Child & Family Social Work* 2010;15(2):186-95.

Vedlegg 5: Oversikt over inkluderte studier per forskningsspørsmål

Study	Q1	Q2	Q3	Q4
Alexanderson (2014) (80)		x		
Barnes (2007 og 2012) (39;40)	x	x	x	
Barns brukarmedverkan i den sociala barnavården: Västernorrlands modell för att göra barnens röster hörda (2012) (83)		x		
Barns medvirkning i hjelpe-tiltak i barnevernet [masteroppgave] (2019) (84)		x		
Bell (2002) (54)	x	x	x	
Bell (2006) (47)	x	x		
Bergli, (2017) (55)	x			
Berrick (2015) (23)	x		x	
Bolin (2016) (34)	x	x		
Boylan (2005) (42)	x	x		
Boylan (2006) (41)	x	x		
Brady (2019) (26)	x			
Cossar (2016) (31)	x	x		
Diaz (2019)* a, b, c (27-29)	x		x	
Dillon (2016) (81)		x		
Edwards (2019) (48)	x	x		
Fern (2014)*a, b (58;59)	x	x	x	
Frederiksen (2012) (61)	x	x		
Fylkesnes (2018) (75)	x	x		
Giertz (2013) (53)	x	x		
Glynn (2019) (76)	x	x		
Goodyer (2016) (62)	x	x		
Griffiths (2006) (46)	x		x	
Hedin (2011) (63)	x	x		
Heimer (2018) (104)				x
Hjelte (2017) (60)	x	x	x	
Hoikkala (2019) (38)	x			
Holland (2006) (49)	x	x		
Holt (2011) (77)	x	x		
Howes (2005) (32)	x	x		
Husby (2018 og 2019) (35;82)	x	x		
Iversen (2014) (105)			x	
Jensen (2014) (85)		x		
Kennan (2018) (30)	x	x	x	
Kriz (2017) (101)			x	

Leeson (2007) (64)	x	x		
Lucas (2017) (56)	x	x		
Lundberg (2014) (86)		x		
Magnussen (2015) (72)	x			
McCarthy (2016) (67)	x	x		
McGregor (2019) (87)		x		
McLeod (2006 og 2010) (88;89)		x		
Morrison (2019) (73)	x		x	
Muench (2017) (33)	x	x		
Mundal (2017) (98)			x	
Munro (2001) (90)		x		
Palsson (2017) (68)	x		x	
Paulsen (2016) (91)		x		
Pert (2017) (37)	x	x		
Pietiläinen (2018) (69)	x	x		
Pithouse (2007) (43)	x	x		
Polkki (2012) (65)	x	x	x	
Rap (2019) (102)			x	
Rasmusson (2004) (57)	x	x		
Roesch-Marsh (2017) (92)		x	x	x
Roose (2009) (78)	x			
Saebjornsen (2017) (36)	x	x		
Sanders (2006) (103)			x	
Serholt (2018) (93)		x		
Sinclair (2003) (79)		x		
Stanley (2012) (94)		x		
Stevens (2008) (70)	x	x		
Strandbu (2007) (50)	x	x		
Thomas (2017) (44)	x	x		
Timms (2006) (74)	x	x		
Tjelflaat (2007) (71)	x	x		
van Bijleveld (2014) (95)		x	x	
van Bijleveld (2015) (24)	x	x	x	
van Bijleveld (2019) (51)	x		x	
Viblemo (2017) (96)		x		
Vis (2009) (25)	x			x
Vis (2011) (6)	x			x
Vis (2012) (100)			x	
Vis (2013) (45)	x			x
Vis (2015) (99)			x	
Warming (2006) (66)	x	x		
Winter (2010) (97)		x		

Vedlegg 6: Kvalitetsvurdering av inkluderte studier

For ytterligere detaljer om vår kvalitetsvurdering, se separat dokument på FHIs nettside.

Study Author (year)	Overall assessment As far as can be ascertained from the paper, how well was the study conducted?
Alexanderson (2014) (80)	– Few or no checklist criteria have been fulfilled and the conclusions are likely or very likely to alter <i>Concerns:</i> <i>Data collection, researchers’ role, analysis, richness of data, findings, conclusions</i>
Barnes (2007, 2012) (39;40)	++ All or most of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled the conclusions are very unlikely to alter <i>Concerns:</i> <i>Researcher’ roles, analysis</i>
Barns brukar-medverkan i den sociala barnvården: Västernorrlands modell för att göra barnens röster hörda (2012) (83)	+ Some of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled, or not adequately described, the conclusions are unlikely to alter <i>Concerns:</i> <i>Data collection, researcher’s role, ethics</i>
Barns medvirkning i hjelpetil-tak i barnevernet [masteropp-gave] (2019) (84)	– Few or no checklist criteria have been fulfilled and the conclusions are likely or very likely to alter <i>Concerns:</i> <i>Researcher design, data collection, researchers’ role, analysis, richness of data, findings, ethics</i>
Bell (2002) (54)	+ Some of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled, or not adequately described, the conclusions are unlikely to alter <i>Concerns:</i> <i>Data collection, researchers’ role, analysis, ethics</i>
Bell (2006) (47)	+ Some of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled, or not adequately described, the conclusions are unlikely to

	<p>alter</p> <p><i>Concerns:</i> <i>Researchers' role, context, analysis, conclusions, ethics</i></p>
Bergli, (2017) (55)	<p>++ All or most of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled the conclusions are very unlikely to alter</p> <p><i>Concerns:</i> <i>Researchers' role, analysis</i></p>
Bolin (2016) (34)	<p>+ Some of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled, or not adequately described, the conclusions are unlikely to alter</p> <p><i>Concerns:</i> <i>Researchers' role, context, analysis, conclusions</i></p>
Boylan (2005) (42)	<p>+ Some of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled, or not adequately described, the conclusions are unlikely to alter</p> <p><i>Concerns:</i> <i>Data collection, researchers' role, context, analysis</i></p>
Boylan (2006) (41)	<p>- Few or no checklist criteria have been fulfilled and the conclusions are likely or very likely to alter</p> <p><i>Concerns:</i> <i>Study aim, research design, data collection, researchers' role, data collection, analysis, findings, conclusions, ethics</i></p>
Brady (2019) (26)	<p>- Few or no checklist criteria have been fulfilled and the conclusions are likely or very likely to alter</p> <p><i>Concerns:</i> <i>Research design, data collection, researchers' role, analysis, richness of data</i></p>
Cossar (2016) (31)	<p>++ All or most of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled the conclusions are very unlikely to alter</p> <p><i>Concerns:</i> <i>Researchers' role</i></p>
Diaz (2019 a,b&c) (27-29)	<p>++ All or most of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled the conclusions are very unlikely to alter</p> <p><i>Concerns:</i> <i>Context</i></p>
Dillon (2016) (81)	<p>++ All or most of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled the conclusions are very unlikely to alter</p>

	<i>No concerns</i>
Edwards (2019) (48)	<p>– Few or no checklist criteria have been fulfilled and the conclusions are likely or very likely to alter</p> <p><i>Concerns:</i> <i>Design, data collection, analysis, richness of data, conclusions, ethics</i></p>
Fern (2014a&b) (58;59)	<p>– Few or no checklist criteria have been fulfilled and the conclusions are likely or very likely to alter</p> <p><i>Concerns:</i> <i>Research design, data collection, analysis, findings, conclusions, ethics</i></p>
Frederiksen (2012) (61)	<p>++ All or most of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled the conclusions are very unlikely to alter</p> <p><i>Concerns:</i> <i>Analysis</i></p>
Fylkesnes (2018) (75)	<p>++ All or most of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled the conclusions are very unlikely to alter</p> <p><i>Concerns:</i> <i>Researchers role, analysis</i></p>
Giertz (2013) (53)	<p>+ Some of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled, or not adequately described, the conclusions are unlikely to alter</p> <p><i>Concerns:</i> <i>Context, richness of data, ethics</i></p>
Glynn (2019) (76)	<p>++ All or most of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled the conclusions are very unlikely to alter</p> <p><i>Concerns:</i> <i>Researchers' role</i></p>
Goodyer (2016) (62)	<p>+ Some of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled, or not adequately described, the conclusions are unlikely to alter</p> <p><i>Concerns:</i> <i>Data collection, analysis, findings, conclusions</i></p>
Griffiths (2006) (46)	<p>– Few or no checklist criteria have been fulfilled and the conclusions are likely or very likely to alter</p> <p><i>Concerns:</i> <i>Researchers' role, context, data collection, analysis, findings, conclusions</i></p>
Hedin (2011) (63)	<p>++ All or most of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled the conclusions are very unlikely to alter</p> <p><i>Concerns:</i></p>

	<i>Researchers' roll, analysis</i>
Hjelte (2017) (60)	+ Some of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled, or not adequately described, the conclusions are unlikely to alter <i>Concerns:</i> <i>Data collection, researchers' role, analysis, richness of data, findings, ethics</i>
Hoikkala (2019) (38)	+ Some of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled, or not adequately described, the conclusions are unlikely to alter <i>Concerns:</i> <i>Data collection, analysis, richness of data, findings, conclusions, unclear relationship between researcher and theme - unclear reporting of findings - difficult to assess legitimacy of conclusions based on findings</i>
Holland (2006) (49)	++ All or most of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled the conclusions are very unlikely to alter <i>Concerns</i> <i>Data analysis, ethics</i>
Holt (2011) (77)	++ All or most of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled the conclusions are very unlikely to alter <i>Concerns:</i> <i>Analysis</i>
Howes (2005) (32)	- Few or no checklist criteria have been fulfilled and the conclusions are likely or very likely to alter <i>Concerns:</i> <i>Researchers' role, analysis, richness of data, findings, conclusions, ethics</i>
Husby (2018, 2019) (35;82)	++ All or most of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled the conclusions are very unlikely to alter <i>Concerns</i> <i>Researchers' role, richness of data</i>
Iversen (2014) (105)	- Few or no checklist criteria have been fulfilled and the conclusions are likely or very likely to alter <i>Concerns:</i> <i>Unclear research aim, design, researchers' role, data collection, analysis, richness of data, findings, conclusion, ethics</i>
Jensen (2014) (85)	++ All or most of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled the conclusions are very unlikely to alter

	<i>No concerns</i>
Kriz (2017) (101)	+ Some of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled, or not adequately described, the conclusions are unlikely to alter <i>Concerns:</i> <i>Data collection, researchers' role, ethics</i>
Leeson (2007) (64)	++ All or most of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled the conclusions are very unlikely to alter <i>Concerns:</i> <i>Researchers' role, analysis</i>
Lucas (2017) (56)	+ Some of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled, or not adequately described, the conclusions are unlikely to alter <i>Concerns:</i> <i>Data collection, researchers' role, analysis</i>
Lundberg (2014) (86)	++ All or most of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled the conclusions are very unlikely to alter <i>No concerns</i>
Magnussen (2015) (72)	+ Some of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled, or not adequately described, the conclusions are unlikely to alter <i>Concerns:</i> <i>Context, data collection, analysis, ethics</i>
McCarthy (2016) (67)	+ Some of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled, or not adequately described, the conclusions are unlikely to alter <i>Concerns:</i> <i>Researchers' role, context, analysis, ethics</i>
McGregor (2019) (87)	+ Some of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled, or not adequately described, the conclusions are unlikely to alter <i>Concerns:</i> <i>Researchers' role, context, richness of data, analysis, findings</i>
McLeod (2006, 2010) (88;89)	++ All or most of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled the conclusions are very unlikely to alter <i>Concerns:</i> <i>Analysis</i>
Morrison (2019) (73)	++ All or most of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled the conclusions are very unlikely to alter

	<p><i>Concerns:</i> <i>Research design, context, ethics</i></p>
Muench (2017) (33)	<p>++ All or most of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled the conclusions are very unlikely to alter</p> <p><i>Concerns</i> <i>Researchers' role, data collection, analysis</i></p>
Munro (2001) (90)	<p>+ Some of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled, or not adequately described, the conclusions are unlikely to alter</p> <p><i>Concerns:</i> <i>Researchers' role, data collection, analysis, richness of data, ethics</i></p>
Palsson (2017) (68)	<p>+ Some of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled, or not adequately described, the conclusions are unlikely to alter</p> <p><i>Concerns:</i> <i>Researchers' role, context, analysis, richness of data, ethics</i></p>
Paulsen (2016) (91)	<p>++ All or most of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled the conclusions are very unlikely to alter</p> <p><i>Concerns:</i> <i>Researchers' role, analysis</i></p>
Pert (2017) (37)	<p>+ Some of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled, or not adequately described, the conclusions are unlikely to alter</p> <p><i>Concerns:</i> <i>Researchers' role, analysis</i></p>
Pietiläinen (2018) (69)	<p>+ Some of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled, or not adequately described, the conclusions are unlikely to alter</p> <p><i>Concerns:</i> <i>Researchers' role, context, data collection, analysis</i></p>
Pithouse (2007) (43)	<p>+ Some of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled, or not adequately described, the conclusions are unlikely to alter</p> <p><i>Concerns:</i> <i>Researchers' role, richness of data, analysis, findings, conclusions, ethics</i></p>
Polkki (2012) (65)	<p>++ All or most of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled the conclusions are very unlikely to alter</p>

	<p><i>Concerns</i> <i>Researchers' role, analysis, findings, ethics</i></p>
Rap (2019) (102)	<p>+ Some of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled, or not adequately described, the conclusions are unlikely to alter</p> <p><i>Concerns:</i> <i>Researchers' role, analysis, ethics</i></p>
Rasmusson (2004) (57)	<p>++ All or most of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled the conclusions are very unlikely to alter</p> <p><i>Concerns</i> <i>Researchers' role</i></p>
Roesch-Marsh (2017) (92)	<p>++ All or most of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled the conclusions are very unlikely to alter</p> <p><i>No concerns</i></p>
Roose (2009) (78)	<p>+ Some of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled, or not adequately described, the conclusions are unlikely to alter</p> <p><i>Concerns:</i> <i>Researchers' role, context, analysis, findings, ethics</i></p>
Saebjornsen (2017) (36)	<p>++ All or most of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled the conclusions are very unlikely to alter</p> <p><i>Concerns:</i> <i>Context</i></p>
Sanders (2006) (103)	<p>+ Some of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled, or not adequately described, the conclusions are unlikely to alter</p> <p><i>Concerns:</i> <i>Data collection, researchers' role, analysis, findings, ethics</i></p>
Serholt (2018) (93)	<p>++ All or most of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled the conclusions are very unlikely to alter</p> <p><i>No concerns</i></p>
Stanley (2012) (94)	<p>++ All or most of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled the conclusions are very unlikely to alter</p> <p><i>Concerns:</i> <i>Researchers' role</i></p>

Stevens (2008) (70)	<p>+ Some of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled, or not adequately described, the conclusions are unlikely to alter</p> <p><i>Concerns:</i> <i>Researchers' role, analysis, conclusions</i></p>
Strandbu (2007) (50)	<p>++ All or most of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled the conclusions are very unlikely to alter</p> <p><i>Concerns:</i> <i>Researchers' role, ethics</i></p>
Thomas (2017) (44)	<p>+ Some of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled, or not adequately described, the conclusions are unlikely to alter</p> <p><i>Concerns:</i> <i>Researchers' role, context, analysis, conclusions</i></p>
Timms (2006) (74)	<p>+ Some of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled, or not adequately described, the conclusions are unlikely to alter</p> <p><i>Concerns:</i> <i>Researchers' role, data collection, analysis, ethics</i></p>
Tjelflaat (2007) (71)	<p>+ Some of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled, or not adequately described, the conclusions are unlikely to alter</p> <p><i>Concerns:</i> <i>Research design, data collection, researchers' role, analysis, richness of data,</i></p>
van Bijleveld (2014) (95)	<p>+ Some of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled, or not adequately described, the conclusions are unlikely to alter</p> <p><i>Concerns:</i> <i>Researchers' role, context, analysis, richness of data, ethics</i></p>
van Bijleveld (2019) (51)	<p>+ Some of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled, or not adequately described, the conclusions are unlikely to alter</p> <p><i>Concerns:</i> <i>Researchers' role, analysis, ethics</i></p>
Viblemo (2017) (96)	<p>+ Some of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled, or not adequately described, the conclusions are unlikely to alter</p>

	<p><i>Concerns:</i> <i>Researchers' role, context, data collection, analysis</i></p>
Warming (2006) (66)	<p>+ Some of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled, or not adequately described, the conclusions are unlikely to alter</p> <p><i>Concerns:</i> <i>Unclear aim, context, analysis, richness of data</i></p>
Winter (2010) (97)	<p>++ All or most of the checklist criteria have been fulfilled, where they have not been fulfilled the conclusions are very unlikely to alter</p> <p><i>Concerns:</i> <i>Ethics</i></p>
Vis (2013) (45)	<p>Moderate quality</p> <p><i>Concerns:</i> <i>Comparability of participants in each group, whether confounding factors are accounted for, blinding of researchers</i></p>
Kennan (2018) (30)	<p>High quality</p> <p><i>Concerns:</i> <i>Unclear if two authors were involved in inclusion/exclusion of studies</i></p>

Vedlegg 7: Data uthentet fra de inkluderte studiene

Tabellene nedenfor gir detaljer om hvert enkelt inkludert studie:

- Tabell A: Land og studiedesign
- Tabell B: Forfatterens forskningsspørsmål, populasjon og intervensjon/eksponering
- Tabell C: Resultater/forfatterens konklusjoner

Tabell A: Land og studiedesign

Studie	Land	Studiedesign
Alexanderson (2014) (80)	Sverige	Kvalitativ
Barnes (2007, 2012) (39;40)	Storbritannia	Kvalitativ
Barns brukarmedverkan i den sociala barnavården: Västernorrlands modell för att göra barnens röster hörda (2012) (83)	Sverige	Kvalitativ
Barns medvirkning i hjelpetiltak i barnevernet [masteroppgave] (2019) (84)	Norge	Kvalitativ
Bell (2002) (54)	Storbritannia	Kvalitativ
Bell (2006) (47)	Storbritannia	Mixed metode
Bergli (2017) (55)	Norge	Kvalitativ
Berrick (2015) (23)	Flere	Tverrsnitt
Bolin (2016) (34)	Sverige	Kvalitativ
Boylan (2005) (42)	Storbritannia	Kvalitativ
Boylan (2006) (41)	Storbritannia	Kvalitativ
Brady (2019) (26)	Irland	Kvalitativ
Cossar (2016) (31)	Storbritannia	Kvalitativ
Diaz (2019 a, b, c) (27-29)	Storbritannia	Kvalitativ
Dillon (2016) (81)	Storbritannia	Kvalitativ
Edwards (2019) (48)	Storbritannia	Kvalitativ
Fern (2014 a, b) (58;59)	Island	Kvalitativ
Frederiksen (2012) (61)	Danmark	Mixed metode
Fylkesnes (2018) (75)	Norge	Kvalitativ
Giertz (2013) (53)	Sverige	Kvalitativ
Glynn (2019) (76)	Irland	Kvalitativ
Goodyer (2016) (62)	Storbritannia	Kvalitativ

Studie	Land	Studiedesign
Griffiths (2006) (46)	Storbritannia	Kvalitativ
Hedin (2011) (63)	Sverige	Kvalitativ
Heimer (2018) (104)	Sverige	Kvalitativ
Hjelte (2017) (60)	Sverige	Kvalitativ
Hoikkala (2019) (38)	Finland	Kvalitativ
Holland (2006) (49)	Storbritannia	Kvalitativ
Holt (2011) (77)	Irland	Mixed metode
Howes (2005) (32)	Storbritannia	Kvalitativ
Husby (2018, 2019) (35;82)	Norge	Kvalitativ
Iversen (2014) (105)	Sverige	Kvalitativ
Jensen (2014) (85)	Danmark	Kvalitativ
Kennan (2018) (30)	Flere	Systematisk oversikt
Kriz (2017) (101)	Flere	Kvalitativ
Leeson (2007) (64)	Storbritannia	Kvalitativ
Lucas (2017) (56)	Storbritannia	Kvalitativ
Lundberg (2014) (86)	Norge	Kvalitativ
Magnussen (2015) (72)	Norge	Kvalitativ
McCarthy (2016) (67)	Irland	Kvalitativ
McGregor (2019) (87)	Irland	Kvalitativ
McLeod (2006, 2010) (88;89)	Storbritannia	Mixed metode
Morrison (2019) (73)	Storbritannia	Kvalitativ
Muench (2017) (33)	Storbritannia	Kvalitativ
Mundal (2017) (98)	Norge	Ikke-systematisk oversikt
Munro (2001) (90)	Storbritannia	Kvalitativ
Palsson (2017) (68)	Sverige	Kvalitativ
Paulsen (2016) (91)	Norge	Kvalitativ
Pert (2017) (37)	Storbritannia	Mixed metode
Pietiläinen (2018) (69)	Finland	Kvalitativ
Pithouse (2007) (43)	Storbritannia	Mixed metode
Polkki (2012) (65)	Finland	Kvalitativ
Rap (2019) (102)	Nederland	Kvalitativ
Rasmusson (2004) (57)	Sverige	Kvalitativ
Roesch-Marsh (2017) (92)	Storbritannia	Mixed metode
Roose (2009) (78)	Belgia	Kvalitativ
Saebjornsen (2017) (36)	Norge	Kvalitativ
Sanders (2006) (103)	Storbritannia	Kvalitativ
Serholt (2018) (93)	Sverige	Kvalitativ
Sinclair (2003) (79)	Storbritannia	Tverrsnitt
Stanley (2012) (94)	Storbritannia	Kvalitativ

Studie	Land	Studiedesign
Stevens (2008) (70)	Storbritannia	Kvalitativ
Strandbu (2007) (50)	Norge	Kvalitativ
Thomas (2017) (44)	Storbritannia	Kvalitativ
Timms (2006) (74)	Storbritannia	Mixed metode
Tjelflaat (2007) (71)	Norge	Kvalitativ
van Bijleveld (2014) (95)	Nederland	Kvalitativ
van Bijleveld (2015) (24)	Flere	Ikke-systematisk oversikt
van Bijleveld (2019) (51)	Nederland	Kvalitativ
Viblemo (2017) (96)	Norge	Kvalitativ
Vis (2009) (25)	Norge	Tverrsnitt
Vis (2011) (6)	Flere	Ikke-systematisk oversikt
Vis (2012) (100)	Norge	Tverrsnitt
Vis (2013) (45)	Norge	Kasuskontroll
Vis (2015) (99)	Norge	Tverrsnitt
Warming (2006) (66)	Danmark	Kvalitativ
Winter (2010) (97)	Storbritannia	Kvalitativ

Tabell B: Forfatternes forskningsspørsmål, populasjon og intervensjon/eksponering

Studie	Forfatternes forskningsspørsmål	Populasjon	Intervensjon/eksponering
Alexander-son (2014) (80)	Hvordan kan erfaringene og synspunktene fra barn og unge være en kilde til kunnskap i barnevernstjenestene?	N=? barn/unge	Medvirkning generelt
Barnes (2007, 2012) (39;40)	Hva er barns og unges erfaringer og synspunkter om arbeid vedrørende barns rettigheter, arbeid utført av barnevernsansatte og evt. implikasjoner dette arbeidet har for levering av tjenester angående barns rettigheter?	N=20 barn/unge N=21 fagpersoner	Talsperson-tjenester (advocacy services)
Barns brukarmedverkan i den sociala barnavården: Västerorrlands modell för att göra barnens röster hörda (2012) (83)	<ul style="list-style-type: none"> - Hvilken kunnskap og forståelse har barn om sosialtjenestens arbeid og hvilken kunnskap ønsker de å få? - Hvordan opplever barn kontakten med sosialtjenesten og hvordan ønsker de at kontakten skal se ut? - Hvordan opplever barn deres muligheter til delaktig- 	N=20 barn/unge	Medvirkning generelt

Studie	Forfatterens forskningsspørsmål	Populasjon	Intervensjon/ eksponering
	het i møtet med sosialtjenesten og hvordan ønsker de å være delaktige?		
Barns medvirkning i hjelpetiltak i barnevernet [masteroppgave] (2019) (84)	I hvilken grad ivaretas barns rett til medvirkning i hjelpetiltak?	N=40 barn/unge	Medvirkning generelt
Bell (2002) (54)	Hva er barn og unges synspunkter og erfaringer med kontaktpersonen deres i barnevernet, egen barnevernssak og medvirkning? Hva tilrettelegger for og hva hindrer medvirkning?	N=27 barn/unge	Medvirkning generelt
Bell (2006) (47)	Hva er barn og unges synspunkter og erfaringer med familieråd?	N=24 barn/unge	Familieråd
Bergli (2017) (55)	Hvordan ivaretar barnevernet barns rett til å bli hørt og medvirke i akutte saker?	N=6 barnevernsansatte	Klemetsrud-modellen
Berrick (2015) (23)	Hvordan involverer saksbehandlere i barnevernet i fire land (England, Finland, Norge, USA) barn i avgjørelser angående tvangsplassering i barnevernsinstitusjoner?	N=772 barnevernsansatte	Tre typer samtaler
Bolin (2016) (34)	Hva er barn og unges synspunkter og erfaringer med medvirkning i tverrprofesjonelle samarbeidsmøter? (evne til å medvirke og få resultater; hvordan de forstår og påvirker ulike prosesser; hvilke strategier de bruker)	N=28 barn/unge	Tverrprofesjonelle samarbeidsmøter
Boylan (2005) (42)	Hva er barn og unges synspunkter og erfaringer med talspersontjenester og i hvilken grad bidrar slike tjenester til at deres meninger blir tatt med i beslutninger?	N=62 barn/unge	Talsperson-tjenester (advocacy services)
Boylan (2006) (41)	Hvilken rolle har talspersontjenester i møter med barnevernet? ('statutory review meetings')	N=39 barn/unge	Talsperson-tjenester (advocacy services)

Studie	Forfatterens forskningsspørsmål	Populasjon	Intervensjon/eksponering
Brady (2019) (26)	Basert på 40 tilsynsrapporter, i hvilken grad fikk barn under omsorg; <ul style="list-style-type: none"> - Mulighet til å påvirke beslutninger knyttet til egen hverdag? - Delta i evalueringer av egen omsorg? - Informasjon? - Benytte seg av en talsperson? - Tilgang til en klagemekanisme? 	N=254 barn/unge	Talsperson-tjenester (advocacy services)
Cossar (2016) (31)	Hva er barn og unges perspektiver på barnevernstjenester?	N=26 barn/unge	Child protection conference
Diaz (2019 a, b, c) (27-29)	Hva er barn og unge og fagpersoners synspunkter vedrørende barn og unges deltakelse i møter, og i klagesaker? (grad av deltakelse; hindringer; mulige forbedringer)	N=19 barn/unge N=19 fagpersoner	Child in care review møter (klageordninger)
Dillon (2016) (81)	Hva er unges perspektiver mht. deltakelse i planlegging av sine egne barnevernssaker? (opplevelse av deltakelse, barrierer for deltakelse, betydning av deltakelsen på utfall/resultatene).	N=5 ungdommer	Generell medvirkning
Edwards (2019) (48)	Hva er bruken av familieråd blant barn i barnevernet og hva er familieråds potensiale for medvirkning?	N=1 gutt	Familieråd
Fern (2014 a, b) (58;59)	Hva er implikasjonene av en mer barnesentrert tilnærming i barnevernet?	N=10 barn/unge	Barnesentrert tilnærming
Frederiksen (2012) (61)	Hvilken erfaring har unge med administrasjonen i barnevernet? (føle seg hørt, involvert; betydning for dem)	N=93 barn/unge	Generell medvirkning
Fylkesnes (2018) (75)	Hvordan opplever etnisk minoritetsungdommer medvirkning i plassering utenfor hjemmet? (motiver, strategier, betydningen av strukturelle rammebetingelser før og etter).	N=6 barn/unge	Generell medvirkning

Studie	Forfatterens forskningsspørsmål	Populasjon	Intervensjon/ eksponering
Giertz (2013) (53)	Hvordan fungerer 'brukerråd' for barn og unge i barnevernet i praksis?	N=4 barn/unge	Brukerråd
Glynn (2019) (76)	Hva er unges perspektiver og erfaringer med ettervern, særlig deltakelse og brukermedvirkning?	N=16 barn/unge	Generell medvirkning (ettervern)
Goodyer (2016) (62)	Hvordan forstår barn og unge erfaringene mht. plassering i nytt fosterhjem?	N=22 barn/unge	Generell medvirkning (fosterhjem)
Griffiths (2006) (46)	Hvordan få til medvirkning for barn som deltar i rettsaker?	N=65 barn/unge N=40 fagpersoner	Barnehøringer
Hedin (2011) (63)	Hvilke familieinteraksjoner forsterker eller svekker sosiale bånd mellom unge og fosterfamilien etter plassering? (ulike typer fosterfamilier).	N=17 barn/unge	Generell medvirkning (fosterhjem)
Heimer (2018) (104)	Hvordan påvirker barns deltakelse i å identifisere/utforme problemet, tilsyn og tjenester de mottar fra barnevernet?	N=40 barn/unge	Generell medvirkning
Hjelte (2017) (60)	Hva er barn og unges synspunkter om og erfaringer med individ- og familieomsorg? (medvirkning, motivasjon, forventninger)	N=15 barn/unge N=? fagpersoner	Generell medvirkning
Hoikkala (2019) (38)	Hvordan er barns involvering i beslutningsprosessen nedfelt/nedskrevet i formelle organisasjonsdokumenter?	N=33 barn/unge	Høringer vedr. plassering utenfor hjemmet
Holland (2006) (49)	Hva er familiemedlemmers, særlig barns, synspunkter på familieråd og hvilken mening har empowerment for barn i forbindelse med familieråd?	N=5 barn/unge	Familieråd
Holt (2011) (77)	Hva er meninger og erfaringer med hvordan fedrekontakt blir vurdert og representert? (beslutningsprosessen mht. fedrekontakt, følelser og forståelse av kontakt med fedre)	N=16 barn/unge N=30 fagpersoner	Generell medvirkning
Howes (2005) (32)	Hva er effektive måter å konsultere barn og unge angående barnevernskonferanser ('child protection conferences')?	N=19 barn/unge	Barnevernskonferanser (Child protection conference)

Studie	Forfatterens forskningsspørsmål	Populasjon	Intervensjon/eksponering
Husby (2018, 2019) (35;82)	Hvordan opplever barn samarbeidet med fagansatte i møter og hvordan tilrettelegger fagansatte for barns deltakelse? (vellykkede praksiser, utfordringer)	N=10 barn/unge	Tverrprofesjonelle møter
Iversen (2014) (105)	Hvordan produseres selvråderett ('agency'), hva er spenningen mellom det frigjørende potensialet og maktutøvelse til barneverninstitusjoner?	N=8 barnevernsansatte	Trappen (The Stairs), pedagogisk gruppemøte (inspirert av Children are People Too)
Jensen (2014) (85)	Hvordan opplever barn og unge deltakelse i beslutninger med sosiale myndigheter?	N=16 barn/unge	Generell medvirkning
Kennan (2018) (30)	Hvordan fungerer prosessene med barns medvirkning i barnevernet? (hvor effektive er prosessene)	Litteraturoversikt med studier med barn/unge og fagpersoner	Ulike typer medvirkning
Kriz (2017) (101)	På hvilke måter er barnevernsansattes oppfatninger ulike på tvers av land, og gjenspeiler disse ulikhetene de ulike lands juridiske og politiske rammebetingelser, når det gjelder barns medbestemmelse i barnevernssaker?	N=91 barnevernsansatte	Generell medvirkning
Leeson (2007) (64)	Hva er unge i barnevernet sine opplevelser med medvirkning i ulike beslutningsprosesser?	N=4 barn/unge	Generell medvirkning
Lucas (2017) (56)	Hva er unges synspunkter og preferanser mht. medvirkning i CAF-møter og prosesser? (Common Assessment Framework=rammeverk for å jobbe med familier som trenger hjelp)	N=7 barn/unge	Common Assessment Framework
Lundberg (2014) (86)	Hvordan er kommunikasjonen mellom barn og saksbehandler i barnevernet? (formidling/forståelse/mening av informasjon)	N=7 ungdommer	Medvirkning gjennom god kommunikasjon
Magnussen (2015) (72)	Hvorvidt og på hvilken måte deltar barn i rettsmøter om omsorgovertakelse? Gir barna selv sine meninger	N=53 barn/unge	Deltakelse i rettsmøter

Studie	Forfatterens forskningsspørsmål	Populasjon	Intervensjon/ eksponering
	om situasjonen og hvordan vektas deres meninger?		
McCarthy (2016) (67)	Har unge i ungdomsinstitusjoner innflytelse i beslutninger som blir gjort om dem og hva påvirker deres medvirkning i beslutningsprosesser?	N=6 barn/unge	Generell medvirkning (ungdomsinstitusjon)
McGregor (2019) (87)	Hvordan identifiserer, beskriver, opplever og kritiserer unge i barnevernet makt og maktforhold?	N=10 ungdommer	Generell medvirkning (langtids plassering utenfor hjemmet)
McLeod (2006, 2010) (88;89)	Hvor effektiv er kommunikasjonen mellom sosialarbeideren og den unge? I hvilken grad hører barnevernsansatte på barna og hvordan opplever barn å være under omsorg av barnevernet?	N=11 barn/unge	Generell medvirkning (fokus: god kommunikasjon)
Morrison (2019) (73)	Hvordan responderer sosialarbeidere på barns forsøk på og uttrykk for selvråderett/medbestemmelse, og hvorfor reagerer de slik?	N=? fagpersoner	Generell medvirkning (rettsforhandlinger)
Muench (2017) (33)	I hvilken grad får barn og foreldre tilbud om deltakelse i CPC (child protection conference); i hvilken grad opplever barn og foreldre at deres tanker og følelser ble tatt hensyn til; hva er betydningen av relasjonen mellom sosialarbeideren og brukeren?	N=22 barn/unge	Barneverns-konferanser (Child protection conference)
Mundal (2017) (98)	Hvorfor kan det være utfordrende for barnevernstjenesten å la barn medvirke i undersøkelsen av en barnevernssak? Hva kan motvirke barn og unges medvirkning?	Litteraturoversikt med studier med barn/unge og fagpersoner	Ulike typer medvirkning
Munro (2001) (90)	Hva er barns synspunkter på å være under omsorg, hvor mye makt føler de at de har til å påvirke avgjørelser angående eget liv?	N=15 barn/unge	Generell medvirkning (beslutninger i barnevernet)
Palsson (2017) (68)	Hvilken innflytelse gir 'inspectores' (inspektører i barnevernstjenesten) til barn i barnevernet og hvordan påvirker barns meninger prosessen?	N=8 fagpersoner	Generell medvirkning

Studie	Forfatterens forskningsspørsmål	Populasjon	Intervensjon/eksponering
Paulsen (2016) (91)	I hvilken grad opplever barn i barnevernet medvirkning, og hvilke tanker har de om hva som skal til for å få til medvirkning?	N=45 ungdommer	Generell medvirkning
Pert (2017) (37)	I hvilken grad forstår barn i barnevernet omsorgsprosessen og formålet med vurderingen av omsorgsplaner (LAC reviews)? Hvordan opplever barna møtene, at ønsker og følelser tas i betraktning, hva er barrierene for barns deltakelse?	N=25 barn/unge	Medvirkning i omsorgsplaner (Looked-after child reviews)
Pietiläinen (2018) (69)	Hvordan arbeider ansatte for å skape og fremme barns delaktighet på barnehjem? Hva slags erfaringer med medvirkning har barn på barnehjem?	N=3 ungdommer N=3 fagpersoner	Generell medvirkning (barnehjem)
Pithouse (2007) (43)	Hva kjennetegner klager fra barn til sosialtjenesten, er det spesielt involvering av en talsperson og hva er barns synspunkter vedrørende klageprosessen og deres opplevelse av å ha en uavhengig talsperson?	N=23 barn/unge	Talsperson-tjenester (advocacy services)
Polkki (2012) (65)	Hva er fosterbarn og sosialarbeideres erfaringer mht. hvordan og om barn blir lyttet til, får delta i møter osv. når det gjelder egen sak? Hva er sosialarbeideres tanker om evt. hindre for at barn og unge blir lyttet til og får delta i egen sak? Hvordan blir brukermedvirkning hindret eller fremmet?	N=8 barn/unge N=4 barnevernsansatte	Generell medvirkning (fosterhjems-plassering)
Rap (2019) (102)	Hva er barns muligheter til å delta i beslutninger som tas i frivillig ungdomsarbeid og barnevern?	N=20	Generell medvirkning
Rasmusson (2004) (57)	Bidrar BBIC (barns behov i sentrum) tilnærmingen til å styrke barnets posisjon i samsvar med barnekonvensjonen og lov om sosiale tjenester? Hvordan opplever barna omsorgsoppfølgingen, muligheten til å uttale seg og muligheten til å påvirke ulike beslutninger?	N=11 barn/unge N=18 fagpersoner	Barns behov i sentrum (BBIC) arbeidsmodell

Studie	Forfatterens forskningsspørsmål	Populasjon	Intervensjon/ eksponering
Roesch-Marsh (2017) (92)	Hvilke faktorer påvirker barns deltakelse og ansatte sin rolle i å oppmuntre til barns deltakelse?	N=26 barn/unge N=52 barnevernansatte	Generell medvirkning
Roose (2009) (78)	Hvordan blir barn og unges synspunkter presentert barnevernets rapporter?	Barn/unges saksdokumenter	Generell medvirkning
Saebjornsen (2017) (36)	Hva er unges erfaringer med å delta i tverrfaglige team (ansvarsgrupper) som jobber med deres sak?	N=5 barn/unge	Tverrfaglige møter/team
Sanders (2006) (103)	Hvordan sikrer barnevernstjenestene at barns og unges ønsker og følelser blir ivaretatt? Hvordan påvirker de unge utformingen av tjenestene?	N=19 fagpersoner	Generell medvirkning
Serholt (2018) (93)	Hva er unge som er akutt plassert på ungdomshjem sine erfaringer med deltakelse og respons i kontakt med sosialtjenester? (hvordan påvirker disse opplevelsene de unge, hva er ideal-bildet av deltakelse og respons?)	N=6 ungdommer (gutter)	Generell medvirkning (akuttplassering)
Sinclair (2003) (79)	Hva er viktige variabler for å få til en vellykket fosterhjems plassering?	N=150 barn/unge N=908 barnevernansatte	Generell medvirkning (fosterhjems-plassering)
Stanley (2012) (94)	Hva er unges forventninger, vurdering av og forslag til hva som kan være nyttig i situasjoner der de har opplevd vold i hjemmet og derfor kommer i kontakt med sosialtjenester?	N=19 barn/unge	Generell medvirkning
Stevens (2008) (70)	Hvordan opplever unge at de nasjonale omsorgsstandardene i Skottland blir overholdt, og i hvilken grad målene om barns rettigheter blir realisert?	N=24 barn/unge	Generell medvirkning
Strandbu (2007) (50)	Hvilken støtte trenger barn når de skal delta i og bringe frem egne meninger i familieråd, hva er støttepersonens rolle og fungerer ordningen med støttepersonen godt nok?	N=6 barn/unge	Familieråd

Studie	Forfatterens forskningsspørsmål	Populasjon	Intervensjon/eksponering
Thomas (2017) (44)	Hva er betydningen av en uavhengig talsperson for barn og unge? Hvordan forstår de og fagfolk talsperson og hvilken forskjell utgjør en talsperson i livet deres?	N=17 barn/unge N=? fagpersoner	Talsperson-tjenester (advocacy services)
Timms (2006) (74)	Hva er barns synspunkter og erfaringer med medvirkning i rettssaker og barnevernssaker?	N=735 barn/unge	Generell medvirkning (rettsprosesser, omsorgsplan-legging)
Tjelflaat (2007) (71)	Hvordan nedfeller medvirkningsrettigheter seg i en barneverninstitusjon og institusjonens barneforståelse?	N=17 barn/unge N=18 fagpersoner	Generell medvirkning
van Bijleveld (2014) (95)	Hva er barn/unge og saksbehandlers syn på og erfaringer med barn/unges deltakelse i barnevernssaker, hvordan relaterer disse synspunktene til hverandre og til praksis?	N=16 ungdommer N=14 barnevernsansatte	Generell medvirkning
van Bijleveld (2015) (24)	Hva er barns og barnevernsansattes synspunkter om hva fremmer og hindrer barns medvirkning i barnevernet?	N=? barn/unge N=? barnevernsansatte	Familieråd
van Bijleveld (2019) (51)	Hva trenger saksbehandlere i barnevernet for å få til brukermedvirkning?	N=14 barnevernsansatte	Generell medvirkning (fokus: god kommunikasjon)
Viblemo (2017) (96)	Hvordan er barns erfaringer med barnevernstjenestene i Bergen kommune? (hvordan oppleves og erfares møtet med barnevernet, hvordan ivaretas brukermedvirkning, hvordan erfarer de de ulike tiltakene, hva opplever de som positivt?)	N=23 barn/unge	Generell medvirkning
Vis (2009) (25)	I hvilken grad blir barn deltakere? Hva er kjennetegn ved tilfeller der barn blir deltakere? Hva er de avgjørende faktorene for barns deltakelse?	N=16 barnevernsansatte	Generell medvirkning

Studie	Forfatterens forskningsspørsmål	Populasjon	Intervensjon/eksponering
Vis (2011) (6)	Hva er effektene av deltakelse på helseutfall hos barn og unge i omsorg?	N=? barn/unge	Familieråd
Vis (2012) (100)	Hvilke faktorer har betydning for hvorvidt sosialarbeidere vil tilrettelegge for å gi barn en effektiv stemme i beslutningsprosesser?	N=83 fagpersoner	Generell medvirkning
Vis (2013) (45)	Hva er barns ønsker om bo-situasjon/plasseringssted og besøk av foreldre i rettshøringer? Hvor ofte blir barns synspunkter tatt i betraktning? Hvor ofte samsvarer avgjørelsene med barnas ønsker? Hvilke faktorer er knyttet til avgjørelser som samsvarer med barnas ønsker?	N=151 barn/unge	Talsperson-tjenester (advocacy services)
Vis (2015) (99)	Hva er synspunktene til sosionomer ansatt i kommunen og fagpersoner fra barne- og familieenheter om barns deltakelse og kvaliteten på tjenestene?	N=87 fagpersoner	Generell medvirkning
Warming (2006) (66)	Hva er fosterbarns synspunkter mht. medvirkning?	N=15 barn/unge	Generell medvirkning (fosterhjem)
Winter (2010) (97)	I hvilken grad kan barn i alderen 4–7 år forme og uttrykke synspunkter vedrørende egen situasjon?	N=39 barn	Generell medvirkning

Tabell C: Resultater / forfatterens konklusjoner

Studie	Resultater / forfatterens konklusjoner
Alexanderson (2014) (80) Spørsmål 2	For barna er det viktigst å føle seg forstått og respektert, bli hørt og tatt alvorlig. Det er viktig at barnevernsansatte har tid til dem. Barn og unges ønsker om økt deltakelse 'kommer ikke naturlig' i vanlige møter: Det er behov for separate møter med barnet, med et spesifikt fokus på spørsmål om deltakelse og involvering. Det var stor variasjon i barn/unges tanker om hvordan de kan bli aktivt involvert i sine egne saker, men inkluderte bl.a. å bli lyttet til og få lov til å uttrykke ens mening, å bli respektert og kunne gjøre endringer i ens eget liv.
Barnes (2007, 2012) (39;40) Spørsmål 2	Forfatterens konklusjon: "Denne foreløpige analysen av kvalitativ forskning med unge, rettighetsarbeidere og sosialarbeidere fremhever noen av dilemmaene som unge som mottar rettighetstjenester står

Studie	Resultater / forfatterens konklusjoner
	<p>overfor. De fleste satte pris på den ivaretakende relasjonen til rettighetsarbeidere, men var bekymret over noen av forsøkene på å representere deres rettigheter og bekymringer. Spesielt kan unges omsorgsordninger settes i fare ved å ta opp spørsmål utenfor konteksten, uten å ta hensyn til at de er avhengig av å ha omsorgspersoner. Dette er helt klart et dilemma som angår barns rettigheter, og som krever ytterligere debatt. Selv om det ikke er noen enkel løsning å balansere prinsipper om rettigheter og omsorg, er det nødvendig med en etikk vedrørende omsorg som ivaretar prinsippene for omsorg uten en assosiert paternalisme." Fra resultat-kapitlet: Noen av de unge visste ikke hva oppgavene til ansatte som jobbet med barns rettigheter var. Noen opplevde at de hadde mer taushetsplikt enn andre kontaktpersoner (sosialarbeidere). De unge ville at alle fagfolk skulle vært vennlige, morsomme, ærlige, tillitsvekkende, pålitelige, tilgjengelige, og gode på å svare raskt. Videre skulle de vise respekt, interesse, være god til å lytte til dem, og behandle dem som likmenn/voksne og ikke som barn.</p> <p>De unge snakket mest om hvor viktig det er at barnevernsansatte hører på dem, og påpekte at rettighetsarbeidere var flinkere til det enn barnevernsansatte. De følte at de ble behandlet som barn av sosialarbeiderne, noe de ikke likte. Barna opplevde at det ble konsekvenser av å klage eller si fra (som å bli fjernet fra fosterhjem).</p>
<p>Barnes (2007, 2012) (39;40)</p> <p>Spørsmål 3</p>	<p>Forfatteren diskuterer forholdet mellom juridiske rettigheter og sosialarbeiderens ansvar som omsorgsperson (ethics of care)- som i enkelte tilfeller kan innebære å ta valg ell. mot barnets vilje fordi vedkommende ut ifra et omsorgsperspektiv vurderer at det er til barnets beste. Videre trekkes det frem dilemmaer knyttet til at rettighetsperspektivet kan påvirke prosesser barnet står i på en uforutsigbar måte for barna. Barna var veldig avhengig av omsorgsarbeiderne og måtte være forsiktig med klager fordi klager kunne få negative konsekvenser. Det var vanskelig å forutse hvordan deres handlinger/klager kunne påvirke situasjonen deres.</p> <p>Dilemmaer som beskrives i studien fra de voksnes side er dilemmaer knyttet til forholdet mellom sosionomens ethics of care, og rettighetsarbeideres ethics of justice. Dilemmaer som beskrives fra barnas side er at de blant annet opplevde negative konsekvenser dersom de sa ifra om noe/klaget. Som f.eks. å bli flyttet fra en fosterfamilie.</p>
<p>Barns brukar-medverkan i den sociala barnavården: Västernorrlands modell för</p>	<p>Barna syntes det er viktig at ansatte i barnevernet virkelig lytter til dem og forstår dem. De ønsker å prate om sine behov i en trygg kontekst (her er både relasjonen til den ansatte og hvor møtet fysisk finner sted viktig).</p>

Studie	Resultater / forfatterens konklusjoner
att göra barnens röster hörda (2012) (83)	
Spørsmål 2	
Barns medvirkning i hjelpetiltak i barnevernet [masteroppgave] (2019) (84)	Samlet ble unges medvirkning i forbindelse med hjelpetiltak sett på som nokså positivt, men også et sammensatt bilde. Unge opplever seg godt informert om rettigheter og tiltak, de er blitt spurt om valg av tiltak og et flertall opplever at deres mening har fått betydning i stor eller noen grad. De fleste har et godt forhold til saksbehandler, men ustabilitet med tanke på saksbehandlerskifte er en utfordring. Det fremmes behov for å utvikle flere og bedre arenaer for medvirkning på barns og unges premisser. De unge opplever seg godt informert, men det er behov for økt kunnskap om i hvilke sammenhenger barn og unge får medvirke. Selv om barnevernet snakker med de unge, gjøres dette ikke i tilstrekkelig grad om hjelpetiltakene.
Spørsmål 2	
Bell (2002) (54)	Barna ønsket å få møte rettighetsarbeideren alene; å få tid til å bygge en relasjon med kontaktpersonen; informasjon som er tilgjengelig for dem (barnevennlig), og som er passende informasjon å gi et barn; å bli gitt reelle valgmuligheter når det gjelder tilgjengelige tjenester, og informasjon om hvordan ting fungerer i møter osv som angår dem; debriefing etter møter. Selv om noen barn ikke deltok på møter følte de fortsatt involvering. Ett viktig funn er at de unge i større grad opplevde medbestemmelse når de hadde en kontaktperson de hadde nærhet og tillit til.
Spørsmål 2	
Bell (2002) (54)	Barna hadde blandede følelser vedr. deltakelse på møter. Møtene kunne oppleves skremmende pga. størrelsen på møtene, mange deltakere, formelt, voksenspråk osv. De kunne føle seg hjelpeløse på møtene og oppleve at de var uten mulighet til å kunne påvirke. Viktig å ikke gi barn urealistiske forventninger. Spesielt da dette er en gruppe barn som har opplevd alvorlige svik fra voksne allerede.
Spørsmål 3	
Bell (2006) (47)	Basert på resultatene fra denne lille studien, ser familieråd (FGC) ut til å være en verdifull og verdsatt ressurs. Familieråd kan gi gode opplevelser og være virkemiddel for å løse familiekonflikter og utvikle forhold. Basert på barna sine erfaringer med dette prosjektet, bør barnas inkludering i familieråd generelt oppmuntres. Svarene deres antydte at de verdsatte opplevelsen av å bli konsultert, bli lyttet til og i det store og hele at de verdsatte muligheten til å samarbeide uten at personer fra de sosiale tjenestene var tilstede.
Spørsmål 2	
Berrick (2015) (23)	Studien finner ulikheter mellom land (Norge, Finland, Storbritannia, USA) når det gjelder hvorvidt barnets alder påvirker barnevernsansattes tanker om barns medvirkning. Dette gjelder både barns deltakelse i beslutningsprosesser, å informere barn om prosesser som angår dem og innhente informasjon fra- og lytte til - dem. Hvor viktig det er å
Spørsmål 3	

Studie	Resultater / forfatterens konklusjoner
	<p>sikre at en 5-åring deltar i beslutningsprosesser? Engelske barnevernsarbeidere er signifikant mer opptatt av dette enn de fra andre deltakerne, mens alle land var like angående hvor viktig det var at 11-åring deltar. Hvor viktig er det å informere barn? Norske deltakere sa at det var signifikant mindre viktig å informere 5-åring om hva som skjedde sammenlignet med deltakere fra England og Finland. Men alle mente at det var viktigere å gi informasjon til 11-åring enn 5-åring.</p> <p>Deltakere synes det var viktig å etablere fakta i samtale med barna, og desto mer med eldre barn. Alle synes det var viktig å finne ut barnas ønsker og følelser angående situasjonen, men Norske og Finske synes at dette var viktigere enn engelske deltakere for 5-åringen. Engelske synes det var signifikant mindre viktig å bekrefte 11-åringens følelser og ønsker. Alle synes det var viktig å finne ut barnas behov for hjelp og støtte, særlig norske deltakere. Mange deltakere synes det var viktig å finne ut barnas preferanser om hvor hen skulle plasseres, men norske deltakere var signifikant mindre bekymret for dette ($p < .01$). Resultatene fra denne studien peker på at barnevernsarbeidere vektlegger barnas deltakelse som en viktig element i "care order proceedings" men de gjøre det ulikt basert på barnas alder. Ansatte i de fire landene ga mer informasjon, innhentet mer informasjon og inkluderte barna mer i prosesser og avgjørelser dersom barna var 11 sammenlignet med 5 år. Vi antar at alder indikerer barnas generelle modenhet, og derfor tolker vi ansattes svar som at de prøver å møte barna på en måte som er følsom for barnets utviklingsnivå.</p>
<p>Bolin (2016) (34)</p> <p>Spørsmål 2</p>	<p>Yngre barna viser forståelse for at det i møter er diskursive strukturer og forventninger de trenger å forholde seg til. Ikke bare oppfatter barna at det er spesielle roller for voksne og bestemte roller for barn, men for at møtet skal skje (dvs. ikke spise mer av tiden enn nødvendig), krever det at de oppfører seg på måter som forventes av dem. Dermed tar de en "forbipasserende" rolle, "lykkelig å spille" og uten ambisjoner om å være en fest i diskusjonen eller å gi et verbalt bidrag. Barna i den eldre gruppen oppfatter at deres muligheter for innspill i samarbeidsmøter er begrenset. Barnevernsansatte dominerer møtene, mest ved å snakke med hverandre, og de tror at selv om de skulle snakke, ville det de sier ikke verdsettes på samme måter som voksnes meninger. De unge beskriver hvordan de kobler ut og er bare til stede i kroppen. De forklarer hvordan de lærer hvordan de skal håndtere samarbeidsmøter ved å gi inntrykk av mentalt løsriving - og dermed leke til voksnes forventninger - men at de faktisk er veldig klar over utvekslingen av informasjon og meninger.</p>
<p>Boylan (2005) (42)</p>	<p>De unge hadde varierende erfaringer, synspunkter og kunnskap om talspersoner. Noen hadde begrenset kjennskap til talspersoner. De er-</p>

Studie	Resultater / forfatterens konklusjoner
Spørsmål 2	kjente det var barrierer som hindret effektivt å være sin egen talsperson. Et tema som gikk igjen flere ganger var at når de unge snakket om sine egne ønsker og behov så hørte ikke tjenesteyterne på de eller de bare lot som at de brydde seg. Til sammenligning, når en uavhengig talspersoner var involvert så skiftet maktbalansen seg. Involvering av talspersoner så ut til i alle fall i noen grad påse at sosialarbeiderne tok de unges bidrag alvorlig, at de i alle fall kom med på 'sakslisten'. Unge verdsatte særlig talspersontjenester som var uavhengige av barnevernstjenester, og spesielt ubetalte talspersoner på grunn av typen forhold og varigheten av støtte.
Boylan (2006) (41)	De unge mente at talspersontjenester må kombinere rettigheter og relasjons-basert tilnærming, som tar utgangspunkt i de unges perspektiver og som respekterer deres agenda. Aspektet ved relasjonen som de verdsatte var talspersoner sin uavhengighet fra systemet, tillit bygd via å lytte, pålitelighet og respons, og å 'være på vår side'.
Spørsmål 2	For å delta på en meningsfull måte er det nødvendig at barn får muligheten til å gi sine meninger og ønsker å gjøre det. Et sentralt tema var viktigheten av et tillitsfullt forhold til sosionom i å la barn og unge få uttrykke sine tanker og følelser. Barn og unge, særlig yngre barn, hadde ikke alltid mye kontakt med barnevernsansatte. Barna likete ikke at barnevernsansatte var en fjern figur i livet sitt, særlig når de visste at de hadde en nøkkelrolle i avgjørelse om livet deres. Flere barn som så sosialarbeidere regelmessig, sa at de ikke kunne komme til å tro på dem, og det var fellestrekk i kvaliteten på disse forholdene. For det første følte barna seg ofte presset hvis de bare behandles som en kilde til informasjon/bevis. De følte seg forhørt med stadige avhør. Koblet til dette var en følelse for noen barn at de måtte være veldig forsiktige med hva de sa rundt sosionomer. Der barn ikke hadde tillitsfulle forhold til sosionomene sine, verken fordi de ikke så dem eller fordi forholdet ble sett på som motstander og undersøkende, var det usannsynlig at de beskrev et meningsfullt engasjement i barnevernsprosessen. Barna var ikke kjent med barnevernsansattes rolle i livet sitt. Barna visste litt om barnevern, men ikke mye, og de fikk informasjon fra familie mer ofte enn fra barnevernsansatte. Barna hadde ulike forståelsesnivå om barnevern som relatert til alderen sin - eldre barna visste mer eller alt og yngre visste litt eller ingenting. Kun halvparten av barna ble invitert til møtene om dem og de fleste barn snakket ikke om andre måter at deres synspunkter ble representert/hørt. Kun to barn følte seg hørt i det hele tatt og barn følte sjelden at de kunne stille spørsmål. De fleste var ikke fornøyde med deltakelsesnivået. Barna følte at det var vanskelig å bli hørt.
Cossar (2016) (31)	
Spørsmål 2	

Studie	Resultater / forfatterens konklusjoner
Diaz (2019 a, b, c) (27-29)	<p>-Faktorer som fungerer som barrierer: minimal tilgjengelig planleggingstid på grunn av høye caseloads og ledelsesfrist trykk; høy omsetning av sosionomer og uerfarne ansatte; mangel på forståelse og opplæring av fagpersoner i deltakelse; barn og unges negative opplevelser av anmeldelser og følgelig tilbakeholdenhet i å delta og, struktur og prosess for gjennomgangen som ikke er barnesentrert.</p>
Spørsmål 3	<p>-Faktorer som hjelper deltakelse: kvaliteten på forholdet mellom barnet og profesjonelle; barnet eller den unge leder sitt eget vurderingsmøte.</p> <p>Barna synes det var vanskelig å klage fordi de opplevde det som nytteløst eller for vanskelig. Det fremkom i intervjuer med de ansatte at det eksisterte en form for "culture of blame" blant sosialarbeiderne. Sosialarbeidere var redd for barna skulle klage, fordi de var redd for at de skulle få skylden for noe barnet var misfornøyd med. Dette gjorde at noen sosialarbeidere hindret (gatekeeping) klager fra barna å komme frem.</p> <p>For mye arbeid (case load) førte til at barnevernansatte syntes at det var vanskelig å få til reell brukermedvirkning for barna. De barnevernansatte var heller ikke så veldig kjent med CiC review meetings, og dette kan også ha spilt inn på hvor godt de klarte å få barna delaktige i møtene.</p>
Dillon (2016) (81)	<p>Barna opplever det negativt å ikke være informert på forhånd. De sier også at de liker at kommunikasjonen foregår ansikt-til ansikt. De synes kommunikasjonen med sosialarbeider var lettest dersom denne relasjonen var trygg og basert på tillit og ærlighet. Deltakelse på møter som angår barnas sak: Forfatterne nevner ulike forutsetningen som bør være til stede for å inkludere barna i slike møter, og sier videre at disse forutsetningene så ut til å være til stede i alle sakene i denne studien. Og de fleste barna sier at de forsto språket som ble benyttet på møtene, og at de ble ivaretatt/deres deltakelse følte riktig. Mens noen barn opplevde at møtene gikk for fort og at de ikke fikk stilt spørsmål de lurte på.</p>
Spørsmål 2	<p>Familieråd har potensiale til å imøtekomme mange hensyn barn etter spør mht. manglende involvering i beslutninger. Men også i familieråd kan barns meninger bli oversett.</p>
Spørsmål 2	<p>Et viktig funn er at den unges kunnskap og forståelse for familiesituasjonen må bli validert: Deres posisjon som nære observatører av begivenhetene i familien, som i stand til å forhandle, i det minste til en viss grad sine egne interesser på daglig basis, samt ta ansvar for andres beskyttelse til tider.</p>
Spørsmål 2	

Studie	Resultater / forfatterens konklusjoner
Fern (2014 a, b) (58;59) Spørsmål 3	Organisatorisk press var en viktig faktor som begrenset ansattes mulighet til å involvere barn mer i deres praksis. Dette presset inkluderte tidsmangel, forventninger om å ordne tjenester for å imøtekomme forespørsler fra foreldre og andre byråer alle barnevernsarbeidere på forskjellige tidspunkter og i ulik grad, fant det vanskelig å endre perspektiver som konseptualiserte barns sårbarhet som et behov for å beskyttes mot involvering i beslutningsprosesser. Denne angsten for barns sårbarhet så ut til å kombinere til tider med deres profesjonelle behov for å forbli kontroll over praksis med barn, og denne doble begrensningen så ut til å virke mot at barn hadde noe å si i det som skjedde.
Frederiksen (2012) (61) Spørsmål 2	Ca. halvparten av de unge (56%) mener at saksbehandleren og andre fra kommunen lytter alltid eller stort sett til hva de har å si. 18% opplever det en gang i blant blir lyttet til, mens 12% indikerer at de sjelden eller aldri blir lyttet til. 13% vet ikke om du lytter til dem. Flertallet av de unge (56%) føler at de lytter. De plassert i ordinær familieomsorg føler seg like ofte involvert som unge mennesker som lever i nettverket. Det har ingen betydning om den unge blir plassert før eller etter 13 år. Flertallet av de plasserte tenåringene føler seg både hørt og aktivt involvert i beslutninger om sin egen sak. Spørreskjemaundersøkelsen viser at drøyt halvparten av de spurte (56,4%) opplever at saksbehandleren eller andre fra kommunen alltid eller stort sett hører på tingene de har å si. Ingen av de unge gir uttrykk for at de er blitt spurt, men at de ikke senere har lyttet til det de har sagt. Dette indikerer at kommunens arbeid ikke er preget av såkalte "offentlige høringer", der ungdommene blir hørt, men hvor deres ønsker og behov senere ikke blir påvirket av saksbehandlingen. Hvis vi ser nærmere på engasjement i valg av plassering, svarer 44% av de unge som er blitt plassert som tenåring at de ble spurt om deres ønsker om hvor de ønsker å bo. 28% svarte imidlertid at de ikke ble spurt. Det er en relativt høy andel, med tanke på at dette er unge som er plassert som 13-åringer eller senere, der kommunen er forpliktet til å involvere dem i valg av plassering. Det kvantitative materialet indikerer at ungdommer i nettverksomsorg oftere enn unge i ordinær omsorg har en opplevelse av å bli hørt i forbindelse med valg av plassering. Dette kan være fordi ansatte i større grad ser relevansen av å involvere barn og unge når de trenger å bli plassert hos folk de kjenner før utplassering. Samtidig er det tydelig at jo eldre barna / de unge er, jo mer opplever de å bli involvert. Det ser ut til at kommunens ansatte i stor grad lytter til de unges ønsker sammen med foreldrene. Flertallet av de unge, både i spørreskjemaundersøkelsen og i de kvalitative intervjuene, gir uttrykk for at de føler seg hørt og involvert i beslutninger om å være sammen. Den relativt høye grad av lydhørhet kan ha sammenheng med at unge nærmer seg formell voksen alder og dermed anses som

Studie	Resultater / forfatterens konklusjoner
	<p>mer ansvarlige og modne. Materialet gir inntrykk av at det fungerer for de yngste av barna, at samspillet med foreldrene i stor grad er opp til seg selv. Drøyt en femtedel av de unge føler imidlertid ikke at de har hatt innflytelse på beslutninger om å være sammen med moren, og mer enn en av ti føler ikke at de har hatt innflytelse på beslutningene om å være sammen med pappa. Dermed er det en gruppe unge mennesker som føler at de ikke har vært involvert. I de kvalitative intervjuene blir de unges opplevelse av deres kontakt med saksbehandleren og andre fra kommunen utdypet. Noen er godt fornøyde; de fremhever at de relativt enkelt kan komme inn kontakt med saksbehandlerne deres og føler at de blir lyttet til. Andre er mindre fornøyde. Blant problemene de nevner er en del av at det kan være veldig vanskelig å få tak i saksbehandleren, delvis hyppige saksbehandlerendringer gjør det vanskelig å finne ut hvem som for øyeblikket er din saksbehandler. Ungdommene sier at det er vanskelig å åpne opp og fortelle historien sin gjentatte ganger for å skifte ansatte og at det går ut over selvtilliten når en ny stadig kommer. I det kvalitative materialet er det også tre eksempler på unge som har opplevd at deres alvorlige problemer ikke ble håndtert. En ung jente opplyser at hun ikke ble tatt på alvor da hun dro til kommunen og ba om å bli plassert utenfor hjemmet. En annen ung jente forklarer at hun helt fra starten ba om å bo hos bestemoren, men først etter en mislykket plassering hos en fosterfamilie fikk lov til å bo hos bestemoren. I tillegg rapporterer en tredje at det ikke ble gjort noen tiltak på hennes henvendelse til spørsmål om selvskadende atferd og selvmordstanker. Hvis barn og unge gjentatte ganger føler at deres viktige problemer ikke blir tatt på alvor, er det fare for at de utvikler mistillit til systemet. Mistillit kan føre til at den unge ikke klarer å snakke om viktige problemer, for eksempel misnøye på plasseringsstedet.</p>
<p>Fylkesnes (2018) (75)</p> <p>Spørsmål 2</p>	<p>Et viktig funn var at medvirkning var en kompleks kobling av individuell selvråderett ('agency') og kontekstuelle faktorer. Fant at de unge strevde med å posisjonere seg som troverdige deltakere i møte med barnevernet. Forskerne mener at vellykket forhandling var betinget av balanse mellom modenhet og sårbarhet, og balansering av normene for hvordan et kompetent barn skal agere. De mente videre at barns medvirkning avhang av voksnes mulighet til og villighet til å lytte til barna og agere på det de sa. Mht spesielle utfordringer unge med etnisk bakgrunn møtte på, så viste analysen at kulturelle ideer kunne usynliggjøre noen barns erfaringer, bl.a. barn med etnisk minoritetsbakgrunn.</p>
<p>Giertz (2013) (53)</p> <p>Spørsmål 2</p>	<p>Resultatene er kun kort oppsummert da kun fire unge deltok i utprøvingen av brukerråd. Men disse unge synes det var en positiv opplevelse, og de likte oppgavene de ble gitt og det å samarbeide om disse</p>

Studie	Resultater / forfatterens konklusjoner
	med andre unge. De likte også å få individuelle oppgaver, og å formulere noe samlet utifra dette som gruppe.
Glynn (2019) (76)	Unge kjente til, men var ikke alltid en del av, "end-of-care review meeting" der saken deres ble formelt overført fra barnevern til ettervern.
Spørsmål 2	Ingen av de unge diskutert hverken utvikling av, eller å ha tilgang til, planleggingsdokumentet (leaving care plan). Rapporterte nivåer av engasjement i ettervernsplanlegging varierte og ble formet av en rekke faktorer, inkludert de unges opplevde behov på tidspunktet for å forlate omsorgen, deres tidligere pleieopplevelser og deres forventninger til ettervernstjenesten. Den opplevde kvaliteten på unges interaksjon med ettervernsarbeidere så også ut til å spille en rolle, og det samme gjorde verdien de la på informasjon som ble gitt dem og relevansen av opplæringen de fikk før overgangen ut av omsorg. Deltakelse i ettervernsplanlegging ga noen en følelse av stolthet og eierskap til den etterlatte omsorgsprosessen og lærte andre den verdifulle ferdigheten til selvforsvar. Generelt ble imidlertid ettervernsplanlegging innrammet av unge mennesker som en begivenhet snarere enn en prosess, hvor sluttmottaket ble oppfattet som et viktig "vendepunkt", men ikke nødvendigvis et som markerte deres økte deltagelse. De unges fortellinger om engasjement var mangfoldige og avslører en rekke sentrale tilretteleggere og barrierer for deltagelse. Mens tidligere forskning har bemerket viktigheten av relasjoner i å tilrettelegge for deltagelse og hindringene skapt av altfor byråkratiske tilnærminger, gir resultatene presentert her en ekstra dimensjon av nyanse og fremhever tilleggsopplevelser som tjente til enten å hindre eller støtte deltagelse. For de unge i denne studien var vanlige barrierer for deltagelse mistillit, negative erfaringer fra tidligere, usikkerhet i boliger og den opplevde verdien av deltagelse, spesielt med tanke på om det kunne gi praktisk informasjon og ferdigheter. Det er viktig å merke seg den kritiske rollen som tillit og åpenhet har i utviklingen av produktive arbeidsforhold mellom unge mennesker og deres ettervernsarbeidere gitt konsistensen som forholdene har blitt vektlagt som sentralt i deltagelse og engasjement. Spesielt spørsmål om mistillit var for noen unge relatert til en opplevd mangel på åpenhet som på sin side fikk dem til å føle seg respektløst behandlet. Deltakere som var mindre engasjert i planleggingsprosessen rapporterte lavere tilfredshetsnivå og var mer sannsynlig å begrense eller til og med unngå deltagelse. Betydningen av boligusikkerhet ble også fremhevet, og dens innvirkning på deres evne til å lage planer og å engasjere meningsfullt i en planprosess. Følgelig kan engasjerende unge som opplever akutt eller langvarig stress relatert til usikkerhet i boliger, by på utfordringer siden deres evne til å takle andre spørsmål enn bolig kan være begrenset. Tilretteleggere eller støtter til deltagelse kom også

Studie	Resultater / forfatterens konklusjoner
Goodyer (2016) (62)	sterkt ut av fortellingene og inkluderte tillit, en følelse av stedssikkerhet og en personlig evne og vilje til selvforkjemper. Forholdsrelaterte aspekter ved deltakelse ble bemerket av unge mennesker, og da ettervernsarbeidere "koblet seg" til dem på en personlig måte, så det ut til å styrke og oppmuntre til deltakelse.
Spørsmål 2	Et hovedfunn var at barna opplevde mye angst og bekymring i forbindelse med flytting til fosterhjem. Mangel på selvråderett ('agency'), ikke bli spurt eller lyttet til var fremtredende i mange av barns beskrivelser.
Griffiths (2006) (46)	Barns deltakelse i rettsaker o.l kan by på dilemmaer og utfordringer. Barn synes det er lettere å fortelle om vanskelige ting når foreldre og andre ikke er tilstede i rettsalen, så et grep har vært å be foreldre ell. forlate rommet når barnet skal forklare seg. Men noen barn ville likevel ikke forklare seg når de fant ut at det de hadde sagt skulle gjenfortelles foreldrene deres.
Spørsmål 3	
Hedin (2011) (63)	Unge i kinship og network fosterhjem hadde ulike grader av valg i hvilke hjem de skulle bo. Barn i vanlig fosterhjem fikk ikke noe valg. Regler: i kinship care har unge få regler og er med på å bestemme dem. Regler er mest eksplisitt i network familier. Ingen krangler om hvorfor de er i fosterhjem. Generelt, å bli hørt og stolte på av fosterforeldre er viktig for de unge. Mange deltakere synes at det er viktig å ha eget rom, og synes at de har nok påvirkning over deres liv. En deltaker ville ha mer påvirkning over hvordan å pynte soverommet (traditional fosterhjem). Noen deltakere sier at i forrige fosterhjem ble de ikke informert om hva som skjer, og fosterforeldre holdt ikke det de hadde lovet. De syntes at det var vanskelig å ikke ha noe påvirkningskraft og ble opprørt da de diskuterte det. De unge likte ikke når de ble behandlet som yngre enn de var.
Spørsmål 2	
Heimer (2018) (104)	Hvis foreldrene fremstiller problemet på en annen måte enn barnet, så blir barnets fremstilling usynliggjort/kneblet ('silenced'). Men hvis barnet får en mulighet til å fortelle sin side av saken, så ser dette ut til å påvirke både beskyttelse og grad av medvirkning de får fra barnevernet. Korrelasjonsanalysene viste sterk positiv sammenheng mellom barns deltakelse i å ramme inn problemet og tilpasse tjenester, samtidig er barns deltakelse hverken tilstrekkelig eller nødvendig faktor mht. at tilpassede tjenester gis.
Spørsmål 4	
Hjelte (2017) (60)	Studien har ingen konklusjon, vi har derfor kopiert funn fra resultat- og diskusjonskapitlene. Ønsker at sosialarbeideren sier at han har taushetsplikt ved hver samtale. Ønsker at sosialarbeideren spør hvordan man har det på en mer konkret måte, ikke generelt (lettere å svare genuint da og medvirke på ordentlig). Ønsker tydeligere forklaringer på hvordan det svenske samfunnet fungerer. Ønsker større forståelse for kulturelle forskjeller i venteromskonteksten. Ønsker informasjon om andre virksomheter som barnet kan ha nytte av. Ønsker
Spørsmål 2	

Studie	Resultater / forfatterens konklusjoner
	<p>sosialarbeidere som spør hvordan de har det, og selv om barna ikke svarer, så må de spørre igjen, det viser at de bryr seg. For at barn og unges stemmer skal bli hørt og få innvirkning, er det viktig at de har muligheten til, og tør, å si deres mening. Derfor er tillit til sosionomen viktig. Mens voksne ofte fokuserer på struktur og formell prosesser uttrykker barn og unge viktigheten av personlige forhold med enhver mentor eller representant de kan stole på. Å bygge tillit tar imidlertid tid, spesielt hvis det dreier seg om barn som har blitt forrådt og krenket tidligere i livet. En et godt forhold gjør det lettere for barn å si hva de mener. I tillegg bidrar det til å gjøre det lettere for sosionomer å bedømme om barnet virkelig betyr hva det står. Imidlertid er det vanskelig bygge tillit gjennom sporadiske møter uten behov for gjentakelse kontakter mellom barn og sosionomer. Gjentakende kontakter har vist seg å øke sannsynligheten slik at barns oppfatninger også har innvirkning på beslutningene som blir adressert i spørsmål som angår dem. Jo mer, jo nærmere og lengre varige kontakter, desto nærmere partene i forholdet kommer sammen.</p>
<p>Hjelte (2017) (60)</p> <p>Spørsmål 3</p>	<p>Vi har sett eksempler på en rekke organisatoriske faktorer som fremmer eller fraråder barnas deltakelse. Ansatte ved undersøkelsesenheten og investeringsgruppen vurdert f.eks at bemanning var et hinder, ikke minst når det gjelder av arbeidsmengde, for lite personell og mangel på kontinuitet. Behovet for en tilnærming som dekker hele organisasjonen ble også tydelig i denne FoU-sirkelen der det er variasjoner i barns deltakelse mellom forskjellige ansatte førte til et markert behov for tydeligere regler og retningslinjer, men også endrede arbeidsmetoder og tilgang til forskjellige typer ressurser. Indikerer samtidig arbeidet i denne sirkelen som det kan være grunner til å ta med en også "Kontekstspesifikk tilnærming" når du realiserer barns deltakelse i sosial barneomsorg. Motivene for barns deltakelse kan variere mellom forskjellige enheter basert på deres respektive ansvar. På samme måte kan forutsetningene for å involvere barn være involvert variere. Når man tar hensyn til slike kontekstspesifikke forhold vises som er sentralt for å gi lovverdige ambisjoner å bli realisert i praksisplass for barnepass.</p>
<p>Holland (2006) (49)</p> <p>Spørsmål 2</p>	<p>Via familieråd fikk de unge muligheten til å delta i familiebeslutninger og de fleste uttrykte positive erfaringer. De skilte mellom opplevelsen av å bli hørt og føle seg innflytelsesrik, noe som viste at med deltakelse følger ikke nødvendigvis makt. Kun noen få uttrykte at de følte ubehag eller avmakt (disempowerment) i disse møtene. Unge som opplevde alvorlige krangler i familieråd syntes at det var ubehagelig og noen få var skuffet da de følte seg marginalisert i et møte de hadde fått inntrykk av var for dem. Det tilkjennegis at familien var en arena hvor noen ble undertrykket.</p>

Studie	Resultater / forfatterens konklusjoner
Holt (2011) (77) Spørsmål 2	Etter at foreldrene går fra hverandre blir det vektlagt at barna må beskyttes fra beslutningsprosessen om kontakt. Men når barna fikk uttale seg ble det tydelig at de vil ikke beskyttes fra debatten og beslutningsprosessen. I stedet fremhevet de ønsket om og behovet for meningsfull og aktiv involvering i beslutninger som angikk deres liv. De beskrev hvordan de hadde hatt negative erfaringer pga de hadde blitt ekskludert fra beslutningsprosesser som angikk kontakt med (voldelige) fedre. Gitt viktigheten av barns rettigheter og deres interesser er barns deltakelse i beslutninger som angikk dem overraskende liten. Resultatene viste tydelig at barn sjelden syntes deres stemmer ble hørt, og hvis de ble hørt, ble de ikke tatt på alvor. Det fins ikke systematiske prosesser for å fange opp barns ønsker og det som er i deres beste interesse, og det fins en diskurs som uttrykker kjennskap til hva som er best for barna. Til sammen usynliggjorde dette barna.
Howes (2005) (32) Spørsmål 2	De unge som ble intervjuet sa at de ønsket å være mer involvert i møter som gjaldt dem, å vite hva som foregikk og å ha muligheten til å få si noe. De ønsket en støttespiller, noen de stolte på, for å hjelpe dem gjennom prosessen. Uten uavhengig støtte var de ofte avhengige av foreldrene sine som de følte en sterk følelse av lojalitet til. Som et resultat var synspunktene lett oversett. De foretrakk informasjonsbrosjyrer som hadde flere bilder enn ord, og inkluderte tegneserier og ordspill. De likte informasjonskort og spørreskjema designet av unge mennesker. Ungdommene sa at de ikke følte seg glade for å dele sine ønsker og følelser med fagpersoner de ikke kjente eller stoler på. De trodde at det å ha en støttespiller kunne hjelpe dem til å tenke på hvordan de gjorde sitt syn kjent for konferansen ('Child Protection Conference') og hjelpe dem til å forstå hva som skjedde på konferansen. De unge følte at de praktiske arrangementene for konferanser kunne forbedres ved å ha mer komfortable sitteplasser, forfriskninger og et annet rom der de kunne snakke privat med en støttespiller. Svarene deres antydte at de hadde liten eller ingen kunnskap om resultatet av konferanser, barnevernsplaner, kjernegrupper eller nøkkelarbeidere. De sa at de skulle ønske at noen skulle forklare konferansens beslutninger ansikt til ansikt og hjelpe dem med å håndtere følelsene de satt igjen med etter konferansen. De unge som var i fokusgruppe ville fortsette arbeidet med å utvikle god praksis rundt Child Protection Conferences.
Husby (2018, 2019) (35;82) Spørsmål 2	Resultatene viser at barna var lite involvert i samarbeidsmøter (teamwork settings). Det typiske var en-til-en møte med en fagperson. Det betyr at de fleste barna var ikke involvert i utvikling av tjenester sammen med fagpersoner som samlet var ansvarlig for å tilby slike tjenester til barna. Resultatene viser også at for å kunne tilrettelegge for barns deltakelse i møter, så må fagpersoner kunne inngå tette relasjoner med barna. Barna ønsket at fagpersonene i større grad benyttet

Studie	Resultater / forfatterens konklusjoner
	<p>pedagogiske verktøy for å involvere dem og de ønsker fagpersoner som kunne samhandle via lek. Barna fant at det viktigste elementene i tillitsfulle relasjoner med fagpersoner var at fagpersonene var oppmerksomme på deres problemer, utfordret dem mht bekymringer, og også lyttet til de med empati og anerkjennelse. Forskerne skriver at de fant måter fagpersoner kan tilrettelegge for barns deltakelse/medvirkning. Resultatene viser at tillitsfulle relasjoner, følelsesmessig støtte og pedagogiske virkemidler øker barns medvirkning med fagpersoner. Resultatene viser viktigheten av å inkludere relasjonell forståelse av medvirkning som et teoretisk konsept i barnevernet, og en forståelse av at makt og dominanse er i spill.</p> <p>Det er viktig med kreativitet og fleksibilitet i forhold til sosialt arbeid med barn. Når det gjelder unges evne og mulighet til brukermedvirkning, trekker de unge frem at de liker: uformelle fysiske miljø og sosiale aktiviteter, inklusiv og dialogisk kommunikasjon, vitser, small talk, fokusere på tema, ros. De liker ikke: kritisk kommunikasjon, kun fokus på problemer og ikke fokus på ressurser, å ha lite påvirkning.</p>
<p>Iversen (2014) (105)</p> <p>Spørsmål 3</p>	<p>Selv om barnevernsarbeidere av og til benytter kategorien 'kompetent, medvirkende barn' så fremstiller de også barna som problematiske når de forsøker å ta beslutninger om hvordan rådgivningen skal foregå. Til tross for idealet om barns medvirkning i rådgivningsprosessen, så antyder slike kategoriseringspraksiser at barns deltakelse er forhåndsbestemt og kun ansett som gyldig når barns ønsker å gjøre det som tiltaksmodellen rådgir. Barnevernsarbeidere har et ansvar for å koble sammen to ulike krav: de skal motivere til tjenestemottakeres medvirkning samtidig som de skal være tro mot definerte tiltaksmodeller. Studien undersøkte hvordan barnevernsarbeidere forhandlet disse to kravene i evalueringssamtaler med barn; den fant at samtalerne reproduserte en predefinert forståelse av deltakelse og barn hadde begrenset selvråderett ('agency').</p>
<p>Jensen (2014) (85)</p> <p>Spørsmål 2</p>	<p>Barn og unge beskriver flere vanskeligheter i formelle deltakende prosesser. Studien indikerer at de fleste barn og unge, når sosialmyndighetene ble bedt om å delta i beslutningstaking, opplever deltakelsen som ikke-deltakelse eller tom retorikk. De beskriver hvordan de ofte blir forsømt av voksne på møter og at de har veldig lite å si i beslutningsprosesser. Alle barn og unge uttrykker ønske om mer innflytelse på avgjørelser som har innvirkning på deres liv og ønsker om mer dialog og samarbeid med sosionomer for å ha noe å si sine egne liv. Mange av barna og ungdommene i studien beskriver deltakende prosesser som skinnprosesser og tom retorikk. I stedet for at de deltar som kompetente deltakere, opplever de at de er "objekter" i de administrative prosedyrene av sosiale myndigheter. Det er veldig vanskelig for mange av barna og de unge i studien å takle kontakt og samarbeid</p>

Studie	Resultater / forfatterens konklusjoner
Kennan (2018) (30)	<p>og med sosiale myndigheter. Barn og unge oppgir at for å takle deltakelse i beslutninger om barnevern, trenger de støtte gitt av voksne som de stoler på, vil lytte til dem og ta dem på alvor. Derfor blir barn og unges behov for støtte fra sosiale tjenester viktig og bør vurderes i beslutningsinnstillinger og for å utvikle mer "barnevennlig" deltakende sosialt arbeid.</p>
Spørsmål 2	<p>Oppsummeringen viser at det er hensiktsmessig med bruk av talspersoner, barns deltakelse på møter, familievelferdskonferanser og registrering av barns synspunkter som prosesser for å støtte realiseringen av barns rett til å delta i beslutninger som gjelder deres velferd, beskyttelse og omsorg. Den tilgjengelige kunnskapen er først og fremst indikerende og bygger på små kvalitative studier med brukere og tjenesteleverandører. Det er også veldig lite fokus i forskningslitteraturen om effekten av prosesser for å gjøre det mulig for små barn å få sine synspunkter tatt i betraktning.</p>
Kennan (2018) (30)	<p>Oppsummeringen dokumenterer at det er hensiktsmessig med bruk av talsmenn, barns deltakelse på møter, familievelferdskonferanser og registrering av barns synspunkter som prosesser for å støtte realiseringen av barns rett til å delta i beslutninger som gjelder deres velferd, beskyttelse og omsorg. Den tilgjengelige kunnskapen er først og fremst indikerende og bygger på små kvalitative studier med brukere og tjenesteleverandører. Det er også veldig lite fokus i forskningslitteraturen om effektiviteten av prosesser for å gjøre det mulig for små barn å få sine synspunkter tatt i betraktning.</p>
Spørsmål 3	<p>Oppsummeringen dokumenterer at det er hensiktsmessig med bruk av talsmenn, barns deltakelse på møter, familievelferdskonferanser og registrering av barns synspunkter som prosesser for å støtte realiseringen av barns rett til å delta i beslutninger som gjelder deres velferd, beskyttelse og omsorg. Den tilgjengelige kunnskapen er først og fremst indikerende og bygger på små kvalitative studier med brukere og tjenesteleverandører. Det er også veldig lite fokus i forskningslitteraturen om effektiviteten av prosesser for å gjøre det mulig for små barn å få sine synspunkter tatt i betraktning.</p>
Kriz (2017) (101)	<p>Alle deltakere fra alle land var for barnas brukermedvirkning, men til ulike grader. 96% av norske deltakeres svar ble plassert på rungene 4,5 eller 6, mens kun 56% av engelske deltakere var på 4,5,6 eller 6. Disse stegene betyr: Steg 7-8: barn leder aktiviteter Steg 6: aktiviteter som ledes av voksne, der beslutninger blir delt med barn; Steg 5: aktiviteter som ledes av voksne, der barn blir konsultert og informert om hvordan deres innspill vil bli brukt og resultatene av voksne beslutninger; Steg 4: aktiviteter for voksne som barn forstå formål, beslutningsprosess og ha en rolle. Steg 1-3: ingen deltakelse Engelske arbeidere viste en grundig, sofistikert kunnskap om barns deltakelse og diskuterte veltalende hvordan man kan oppnå rapport med barn i forskjellige aldre ved hjelp av forskjellige metoder (for eksempel å tegne bilder eller spille spill). Noen av dem nevnte også at økonomiske bekymringer og ressursproblemer kan overstyre barns mening i senere (pågående) stadier av en sak (for eksempel når barn bestemmer seg for fosterplasseringer eller når tenåringer ønsker å forlate hjemmet). Flere av dem sa også at skjemaene de utløser dem om barnas ønsker og følelser ble hørt; om barnet forstår hva som skjer, og om rapporten har blitt delt med barnet. Norske arbeidere viste nyansert forståelse</p>
Spørsmål 3	<p>Alle deltakere fra alle land var for barnas brukermedvirkning, men til ulike grader. 96% av norske deltakeres svar ble plassert på rungene 4,5 eller 6, mens kun 56% av engelske deltakere var på 4,5,6 eller 6. Disse stegene betyr: Steg 7-8: barn leder aktiviteter Steg 6: aktiviteter som ledes av voksne, der beslutninger blir delt med barn; Steg 5: aktiviteter som ledes av voksne, der barn blir konsultert og informert om hvordan deres innspill vil bli brukt og resultatene av voksne beslutninger; Steg 4: aktiviteter for voksne som barn forstå formål, beslutningsprosess og ha en rolle. Steg 1-3: ingen deltakelse Engelske arbeidere viste en grundig, sofistikert kunnskap om barns deltakelse og diskuterte veltalende hvordan man kan oppnå rapport med barn i forskjellige aldre ved hjelp av forskjellige metoder (for eksempel å tegne bilder eller spille spill). Noen av dem nevnte også at økonomiske bekymringer og ressursproblemer kan overstyre barns mening i senere (pågående) stadier av en sak (for eksempel når barn bestemmer seg for fosterplasseringer eller når tenåringer ønsker å forlate hjemmet). Flere av dem sa også at skjemaene de utløser dem om barnas ønsker og følelser ble hørt; om barnet forstår hva som skjer, og om rapporten har blitt delt med barnet. Norske arbeidere viste nyansert forståelse</p>

Studie	Resultater / forfatterens konklusjoner
	<p>av barns deltakelse, men nevnte eller utdypet ikke metoder eller verk- tøy. Våre funn viser at barnevernsarbeidere i de tre landene som stu- deres oppfattet barns deltakelse som å høre barnets mening kombi- nert med å informere dem. Samtidig identifiserte mange av arbei- derne dimensjoner som alder, modenhet, beskyttende holdning og evne til å danne seg en mening som faktorer som de vurderte når og på hvilke måter de skulle lytte til barn. Spesielt ble disse faktorene nevnt i forhold til beslutnings- eller valgsituasjoner. Til slutt nevnte en tredjedel av utvalget argumentet om at barn trengte beskyttelse (mot mulige skadelige effekter som en konsekvens av deltakelse), og at barn ikke alltid vet hva som er i deres beste interesse. 81% av delta- kere synes at barna skal høres (hearing the child is vital). 40% av norske deltakere og 27% av engelske deltakere diskuterte at barnas deltakelse er viktig for å samle informasjon eller bevis i en sak. 38% norske deltakere og 50% engelske deltakere diskuterte at barnas del- takelse kunne vært inappropriat fordi det kunne skade dem, eller at deres behov for beskyttelse er viktigere enn deres behov for delta- kelse. 71% av deltakerne i studien sa at barnas deltakelse var av- hengig av alder/utvikling, at de følte at barna kunne delta når de først hadde kommet i en visst alder eller modenhet, eller en alder der de kunne forstår hva skjer. 65% norske deltakere og 84% engelske delta- kere snakket om en eller flere av disse bekymringene. Fra konklusjon: Hart's (1992) deltagelsesstige De fant at omtrent en av fire arbeidere konseptualiserte barns deltakelse som ikke-deltakelse: barn ble ikke betraktet som beslutningstakere; snarere samsvarte disse arbeidernes oppfatninger med temaene manipulasjon, dekorasjon og tokenisme slik Hart forstått. Interessant nok forsto ingen av de norske arbei- derne barns deltakelse som ikke- deltakelse, mens fire av ti engelske arbeidere gjorde det. Tematiske kategorier De fant en høyere grad av bevissthet og mer nyanserte refleksjoner om barns deltakelse blant engelske arbeidere; de var mer bevisste på de komplekse hensynene som er involvert når deltakelse for barn implementeres i den daglige barnevernspraksisen. De sa klart og tydelig at et barn skulle bli hørt og at hans eller hennes mening er viktig; de sa også at deltakelse av- henger av barns alder og modenhet og må balanseres mot barnets be- hov for beskyttelse mot re-traumatisering. Mange av de engelske ar- beiderne nevnte også hvordan ressurspørsmål forhindret dem i å sette barns følelser og ønsker ut i livet. Sammenlignet med sine norske jevnaldrende, nevnte en høyere andel engelske arbeidere disse tema- ene da de forklarte hva barns deltakelse betyr. For norske arbeidere betydde "å høre barnet" typisk å få barns syn på situasjonen og hand- let mindre om å samle bevis og informasjon.</p>
Leeson (2007) (64)	Resultatene viser at de unge har utviklet følelser av hjelpeløshet, lav selvtillit og manglende tillit som følge av mangelen på muligheter til å

Studie	Resultater / forfatterens konklusjoner
Spørsmål 2	<p>medvirke i beslutninger vedrørende eget liv. De som bodde langt fra deres saksbehandlere hadde dårlig kommunikasjon, og tvilte på om deres saksbehandlere ville høre på dem. De som bodde i døgninstitusjon var avhengig av sine saksbehandlere (key workers) som talspersoner. Når saksbehandleren ble byttet ofte følte de seg isolert og at de hadde ingen som de kunne stole på å fremme deres synspunkter. Ingen husket å ha sett rapporter som ble skrevet om dem, og alle følte som formelle prosesser gikk rundt dem der det var forventet at de skulle bare passivt ble med på avgjørelsene. Det var viktig å føle at voksne rundt seg så deg som en kompetent person - da ble det lettere å ta avgjørelser selv.</p>
<p>Lucas (2017) (56)</p> <p>Spørsmål 2</p>	<p>Studien stilte spørsmål ved om barn og unge kan være engasjert/deltaktig i tidlige intervensjoner (som CAF) i forbindelse med at de og familiene deres får tilbud om hjelp. Hvis fordelene med en felles tilnærming til deltakelse i vurdering, planlegging og beslutningstaking rundt barn og unge skal realiseres som et ledende prinsipp for unge, da må tjenestene som koordinerer dette også legge til rette for deltakelse. Dette innebærer å gi de unge støtte til å utforske forskjellige former for passende deltakelse i møter, og utenfor møter, der muligheten til å utvikle og opprettholde tillitsforhold med utøvere er tilgjengelig. Her, annen forskning tatt i betraktning, vil både intra-familiær praksis og utøver-ledede strategier for å inkludere unge være til nytte. Tidlig inn gripen inkluderer mer konsistente og åpne måter å jobbe med unge vil tillate et fyldigere bilde av potensialitet og løfte fra en ung person og derved engasjere dem mer fruktbart og personlig i løsninger på deres problemer. Spørsmålet om hvorvidt disse vilkårene kan oppfylles innenfor de fleste fysiske og relasjonelle rom er også en del av en bredere diskusjon om rolle, funksjon og organisering av skoler. Reformasjonen av skoler ser ofte ut til å vær en stadig skiftende og omstridt politisk diskurs, så sammen med nasjonale agendaer for sosial og økonomisk politikk, slik at det kan være det lokal, mer demokratisk og deltakende utforskning av barns rom krever en viss avstand fra skoler, der pensum og styrte regimer dominerer.</p>
<p>Lundberg (2014) (86)</p> <p>Spørsmål 2</p>	<p>Studien viser at barn ikke har fått informasjon om tiltakene, eller informasjon om hva barnevernet kan hjelpe dem med. Det var først ved endring av tiltak og ved plassering utenfor hjemmet at barna fikk et minimum av informasjon. Når barn ikke får informasjon er det vanskelig for dem å kunne formidle noe om sin egen situasjon, samtidig vil de ikke være i stand til å påvirke beslutninger om sin egen fremtid. Funnene viser at barn og unge har et stort behov for å få en god forklaring på hvorfor tiltakene ble iverksatt. De trenger konkret informasjon ut fra deres alder og modenhet, og informasjonen må gjentas. Barna trenger forståelig informasjon for å skape en mening rundt sine tidligere opplevelser. Å snakke om tidligere erfaringer setter ofte ord</p>

Studie	Resultater / forfatterens konklusjoner
	<p>på følelser som gjør livet mer forståelig, samtidig som barn også blir fritatt for skyld og ansvar. For å planlegge og håndtere fremtiden trenger barn hjelp til å forstå fortiden, for barn av barnevernet blir det ekstra viktig på grunn av de psykososiale belastningene de har hatt ved skifte av omsorgspersoner og med den sorgen og savnet som det medfører. Det er viktig for barn å få informasjon om sine rettigheter og få lov til å medvirke. Funnene viser at barneverntjenesten på tross av lovverket ikke har fulgt opp barns rett til informasjon og barns rett medvirkning. De har ikke informert barna, og dermed ikke hatt en dialog hvor barna har vært en deltager. Lovforslaget som trer i kraft fra juni 2014 gir fremtidens 57 barnevernsbarn en sterkere rettighet når det gjelder medvirkning, dette vil styrke deres rettsikkerhet. Studien viser i tillegg at relasjonen til saksbehandler er svært viktig, alle ungdommene ønsket en nærmere kontakt. Forutsetninger for en god relasjon var tillit, anerkjennelse og det å få være et subjekt. Relasjonen er også avgjørende for hvordan kommunikasjonen og informasjonsflyten mellom barnet og saksbehandler vil være. Det vil si at en god relasjon er en av forutsetningene for godt aktørskap i samhandlingen mellom barnet og saksbehandleren. Studien bekrefter det tidligere forskning har vist.</p>
<p>McCarthy (2016) (67)</p> <p>Spørsmål 2</p>	<p>Resultatene viste at de unge var nokså fornøyd med medvirkningen i dagliglivet, skjønt det var noen vanskeligheter grunnet kamp om kontroll. De hadde begrenset medvirkning i beslutninger som angikk overflytting til ungdomsinstitusjon og prosessen med overflytting dit, tilgang til familien, utdanning/opplæring og fremtidige planer. De var i store trekk ukjent med retten til medvirkning og de fleste sosialarbeiderne i studien hadde ikke fått opplæring i medvirkning.</p>
<p>McGregor (2019) (87)</p> <p>Spørsmål 2</p>	<p>Maktrelasjoner påvirker de unges opplevelser, fra mikro-nivå (f.eks. maktesløshet i fosterfamilie), til ekso (følelse av makt og autoritet i hvert enkelt forhold med sosialarbeidere) og makro-nivå (synspunkter om barnevernsinstitusjoner og mangel på valg eller kontroll i mye av livet til de unge). Makt er i seg selv hverken positivt eller negativt men eksisterer og kan brukes i begge retninger. Med det er det viktig å erkjenne at det fins mange maktfaktorer, som eksisterer på hvert av nivåene i økosystemet (f.eks. makt knyttet til arbeider, jus, prosedyrer).</p>
<p>McLeod (2006, 2010) (88;89)</p> <p>Spørsmål 2</p>	<p>De unge følte ikke at de ble hørt, selv om barnevernsansatte beskrev at de hadde anstrengt seg for å lytte til de unge. Det kan se ut til at denne motsetningen var pga. at de voksne og de unge hadde ulik forståelse av 'å lytte'. De voksne så det mer som å være respektfullt oppmerksom på hva de unge sa. De unge derimot, følte at det å lytte var demonstrert ved å gi dem tjenester som matchet det de hadde ytret ønske om. Få av barna opplevde at de hadde innflytelse over viktige</p>

Studie	Resultater / forfatterens konklusjoner
	<p>avgjørelser vedrørende eget liv. Det å klage på avgjørelser gjennom formelle kanaler opplevdes nytteløst.</p> <p>Disse unges syn på å være under barnevernets omsorg var i hovedsak ikke en lykkelig opplevelse. De opplevde at kvaliteten på omsorgen ofte var mangelfull, og at de ble sett på som annerledes og som bråk- makere fordi de var under barnevernets omsorg. Deres sosionom ble sett på som en viktig alliert for å hjelpe dem å overleve i et fiendtlig miljø. Gode barnevernsansatte kunne hjelpe å finne ut av ting, mens barna som hadde negative oppfatninger av barnevernsansatte trodde at de ikke gjorde noe for å hjelpe dem. Noen barn syntes at alle problemene i livet deres var tilført av barnevernstjenestene. Gode barnevernsansatte var sett på som "en venn" (som ga emosjonell støtte og som behandlet barna som et individ), og at barna ble behandlet som "likepersoner". Mye av dette handlet om brukermedvirkning, og mange barn klaget at de ikke hadde noe å si i saker som omhandlet dem.</p>
<p>Morrison (2019) (73)</p> <p>Spørsmål 3</p>	<p>Sosialarbeiderne har begrensede ressurser og jobber innenfor strukturer som gir begrenset rom for barnas selvråderett. Sosialarbeidernes rolle er kanskje ikke bare å øke barnas selvråderett, men også å hjelpe de å forstå disse begrensningene og hjelpe dem å navigere innenfor de rammene som er.</p>
<p>Muench (2017) (33)</p> <p>Spørsmål 2</p>	<p>Fra konklusjonen: Hovedmålet med denne studien var å få et brukerperspektiv av barnevernskonferanser (CPC=child protection conference). Synspunktene til barn og foreldre i denne studien var lik de fra tidligere forskning på dette området. Flertallet av barna var ikke klare over formålet med barnevernskonferanser og deres deltakelse i slike ble opplevd å være minimal. Både barn og foreldre beskrev deltakelsen på barnevernskonferanser som en negativ opplevelse. Barn og foreldre må informeres bedre om barnevernskonferanser med informasjon gitt i et tilgjengelig format. Barnevernsprosessen må bli forklart på en forenklet måte, med rapporter og vurderinger tilpasset hver enkelt og deles i forkant av konferansen. Ansvarlige i barnevernssaker trenger å møte foreldre og unge før konferansen for å sikre at de forstår formålet med slike møter og legge til rette for at deres synspunkter får komme frem. Sosialarbeidere må være støttende gjennom hele prosessen og forklare utfall og mål, og sikre at foreldre og unge har kunnskap om barnevernsplanen. Fra resultat-kapitlet: Få barn kjente til klagesystemet (complain system), og av disse som kjente til det var det noen som hadde positive erfaringer, og andre som sa at de fikk aldri anledning til å klage og de var redd fordi de visste ikke hva som kunne skje med dem selv eller familien deres hvis de klaget. Få barn deltok på møtene, og ingen følte at de ble hørt på eller at deres ønsker</p>

Studie	Resultater / forfatterens konklusjoner
	<p>eller følelser ble tatt i betraktning. Klagesystemet ble snakket om mye. Generelt er det lav deltakelse av barna på møtene.</p>
<p>Mundal (2017) (98)</p> <p>Spørsmål 3</p>	<p>Forskningen rundt undersøkelsesarbeid i barneverntjenesten viser mangelfull deltakelse og vektlegging av hva barnet sier. I barnevernet i Norge fins det ikke en felles implementert modell for hvordan undersøkelsen skal gjøres. Det er opp til den enkelte barnevernsarbeider eller kontor hvorvidt de følger en modell eller ikke. De kontorer som har implementert en modell benytter den i varierende grad og tilpasses sakens art. Jussens regler er dynamiske og tilpasset slik at de kan «passe inn» i flere sammenhenger. Dette for å ivareta alle de ulike sakene som fins i barnevernet. De er for eksempel utformet slik at de skal sikre at barn får sagt sin mening samtidig som de er utformet slik at barnevernet må vurdere barnets mulige lojalitetskonflikt overfor sine foreldre hvis de vegrer seg for å snakke med barnevernet. Barn gis og en rett til å ikke delta. Dette åpner opp for stor grad av skjønnsutøvelse med hensyn til hvordan barnets rett til medvirkning utøves av barnevernsarbeideren. Skjønnsutøvelse handler om valg og verdier. Det er opp til det enkelte kontor eller barnevernsarbeider fra hvem og hvordan informasjonen innhentes og vektlegges. Sammen med jussens regler og rettskilder, som er dynamiske, kan barnevernsarbeiderens teoretiske forståelse av barns utvikling forklare hvorfor medvirkning i noen sammenhenger kan bli mangelfull.</p>
<p>Munro (2001) (90)</p> <p>Spørsmål 2</p>	<p>Det var en rekke synspunkter på nytten evalueringmøter. For noen, spesielt de som hadde stabile bo-forhold, var de uproblematisk og ganske hyggelige opplevelser. Det viste at omsorgspersoner og sosionomer tok godt vare på dem. For andre var evalueringmøtene anledninger da de følte seg maktesløse og frustrerte. De opplevde at planene som ble lagt ikke ble gjennomført, at deres ønsker ikke ble tatt hensyn til og det uten forklaring og at deres bekymringer ikke ble adressert. Tre respondenter kom med kommentarer til skjemaet at de fikk lov til å påvirke trivielle avgjørelser om seg selv, men fagfolk ville ikke la dem engasjere seg i de store spørsmålene - de som virkelig betydde dem, for eksempel hvor de bodde eller hvordan ofte besøkte de fødselsmoren sin. Klager på anmeldelser var mye vanligere fra eldre barn som ønsket mer autonomi og innflytelse, så i mange henseender gir de ekko for kritikk som mange tenåringer kan komme med fra fødselsfamiliene. Noen følte at de ikke kunne påvirke hvor mye de så familiene deres. De aller fleste barna visste ikke om klagesystem (complaints system). Den ene som var kjent med det ikke ville bruke det fordi hun syntes at det ville ta lang tid og hun trengte noe nå. Barna sier at hvis de ville klage ville de ha fått en voksne talsmann å gjøre det for dem, og nesten alle kunne tenke seg hvem det kunne være. Eldre barn ville ikke dele mange tanker og følelser fordi de ikke ville at det ble skrevet ned og ende opp i sakspapirene deres.</p>

Studie	Resultater / forfatterens konklusjoner
Palsson (2017) (68) Spørsmål 3	Denne studien indikerer at ulike begrunnelser har innvirkning på i hvor stor grad barnas synspunkter vektet i inspeksjonsprosesser i barnevernet. Funnene indikerer vanskeligheter med å gi barnas syn betydelig innvirkning på inspeksjonsprosessen. Dette kan tilskrives det faktum at mesteparten av kvalitetskriteriene som brukes av myndighetene avviker fra de aspektene ved omsorg som barn selv legger mest vekt på. I nesten 30% av tilfellene hadde inspektørene ikke intervjuet noen barn og i tilfellene de gjorde det, utøvde barna sjelden noen innflytelse på høyere nivå
Paulsen (2016) (91) Spørsmål 2	Barna fremhever først og fremst at en nær og trygg relasjon i barnevernet er viktig for å få til medvirkning. Fra forfatterens konklusjon: Graden av medvirkning påvirkes av antall møtepunkter barnet har med ansatte i barnevernet og av barnets alder, men det som ser ut til å ha størst innvirkning, er relasjonen mellom barnet/den unge og den ansatte i barnevernet. Altså tydeliggjør artikkelen at relasjon er et viktig stikkord for å lykkes i å skape gode medvirkningsprosesser. Relasjonen må bygge på tillit og respekt, og barnet/unge må oppleve at det de sier, blir tatt på alvor og lyttet til. Unges beskrivelser av hva som skal til for å skape en god relasjon, kan kobles til behovet for en anerkjennelse av at deres stemme er viktig og har betydning. En god relasjon har betydning for å skape gode medvirkningsprosesser. I tillegg er det tydelig at å oppleve en prosess hvor man blir tatt på alvor, respektert og anerkjent, bidrar til å bedre relasjonen. Sånn sett forsterker disse elementene hverandre ved at medvirkning bidrar til en god relasjon og en god relasjon bidrar til medvirkning. Gjennom artikkelen blir det tydelig at en slik relasjon langt oftere knyttes til ansatte i ulike tiltak enn til saksbehandlere, og dette er interessant. Det kan handle om ulike forhold. Én relevant dimensjon kan handle om makt og hvilke beslutninger de ulike ansatte har mulighet til å ta. Likevel fins det eksempler på at det skapes gode relasjoner på tross av dette. Derfor bør kanskje forklaringen søkes et annet sted, nemlig blant annet i hyppig skifte av saksbehandler og begrenset antall møtepunkter. Som vist er hyppig skifte av saksbehandler en utfordring, spesielt fordi det vanskeliggjør muligheten for kontinuitet og tid til å skape gode relasjoner. Selv om ikke kontinuitet i relasjonen mellom saksbehandler og unge er synonymt med god relasjon og medvirkning, ser det likevel ut til at kontinuitet gir større muligheter for medvirkning. Det må derfor være et mål å jobbe mot mer kontinuitet når det gjelder saksbehandlere. Når det gjelder begrenset antall møtepunkter vil dette ha direkte innvirkning på relasjonen, da mulighetene for å skape en god relasjon naturlig begrenses når antall treffpunkt er få. Selv om det å delta på samtaler ikke automatisk fører til medvirkning, er sannsynligheten for medvirkning betydelig større dersom antall møtepunkter blir flere. Dette gjør at det kan være relevant å vurdere å innføre flere pålagte

Studie	Resultater / forfatterens konklusjoner
	<p>samtaler med barn i en barnevernssak. I tillegg må det jobbes for en grundigere forståelse av hva som skal til for å sikre at barn og unge både blir hørt og har innflytelse. Dette vil kreve en anerkjennelse av at medvirkning er avhengig av forholdet til saksbehandler og krever langsiktig arbeid og bruk av tid. For at dette skal være mulig må det sikres at de ansatte i barnevernet har tid og ressurser til å jobbe med medvirkning, at det ligger en bred forståelse til grunn og at det utvikles gode arbeidsmetoder.</p>
<p>Pert (2017) (37)</p> <p>Spørsmål 2</p>	<p>Resultatene viser at barna i studien opplevde mangel på deltakelse vedrørende alle aspekter i forbindelse med vurderingen av omsorgsplan og barna opplevde signifikante barrierer for å delta i prosessen.</p>
<p>Pietiläinen (2018) (69)</p> <p>Spørsmål 2</p>	<p>Resultatene (basert på data fra barna) viser at barna har gode erfaringer med faktorer som medfører medvirkning i hverdagen i barnehjemmet. Barna trakk fram at arbeidsstilen til de ansatte er positiv, støttende og at de får være med å påvirke hvordan deres hverdag ser ut.</p>
<p>Pithouse (2007) (43)</p> <p>Spørsmål 2</p>	<p>Barn og unge snakket positivt om talspersoner, men mente at denne tjenesten ('advocacy') burde være mer synlig og tilgjengelig. Flertallet av barn og unge hadde forslag til hvordan opplevelsen deres i klageprosessen kunne blitt forbedret. Dette inkluderte at 'key professionals'/nøkkelpersoner (spesielt sosialomsorgspersonell; 'social care staff') tar en mer proaktiv støtterolle, bevisstgjøring gjennom informasjon tilpasset for barn, bedre tilgang til uavhengig støtte og fremskynde tiden det tar å fatte en beslutning. Barn og unge ønsket også at man er positivt innstilt til å lytte til dem og behandle klagen.</p>
<p>Polkki (2012) (65)</p> <p>Spørsmål 2</p>	<p>Resultatene antyder at deltakelse i saker som angår dem er veldig viktig for barn, selv om de ikke alltid ønsker å være aktive deltakere (f.eks. i møter). Barna håpet at sosionomer ville interessere seg for dem, høre på dem og ta hensyn til deres meninger og ønsker. Barn søkte sann og viktig informasjon om årsakene til plasseringer og planene for fremtiden. De følte at de ble bedre hørt og mer i stand til å påvirke sine egne saker etter å ha blitt plassert i et fosterhjem enn i tidligere faser av tjenester. Fra forfatterens diskusjon/implikasjoner for praksis: Barna i vår studie uttrykte moderate ønsker om deltakelse og forståelse. De satte pris på de voksne som hadde en genuin interesse for dem, ga dem pålitelig informasjon, lyttet til dem og tok deres meninger på alvor. Etter å ha opplevd vanskelige situasjoner med sine biologiske familier, og muligens med tidligere fosterpleiere, kan dette ha vært deres første opplevelser av å bli lyttet til og motta relevant informasjon fra voksne. I følge enkelte er det bare innenfor konteksten og sikkerheten til et tillitsfullt forhold barn kan assimilere informasjon, ta informerte valg om hva deres synspunkter er og hvordan de er best representert, og blir i stand til å utøve sine rettigheter til deltakelse og tjenesteyting.</p>

Studie	Resultater / forfatterens konklusjoner
Polkki (2012) (65) Spørsmål 3	Studien identifiserer mange hindre/barrierer for barns deltakelse på forskjellige systemnivåer. Barnas lojalitet til foreldrene kan hindre dem i å uttrykke sine meninger. Ifølge sosionomer er de mest alvorlige hindrene når det gjelder barns medvirkning knyttet til mangel på menneskelige ressurser og tidsressurser. Sosialarbeidere trenger tid, arbeidspraksis, ferdigheter og praktisk kunnskap om barns personlige erfaringer, meninger og ønsker kan bli bedre hørt. De søker også støtte til å håndtere de emosjonelle aspektene ved barnevernsarbeid og kommer med forslag til tiltak for å få til dette.
Rap (2019) (102) Spørsmål 3	Resultatene viser at det eksisterer mange barrierer som forhindrer aktiv deltakelse av barn i ungdomsarbeid og barnevern. Nederlandske kommuner bruker skjønn når de vurderer hvordan og barn skal delta. Spesielt så er det behov for å informere barna om prosesser og om hvordan de kan delta på en bedre måte. Minimumsalder på 12 år legges ofte til grunn for deltakelse, noe som betyr at barn under den alderen få muligheter til å delta. Intervjuene viser at barnets alder er en viktig avgjørende faktor når det gjelder hvorvidt barn får muligheten til å delta. I tillegg at intelligensnivå, type problemer og personlighet spiller en rolle i hvorvidt barnet for delta. Jo eldre barnet er jo større vekt gis de i beslutninger. Det brukes generelt strenge aldersgrenser, noe som betyr at i praksis blir bare barn fra 12 år og eldre involvert i beslutningsprosesser.
Rasmusson (2004) (57) Spørsmål 2	Barna hadde veldig varierte opplevelser og erfaringer av forberedelsene som ble gjort før evalueringsmøter og av det som skjedde i møtene. Noen få var veldig negative, noen var positive og negative og et par veldig positive. Alle barna som uttalte seg var hovedsakelig positive til formen for evalueringsmøter og rollen til den uavhengige styrelederen. Flere av barna som fylte ut noen eller alle skjema var negative til dem. De ble oppfattet som vanskelige og kjedelige å fylle ut. Bare ett barn uttrykte en direkte positiv oppfatning av et skjema - høringsdokumentet for barn og unge.
Roesch-Marsh (2017) (92) Spørsmål 2	Funnene viser at for at deltakelsen skal oppleves positivt for barna/ungdommene så trenger de mennesker de kjenner og stoler på for å støtte dem med alle stadier i prosessen.
Roesch-Marsh (2017) (92) Spørsmål 3	Barn opplever at det kan være vanskelig å delta fordi de ikke forstår diskusjonene/samtalene og det kan derfor hende man samtykker fordi man ikke vil innrømme at de ikke forstår og pga. skjev maktbalanse mellom barnet og de voksne i møtet. Ansatte opplevde at det var mange barrierer for barns deltakelse som profesjonelle som tar for mye styring, familiekonflikter og foreldrenes behov og problemer.

Studie	Resultater / forfatterens konklusjoner
Roesch-Marsh (2017) (92)	Bare litt over halvparten av sosialarbeidere og 44 % av saksbehandlerne (reviewing officers) mente at ungdommens deltakelse hadde stor innvirkning på beslutningene som ble tatt i møtet.
Spørsmål 4	<p>I 10,81 % av møtene følte sosialarbeiderne og 4,26 % av saksbehandlerne at ungdommens deltakelse var avgjørende for beslutningene; 21,62 % av sosialarbeiderne og 25,53 % av saksbehandlerne følte ungdommens deltakelse hadde en begrenset innvirkning på beslutningene som ble tatt. Begge identifiserte noen få tilfeller der de følte ungdommens deltakelse ikke hadde innvirkning på beslutninger som blir tatt.</p> <p>De fleste av ungdommene som deltok (22 av 26) følte at de forsto beslutningene som ble tatt i deres anmeldelse. På spørsmål om de følte sin deltakelse utgjorde en forskjell i anmeldelsen, så mente 69,23 % at den gjorde det. Imidlertid, i 19,23 % av tilfellene (5 av 26), var ungdommene ikke sikre på om deres deltakelse utgjorde en forskjell og 11,54 % av tilfellene følte de at deres deltakelse ikke hadde innvirkning på beslutningene.</p>
Saebjornsen (2017) (36)	Publikasjonen har ingen konklusjon, så vi kopierte fra forfatterens diskusjon: I tråd med flere studier, så ungdommer i denne studien på deltakelse som viktig for deres evne til å ha en viss makt over beslutningene tatt om dem. En vesentlig faktor for oppnåelse av effektiv deltakelse er at et tillitsfullt forhold mellom barnet og en profesjonell utvikles. Slike forhold ser ut til å motvirke negative oppfatninger om å være involvert i barnevernssystemet. Studien vår støtter disse funnene og antyder at et tillitsforhold kan føre til en mer generell tillit til ansvarsgruppene. Tillit er en forutsetning for å oppnå fruktbart samarbeid og fordelene forbundet med det. Studien vår støtter tidligere forskning og kommer med noe ny kunnskap. Vi foreslår at et ansvarsteam kan utgjøre en vei til effektiv deltakelse, basert på noen betingelser: Tillitsfullt forhold mellom unge og profesjonelle som har en sterk posisjon i ansvarsteamet. Legge til rette for at ungdommen deltar i alle møter ansvarsteamet har. Fokuserer på ungemens synspunkter. Fagfolk har gode kommunikasjonsevner. Unge får all informasjon nødvendig for effektiv deltakelse.
Sanders (2006) (103)	Barnevernsansatte mente det var vanskelig å fremme barns deltakelse i et voksenorientert system og opplevde mange barrierer og dilemmaer knyttet til dette. Blant annet var flere opptatt av om deltakelsen kunne ha negative konsekvenser for barnet.
Spørsmål 3	
Serholt (2018) (93)	Unge syn på medvirkning og deltakelse er i samsvar med både forskning, Svensk lovgivning og FNs barnekonvensjon. Som regel opplever imidlertid de unge manglende medvirkning og en anklagende og fjern respons i kontakt med sosialarbeidere. Det fins en rekke barrierer og det mangler muligheten til positiv identitetsskaping og positive livsvalg.
Spørsmål 2	

Studie	Resultater / forfatterens konklusjoner
Sinclair (2003) (79) Spørsmål 2	Det var viktig for barna at de selv skulle ønske å bli plassert i fosterhjem. Barna understreket behovet for å bli hørt i egen prosess (spesielt om de skulle bo i fosterhjem, bli adoptert eller bo sammen med familiemedlem, hvilke fosterforeldre de skulle bli plassert hos og hvordan de skulle ha kontakt med familiene sine). Hvis de selv ikke ønsket å være i fosterhjem, eller ble plassert i en familie de ikke ønsket å bo hos var det mindre sannsynlig at dette ville være vellykket.
Stanley (2012) (94) Spørsmål 2	Fagfolk som fremstår ineffektive i møte med vold i hjemmet kan forsterke barns og ofrenes egen følelse av maktesløshet. Ungdommene som deltok beskrev at de ble hjulpet av profesjonelle som lyttet, var tilgjengelige og som informerte dem. De ønsket å bli tatt på alvor og ønsket en respons som tilsvarte alvorret i situasjonen.
Stevens (2008) (70) Spørsmål 2	83% av barna følte de ble involvert i planlegging av egen omsorg, men noen stilte spørsmål ved prosessen. Rundt halvparten av barna rapporterte at de hadde mulighet til å ta personlige valg i hverdagen, men at dette noen ganger var avhengig av hvilke ansatte som var på jobb. Barna stilte også spørsmål ved effektiviteten til prosedyrene for klager og de fleste manglet kunnskap om disse prosedyrene.
Strandbu (2007) (50) Spørsmål 2	Barna i utvalget fikk i varierende grad anledning til å danne og uttrykke egne meninger i familierådene. De opplevde at familieråd kunne være en vanskelig arena å uttrykke egne meninger pga konfliktfylte og vanskelige relasjoner til deltakerne.
Thomas (2017) (44) Spørsmål 2	De unge var i stor grad fornøyd med talspersontjenesten, og de satte veldig stor pris på støtten fra talspersonen. Noen satte mest pris på talspersonen når denne hjalp dem å oppnå det de ønsket og løse spesielle saker. Men de fleste satte pris på relasjonen uavhengig om talspersonen oppnådde endringen den unge ønsket. Noen av dem forstod at talspersonen ikke alltid kunne løse en situasjon slik den unge ønsket det, og satte pris på talspersonens ærlige og åpne holdning til hva var mulig og realistisk, særlig siden de følte seg sviktet av andre fagfolk som ikke forklarte hvorfor de ikke gjorde som de hadde sagt. Dette sier noe om verdien av den relasjonelle kvaliteten i talspersonbruket partnerskapet og viktigheten av åpen og ærlig kommunikasjon med unge. De unge pekte på det å bli hørt som det primære mht talsperson. Dette var uavhengig av om talspersonen løste saken slik de unge ønsket eller ikke. De pekte også på det å løse situasjoner (issue resolution) og praktiske endringer som viktig, i tillegg til det å ha en større involvering i beslutninger og personlig utvikling slik som bedre selvtillit, økt evne til å være sin egen talsperson. De unge som var plassert pga psykiske lidelser og kriminalitet snakket mest om talsperson mht å få sitt perspektiv hørt, hjelpe dem å kommunisere deres ønsker og følelser, bedre relasjonen til tjenestene. De unge i barnevernet (care and protection settings) hadde høyere forventninger mht å oppnå resultater.

Studie	Resultater / forfatterens konklusjoner
Timms (2006) (74) Spørsmål 2	16% hadde ikke vært med i rettssalen men ville gjerne vært med, 23% sa de hadde vært med, 6% sa nei men de ville ikke, og 55% sa de ikke hadde vært med. 12% fikk muligheten til å snakke med dommeren, 55% fikk ikke. 21% svarte at de gjerne ville ha snakket med dommeren, men at de ikke fikk mulighet til deg. 12% ville ikke snakke med dommeren. Undersøkelsen ga ikke et entydig svar på om barn var i stand til å uttrykke synspunkter med forventning om at de ville ha innvirkning på avgjørelser truffet i retten og i respekt av omsorgsplanene deres. Flertallet hadde kjennskap til omsorgsplanene deres og var fornøyde med dem. Mer involvering var etterlyst med hensyn til de daglige beslutningene som f.eks. leggetid, lommepenger og 'sleep-overs', samt i forhold til store avgjørelser slik som omplassering. De hadde et sterkt ønske å bli involvert i beslutninger knyttet til kontakten med foreldre og søsken (om de ønsket kontakt, hvor ofte og hvor). Mangel på informasjon om hva som foregikk og hvem som tok beslutninger, og manglende mulighet til å argumentere for det de ønsket, forverret for mange stresset forårsaket av å forlate hjemmet.
Tjelflaat (2007) (71) Spørsmål 2	Resultatene viser at institusjonelle regler, rutiner og sanksjoner kan hindre medvirkning. Barneperspektivet og barnekonvensjonen er ikke sentrale temaer i institusjonshverdagen. Ungdommenes forhold til tilsynet framstår som noe tvetydig både med hensyn til om de vil snakke med tilsynet, og om de føler at de får hjelp med sine klager. Det er vanskelig for tilsynet å skape god kontakt med de minste barna i institusjoner.
van Bijleveld (2014) (95) Spørsmål 2	Barna opplever manglende deltakelse og at deres deltakelse ikke har påvirkning. Å bli spurt er ikke nok, det er viktig å føle at deres meninger blir tatt alvorlig. De beskrev også at det er viktig å bli informert om hva som skjer. De mener at dersom de får delta i prosessene så er det større sjanse for å lykkes med gode avgjørelser.
van Bijleveld (2014) (95) Spørsmål 3	Saksbehandlerne hadde mange ulike oppfatninger av hva deltakelse innebærer og noen mente dette ikke så mye handlet om aktiv deltakelse, men det å tenke på barnas beste og å informere barna. De opplevde også at det var organisatoriske barrierer for deltakelse.
van Bijleveld (2015) (24) Spørsmål 2	Flertallet av barn og unge hadde følelsen av at de hadde begrensede muligheter til å delta i beslutningsprosessen som involverte deres liv, eller at de ikke hadde noen muligheter i det hele tatt. Barn rapporterte at de ble involvert i ubetydelige avgjørelser, og ikke i viktige beslutninger som f.eks. hvor de bodde, kontakt med foreldrene og søsken, og valg av skole. Barn hadde ulike erfaringer knyttet til deltakelse i møter ('review meetings', 'case conferences'). Barn ser involvering som en mulighet til å påvirke beslutninger som er viktige for dem (istedenfor å kun ta stilling til beslutninger som barnevernsarbeideren har tatt). Det er viktig for barna at de blir hørt og tatt alvorlig.

Studie	Resultater / forfatterens konklusjoner
van Bijleveld (2015) (24) Spørsmål 3	Det personlige forholdet mellom barnet og barnevernarbeideren blir nevnt som en av de viktigste tilretteleggere for deltakelse, selv om flere barrierer for å bygge opp et slik forhold er demonstrert av både barn og barnevernarbeidere. I de inkluderte studiene, mener barn de alltid burde være involvert, mens barnevernarbeidere identifiserer flere tilfeller hvor involvering av barn er upassende. Barnevernarbeiders innvendinger mot deltakelse stammer hovedsakelig fra det sosio-kulturelle bildet av at barn er sårbare og har behov for beskyttelse. Det er også manglende forståelse blant barnevernarbeidere i hva barn og unges deltakelse faktisk betyr/ innebærer. Resultatene er basert på data fra land som vi er interessert i og land vi ikke er interessert i.
van Bijleveld (2019) (51) Spørsmål 3	Barnevernsarbeidere ser på brukermedvirkning som om barn får det de vil. -De vil ikke bry barna med «voksenproblemer» eller samtaler som ikke passer for et barn. Verktøykassen (Toolbox) for å tilrettelegge for medvirkning var for barnslig for arbeidet med ungdom. Sammen identifiserte saksbehandlerne tre underliggende årsaker for ikke å bruke verktøykassen under møtene: (a) Deres egen usikkerhet relatert til implementering av deltakelse; (b) frykt eller urealistisk forespørsler fra barna, stemning fra troen på at barn kunne ikke føre tilsyn med situasjonen og trenger å være skjermet; og (c) begrenser medvirkning pga. de opplever det som sin oppgave å beskytte barna. Saksbehandlere var redde for at barna ikke ville ta dem på alvor når du introduserer verktøykassen. Barnevernsarbeidere fryktet at barna ønsket valg som de ikke kunne gi til dem.
Viblemo (2017) (96) Spørsmål 2	På overordnet nivå er hovedinntrykket som tegnes av barna at møtet/møtene og kontakten med barnevernet oppleves greit. Samtidig er de yngre barna mer positive enn de eldre barna. Når det gjelder brukermedvirkningen er det tydelig at barna opplever å bli hørt og involvert, men at det er stor usikkerhet knyttet til hva som skjer med deres innspill og ønsker. Barna opplever med andre ord ikke reell brukermedvirkning. Barna har både positive, nøytrale og negative erfaringer med tiltak. Datamaterialet viser at barna og ungdommene som har hatt en betydelig grad av utfordring i hjemmet, er mindre fornøyd med barnevernet enn de barna og unge som har hatt en mindre grad av faktisk utfordring i hjemme.
Vis (2009) (25) Spørsmål 4	Det var reell medvirkning i færre enn halvparten (46,5 %) av sakene der deltakelse ble forsøkt, og deltakelse/medvirkning var bare forsøkt i en tredjedel av sakene (i løpet av 6 mnd.). Selv om under halvparten av sakene resulterte i «reell» brukermedvirkning i henhold til gitte kriterier* ble også andre effekter å barns deltakelse målt. Her fant de at i 81 % av tilfellene resulterte deltakelsesprosessen i kunnskap om barnets ønsker og barnets perspektiv; i 47 % av tilfellene ble nye relevante fakta oppdaget; i 42 % av tilfellene førte deltakelsen til bedre forståelse av barnets utvikling og evner; i 14 % av tilfellene påvirket

Studie	Resultater / forfatterens konklusjoner
	<p>deltakelsesprosessen samarbeidet med andre tjenester; og i 11 % av tilfellene berørte deltakelsesprosessen samarbeidet med foreldrene. I bare 9 % av tilfellene ble det ikke rapportert om noen innvirkning.</p> <p>Resultatene viser at barn og unges aktive deltakelse ikke korrelerte perfekt med å ha faktisk innflytelse på utfallet i saken. Undersøkelsen viste at selv om barn tar del i beslutningsprosesser får ikke det nødvendigvis betydning for utfallet av saken.</p> <p>* Kriterier for deltakelse: (1) barnets deltakelse måtte bli rangert på nivå 3 eller høyere på en sekspunktsskala, noe som indikerer at han eller hun hadde noen forståelse av hva som foregikk og hadde gitt uttrykk for synspunkter om beslutningen og (2) barnets deltakelse måtte ha påvirket det faktiske avgjørelser</p>
<p>Vis (2011) (6)</p> <p>Spørsmål 4</p>	<p>Ingen studier ble funnet som undersøkte effekten mellom deltakelse og helse i barnevernsetting. Oversiktsforfatterne fokuserer derfor på indirekte forbindelser mellom deltakelse og helse og assosierte endringsmekanismer. Når deltakelsen er Vellykket, kan det ha positive effekter. Deltakelse kan øke barns sikkerhet, øke suksessen med omsorgsordninger og øke følelsen av velvære hos involverte barn. Ingen forskning ble funnet om langtidseffekter eller effekt av mislykket deltakelse på helseutfall. Oversikten viser eksempler om studier hvor deltakelsesprosess kan ha resultert i et styrket forhold med barnevernarbeider, barns talsperson og foreldre, samt økt stabilitet i gitt omsorg. God forhold med barnevernarbeider og barnevennlige prosesser er påpekt som viktige faktorer.</p>
<p>Vis (2012) (100)</p> <p>Spørsmål 3</p>	<p>Denne studien fant at årsaken til at mange norske saksbehandlere i barnevernet ikke engasjerer barn i beslutningstaking, til tross for at deltakelse er obligatorisk i henhold til lover og forskrifter, kan være at de mener deltakelse er nødvendig, og forsøker å jobbe med barn på en deltakende måte, men innser vanskeligheten og kompleksiteten ved å oppnå effektiv deltakelse i sammenheng med saksprosesser. Endelig kan sosialarbeidere kan også føle at de mangler kommunikasjonsferdigheter som trengs for å engasjere barn og organisasjonelle barrierer hindrer dem i å bygge de nødvendige relasjonene med barnet.</p> <p>Denne studien fant at årsaken til at mange norske saksbehandlere i barnevernet ikke engasjerer barn i beslutningstaking, til tross for at deltakelse er obligatorisk i henhold til lover og forskrifter, kan være at noen sosionomer ikke legger til rette for deltakelse fordi de er redde for å skade barn i prosessen.</p>
<p>Vis (2013) (45)</p> <p>Spørsmål 4</p>	<p>Beslutning om omsorg var i tråd med barnets ønsker i 39 % av tilfellene. Avgjørelser om omsorg var mest sannsynlig i tråd med barnets ønsker, hvis barnet for tiden bodde i offentlig omsorg og ikke ville</p>

Studie	Resultater / forfatterens konklusjoner
	<p>flytte. Barnets ønske om flere besøk med mødre sine var assosiert med at flere besøk ble bevilget. Hva barnet ønsket var ikke assosiert med beslutningen som ble tatt angående besøk av barnets far. Effekten av barnas synspunkter på besøk av foreldre i fylkesnemnda-saker er avhengig av hva barn vil og hvordan disse ønskene sammenfaller med det som er blitt foreslått av barnevernet. Barns synspunkter kan være effektive i å blokkere visse beslutninger, men er mindre effektive hvis barnet ber om en spesifikk endring. Hvis et barn ikke vil være hos sine foreldre, så er sjansen for at foreldrene blir gitt omsorgsrett minimal.</p>
<p>Vis (2015) (99)</p> <p>Spørsmål 3</p>	<p>Resultatene i denne studien indikerer at konteksten for beslutningstaking og organisasjonskultur er viktigere enn faktorer knyttet til ansattes verdier og prioriteringer når det gjelder hva som påvirker barns muligheter til å delta. Fordi holdninger til barns deltakelse blant sosionomene ser ut til å være knyttet til organisasjonene de jobber i, kan dette reflektere forskjeller i antall barn og type problemer barna de møter og hvilke tjenester de har behov for.</p>
<p>Warming (2006) (66)</p> <p>Spørsmål 2</p>	<p>Mange fosterbarn rapporterer at de bare har medvirkning så lenge deres oppfatninger og ønsker er i samsvar med — eller i det minste ikke betydelig i odds med — de som fagfolkene identifiserer som barnets beste. Barn som føler seg elsket og støttet, bekymrer seg ofte ikke så mye for den formelle retten til å bli lyttet til. I hverdagen deltar fosterbarn i produksjonen av egen velferd. Medvirkning er ikke noe som politikere, sosionomer eller fosterforeldre tillater dem eller får dem til å gjøre. Det som imidlertid utgjør en forskjell for barna er om deres måte å delta på er anerkjent i betydningen å bli verdsatt - og muligens støttet — eller om det blir forsømt og / eller motarbeidet.</p>
<p>Winter (2010) (97)</p> <p>Spørsmål 2</p>	<p>Funnene viser at barna hadde sterke historier og synspunkter angående det å leve med risiko og bli flyttet fra deres familier. De beskrev uavklarte følelser som skyld og tap; og opplevde at de ikke ble informert eller lyttet til.</p>

Vi har ikke hentet ut resultater / forfatterens konklusjoner fra følgende publikasjoner (fordi disse kun var relevante for spørsmål 1): Bergli 2017 (55), Brady 2019 (26), Hoikkala 2019 (38), Magnussen 2015 (72), Roose 2009 (78).

Vedlegg 8: Identifiserte retningslinjer og veiledninger

---

1. Arnesen, R., & Diesen, L. Klemetsrudmodellen. En erfaringsbasert metode for barneverntjenestens arbeid med vold i nære relasjoner. Søndre Nordstrand Barnevernstjeneste; 2008. Tilgjengelig fra:
https://bibliotek.bufdir.no/BUF/101/Klemetsrudmodellen_revidert_2017.pdf
2. Bressendorff, S. & Madsen, G. Ø. Vejledning i: Det personrettede tilsyn med familieplejebragte børn og unge samt råd og vejledning til plejefamilier. København: Københavns Kommune, Socialforvaltningen, Center for Familiepleje/Videnscenter for Familiepleje; 2011. Tilgjengelig fra:
<https://viden.sl.dk/media/4640/vejledningidetpersonrettedetilsyn1.pdf>
3. Department for Education. Independent reviewing officers' handbook; 2010. Tilgjengelig fra:
https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/337568/iro_statutory_guidance_iros_and_las_march_2010_tagged.pdf
4. Department for Education. The Children Act 1989 guidance and regulations Volume 2: Care planning, placement and case review; 2015. Tilgjengelig fra:
<https://dera.ioe.ac.uk/734/1/DCSF-00185-2010.pdf>
5. [Department for Education](#). Working Together to Safeguard Children; 2018. Tilgjengelig fra:
https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/779401/Working_Together_to_Safeguard-Children.pdf
6. Department of Health. Working Together to Safeguard Children: A Guide to Inter Agency Working to Safeguard and Promote the Welfare of the Child, London, The Stationery Office; 1999.
7. Department of Health. Framework for the Assessment of Children in Need and their Families. London: Department of Health; 2000.
8. Department of Health. National Standards for the Provision of Children's Advocacy Services; 2002. Tilgjengelig fra:
<https://www.wales.nhs.uk/sites3/Documents/441/Advocacy%20Standards-e.pdf>
9. Department of Health. Getting the Right Start: The National Service Framework for Children, London, Department of Health; 2003. Tilgjengelig fra:
https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/199953/Getting_the_right_start_-_National_Service_Framework_for_Children_Standard_for_Hospital_Services.pdf

10. Kennan, D., Redmond, S., Devaney, C., Landy, F., Canavan, J., & Gillen, A. Toward the development of a participation strategy for children and young people: National guidance and local implementation. *Galway: UNESCO Child and Family Research Centre*; 2015.
11. Larsen, M. Vejledning i anbringelse af børn og unge med etnisk minoritetsbaggrund i familiepleje. København: Københavns Kommune, Socialforvaltningen, Center for Familiepleje/Videnscenter for Familiepleje; 2010. Tilgængelig fra: <https://centerforfamiliepleje.kk.dk/sites/centerforfamiliepleje.kk.dk/files/vejledning-i-anbringelse-af-boern-med-etnisk-minoritetsbaggrund.pdf>
12. Servicestyrelsen. Håndbog om anbringelsesreformen. Odense: Servicestyrelsen; 2007. Tilgængelig fra: <http://www.socialministeriet.dk/media/15711/haandbog-om-anbringelsesreformen.pdf>
13. Servicestyrelsen. Håndbog om Barnets Reform. Odense: Servicestyrelsen; 2011.
14. The Scottish Government. National Care Standards: Care Homes for Children and Young People; 2005. Tilgængelig fra: <https://www.gov.scot/binaries/content/documents/govscot/publications/advice-and-guidance/2011/05/national-care-standards-care-homes-children-young-people/documents/0116826-pdf/0116826-pdf/govscot%3Adocument/0116826.pdf>
15. Socialministeriet. Vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier. Vejledning nr. 3 til Serviceloven; 2011. Tilgængelig fra: <https://prodstoragehoeringspo.blob.core.windows.net/5fc10733-69a7-4fd1-ba54-2a5173728f9a/Udkast%20til%20ny%20børnevejledning.%20kapitel%207-%20som%20sendt%20i%20ekstern%20høring.pdf>
16. Tusla. National Aftercare Policy for Alternative Care. Child and Family Agency, T. Republic of Ireland: Government of Ireland; 2017. Tilgængelig fra: https://www.tusla.ie/uploads/content/4248-TUSLA_National_Policy_for_Aftercare_v2.pdf
17. UN General Assembly. Guidelines for the Alternative Care of Children. Vol. 64. New York: Assembly, U. G: United Nations; 2010. Tilgængelig fra: https://www.unicef.org/protection/alternative_care_Guidelines-English.pdf
18. Welsh Assembly Government. a. Providing Effective Advocacy Services for Children Making a Complaint. WAG (October): Cardiff; 2003. Tilgængelig fra: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/273899/providing_effective_advocacy.pdf

Utgitt av Folkehelseinstituttet
November 2020

Postboks 4404 Nydalen
NO-0403 Oslo

Telefon: 21 07 70 00

Rapporten kan lastes ned gratis fra
Folkehelseinstituttets nettsider
www.fhi.no